

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

50 Χρόνια πριν....

ΤΕΥΧΟΣ 90 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας

(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)

Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται

Περίοδος Β' - Χρόνος 46ος - Αρ. Φύλλον 90 - Ιανουάριος-Ιούνιος 2011

Ιδιοκτήτης:

Αδελφότητα Μικροχωριτών
"Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος"

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Γιάννης Αρώνης
Αντιπρόεδρος: Θανάσης Μιχαηλίδης
Γεν. Γραμ/τέας: Σοφία Κουτσούκη-Κούμπου
Ταμίας: Χρήστος Μουτογιάννης
Ειδ. Γραμ/τέας: Σπύρος Κρίκος
Σύμβουλος: Χρήστος Δημόπουλος
Σύμβουλος: Ελένη Παναγιώτου-Τσακίρη

Εκδότης/Διευθυντής

(σύμφωνα με το νόμο): Γιάννης Στ. Αρώνης
Διεύθυνση:
Καραολή & Δημητρίου 72, 185-34 Πειραιά
Τηλ.+ Fax: 210 411 1849
E-mail: Aronisg@gmail.com

Εκτύπωση Διευθύνσεων: Κώστας Κρίκος

Φωτογραφία εξωφύλλου: 50 χρόνια πριν... Μαθητική εκδρομή στο Μεσολόγγι (1962)
Δάσκαλοι του Χωριού: ο Ανδρέας Μπετένιος (δίπλα από τον παπα-Δημήτρη) και η Ρωζάνη
Πλάκα-Μπετένιου στην άκρη δεξιά με το γιο της (Φώτο: Ευδοκία Μπακογιάννη-Λαϊνή)

Σύνταξη – Επιμέλεια έκδοσης:

1966-1970: Μένιος Κουτσούκης
1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος
1978-1992: Μένιος Κουτσούκης
1993-2002: Θανάσης Κεράνης
Δημήτριος Κρίκος
2003-2010: Αιμιλία Κουτσούκη
2011- : Αιμιλία Κουτσούκη
Σοφία Κουτσούκη-Κούμπου
E-mail: Koutsoukis@hol.gr

Φωτοστοιχειοθεσία –εκτύπωση

I. Γκαντήραγας & Σία Ο.Ε.
Τηλ. 210 5244309

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού: 20 €
Εξωτερικού: 50 \$
Εταιρειών, ΝΠΙΔ: 30 €
Αποστέλλεται δωρεάν σε δημόσιες
υπηρεσίες, ΟΤΑ και συλλόγους

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Το Μουσείο μας άνοιξε για τους επισκέπτες πέρυσι το καλοκαίρι. Οι επισκέπτες του ήταν πολλοί και τα καλά τους λόγια ακόμη περισσότερα. Αυτό ήταν και η ηθική ανταμοιβή για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας, που ανιδιοτελώς δούλεψαν σκληρά για το έργο αυτό. Ήταν όμως και καταξίωση για το χωριό γιατί έδειξε ότι τιμά την ιστορική και πολιτισμική κληρονομιά του, αλλά και ενισχύει τον τοπική οικονομία με την προσέλκυση επισκεπτών στο χωριό.

Από την έναρξη λειτουργίας του έχουν προστεθεί αρκετά, τόσο σε εκθέματα, όσο και στην υποδομή του κτιρίου. Σήμερα το κτίριο διαθέτει σύστημα συναγερμού, ευγενική προσφορά της γνωστής ασφαλιστικής εταιρίας G4S, με φροντίδα του φίλου του χωριού, κ. Παντελή Κουβέλη. Επίσης, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν την ιστορική πορεία του χωριού και τη ζωή και δράση των κατοίκων του στους προηγούμενους αιώνες, μέσα από βιντεοταινία που προβάλλεται στην Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων του Μουσείου μας.

Το Κτίριο του Μουσείου
Το αρχοντικό που έγινε το 1911, κτίστηκε από τον πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου.

Τι εκθέματα
Το Μουσείο έχει στην είσοδο του διάφορα εθνομουσικά αντικείμενα του Μικρού Χωριού. Έχουν να κάνουν με την ιστορία του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου.

Μνημείο και Χρόνος
Η ιστορία του Μικρού Χωριού άρχεται τον 16ο αιώνα. Αρχιτεκτονικά στοιχεία που δείχνουν την ιστορία του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου.

Η ιστορία του Μικρού Χωριού
Η ιστορία του Μικρού Χωριού άρχεται τον 16ο αιώνα. Αρχιτεκτονικά στοιχεία που δείχνουν την ιστορία του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου. Ήταν το σπίτι του πατέρα του Μικρού Χωριού, Γεωργίου Γεωργίου.

Χάρη στην εθελοντική προσφορά και το έμπρακτο ενδιαφέρον του συγχωριανού μας **Γιάννου Γεωργίου** (εγγονού των αιεμινηστών Νίκου και Ζωής Κομπορόζου), το Μουσείο μας λειτούργησε και κατά τους χειμερινούς μήνες και δέχτηκε αρκετούς επισκέπτες, κυρίως μαθητές σχολείων, που ήλθαν στο χωριό μας για το σκοπό αυτό. Αξίζουν συγχαρητήρια και πολλές ευχαριστίες στο Γιάννο, που τίμησε έτσι την μικροχωρίτικη παράδοση κοινωνικής προσφοράς, χάρη στην οποία έγιναν τα πιο σημαντικά έργα του χωριού μας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών αποφάσισε να πραγματοποιήσει τα επίσημα εγκαίνια του Μουσείου στις 17 Ιουλίου τ.έ. Το απαραίτητο έντυπο, ο "οδηγός Μουσείου", έχει ήδη τυπωθεί ενώ συνεχίζονται οι εργασίες σε ορισμένες προγραμματισμένες συμπληρώσεις.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών “Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος” σας προσκαλεί στα εγκαίνια του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Χωριού μας, που θα γίνουν την Κυριακή, 17 Ιουλίου 2011, στις 11:00 το πρωί, στο κτίριο του Μουσείου, στο Παλιό Μικρό Χωριό.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Τέλεσις Αγιασμού Εγκαίνιων Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου υπό του Σεβασμιστάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Νικολάου
- Καλωσόρισμα από τον κ. Γιάννη Αρώνη, Πρόεδρο της Αδελφότητας Μικροχωριτών
- “Το ιστορικό του Μουσείου μας” από την κ. Αιμιλία Κουτσούκη, Πρόεδρο της Επιτροπής Μουσείου
- “Το Μικρό Χωριό στα 1455: Οικονομικά – Δημογραφικά στοιχεία”: από τον κ. Ανάργυρο-Γιάννη Μαυρομούτη, Ιστορικό Έρευνήτή
- Προβολή βιντεοταινίας: “Το Μικρό Χωριό στην ιστορική του διαδρομή”
- Ξεναγήση επισκεπτών

Πάντα μαζί

Μπρός στις ζωής την ανηφόρα,
χέρι με χέρι οι δυο πιασμένοι,
ήλιος ή συννεφιά ή μπόρα
ποιος ξέρει τι μας περιμένει.

Ψηλά κατάρτια η ελπίδα,
τυξίδα της ζωής το θάρρος,

κι όταν μας λάχει καταιγίδα,
η αγάπη μας ώριος φάρος.

Κι αν θα μας εύρει ανημπόρια,
και μεις αντάμα τη θωρούμε,
δε θα μας πάρει η κατηφόρα,
πάλι το δρόμο μας θα βρούμε.

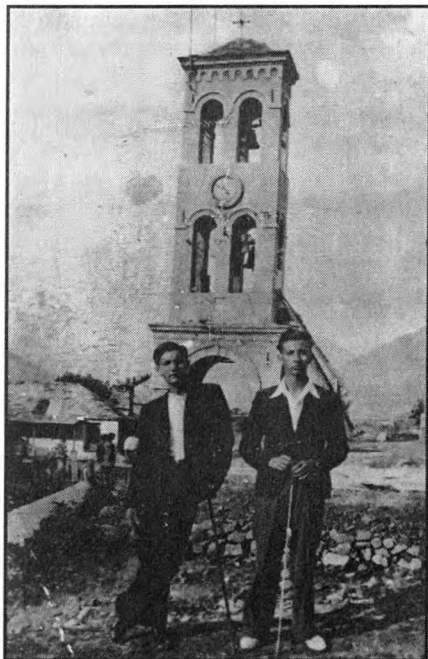
Ευαγγελία-Αγγελική Πεχλιβανίδου, Νέα Αριάνθη, τ.68

Πόσο αξίζει ένα δένδρο;

Κατά τις εκτιμήσεις του καθηγητού του Πανεπιστημίου της Καλκούτας Τ.Ντας, η αξία ενός δένδρου ηλικίας 50 ετών φθάνει τα 196.000 δολάρια, που αναλυόμενα σε επί μέρους αξίες μας δίνουν: 32.000 δολάρια για το αποδιδόμενο οξυγόνο, 31.750 δολάρια για την προστασία του εδάφους, 62.500 δολάρια για αποφυγή της ρύπανσης, 39.250 δολάρια για την ανακύκλωση του νερού, 31.250 δολάρια για την παροχή στέγης σε ζώα και πτηνά και 250 δολάρια για τις παραγόμενες πρωτεΐνες.

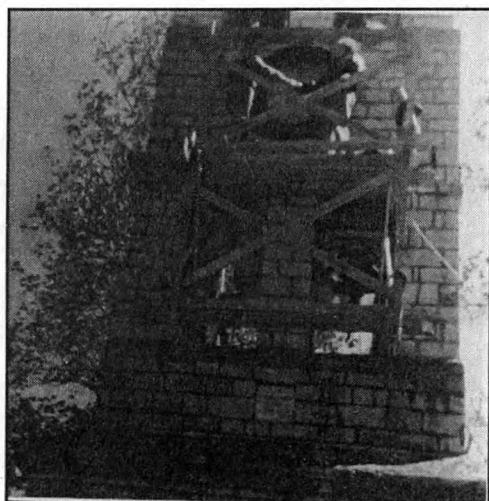
Το καμπαναριό

Ένα ιστορικό μνημείο του Χωριού είναι το υπέρ-αιωνόβιο καμπαναριό. Χτίστηκε το 1895, από τον Μικροχωρίτη της Πόλης Δημήτριο Σιδέρη μαζί με τον τοίχο, που ξεκινούσε απ' αυτό και έζωνε όλο το προαύλιο του Ι.Ν. της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος. Το 1924, ο γιος του, Ιωάννης Δ. Σιδέρης, συμπλήρωσε το καμπαναριό με ένα πρωτότυπο ρολόι, που αντί για αριθμούς έχει 12 γράμματα, που διαβάζουν το όνομα της μητέρας του: *Ελένη Δ. Σιδέρη*. Το ρολόι ήταν ελβετικό, κουρδιστό, που χτυπά τις ώρες και μια φορά κάθε μισή ώρα.

*Το καμπαναριό στα 1934. Εικονίζονται οι Πλοΰ-
ταρχος Ζαχαρόπουλος και Γιάννης Κομπορόζος,
ενώ αριστερά είναι το παλιό Κατσαουνεϊκό
(σπίτι Σπ. Φλέγγα)*

Μετά τους σεισμούς του 1966, το καμπαναριό παρουσίασε μεγάλη ζημιά, ιδίως στο τρίτο διάζωμά του. Εκεί, ο τοίχος της δυτικής πλευράς άνοιξε στα δύο και μια κολώνα του στεκόταν σχεδόν στον αέρα.

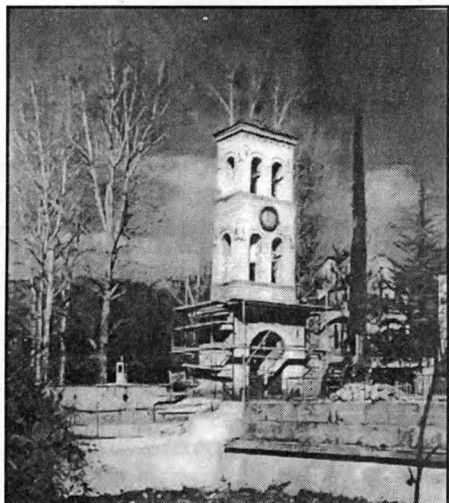

*Η επισκευασμένη όψη του ρολογιού (1988).
Πάνω στη σκαλωσιά οι: Νίκος Παπαδημητρίου
και Μένιος Κουτσούκης*

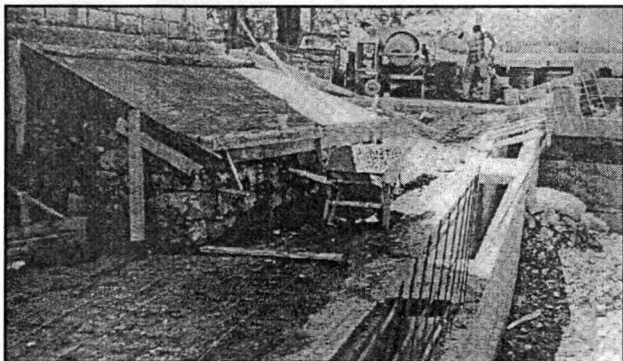
Η Αδελφότητα Μικροχωριτών, με πρόεδρο τον αείμνηστο Δημ. Πολύζο, και με την οικονομική ενίσχυση της Καπνοβιομηχανίας Κεράνη, ανέλαβε την επισκευή του. Τη μελέτη έκανε ο μηχανικός Φώντας Καρακωστής και οι εργασίες ανατέθηκαν στον Μικροχωρίτη εργολάβο Δημήτριο Δερματά. Ο Μήτσος Δερματάς, με τη βοήθεια του επίσης συγχωριανού, Τάκη Κατσιγιάννη, άρχισαν αμέσως δουλειά. Πρώτα έφτιαξαν σκαλωσιές γύρω από το καμπαναριό και ύστερα στήριξαν την ετοιμόρροπη κολώνα δένοντάς την με τις άλλες τρεις με περιμετρικό σενάζι. Στη συνέχεια, πρόσθεσαν

άλλα έξι σενάζια, όπου έκριναν αναγκαία, για καλύτερη στήριξη του πάνω μέρους του καμπαναριού.

Το 1988 αντικαταστάθηκε η σαπισμένη από το χρόνο ξύλινη πρόσοψη του ρολογιού με άλλη πιο ανθεκτική, από αλουμίνιο και χονδρό κρύσταλλο, με δωρεά και προσωπική εργασία του *Νίκου Δ. Παπαδημητρίου*.

Το καμπαναριό κατά την επισκευή του (1997)

Από τις εργασίες στήριξης των θεμελίων (1995)

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, το καμπαναριό παρουσίαζε και πάλι ρωγμές, αυτή τη φορά στο πρώτο και δεύτερο διάζωμα. Η Αδελφότητα, επί προεδρίας *Θανάση Ι. Κεράνη*, ανέλαβε την επισκευή του. Το 1992 κλήθηκε ο πολιτικός μηχανικός, *Ιωάννης Μπούσιος*, ο οποίος, μετά από επιτόπια έρευνα, συνέταξε τεχνική έκθεση, με την οποία πρότεινε ως άμεση λύση να αντικατασταθούν όλες οι πέτρες που παρουσίαζαν διαμπερή ρήγματα και οι αρμοί να αποκατασταθούν με την τεχνική των τσιμεντο-ενέσεων. Επίσης, για να περιορισθεί η διάβρωση από την υγρασία,

πρότεινε να αντικατασταθεί η μαρκίζα, μεταξύ 1^{ου} και 2^{ου} ορόφου, από ειδική τσιμεντένια, τύπου *Revipex*, και με αρκετή κλίση για να κυλούν έξω τα βρόχινα νερά. Για την κάλυψη της δαπάνης, η αδελφότητα απευθύνθηκε, τόσο στους συγχωριανούς, όσο και σε δημόσιες υπηρεσίες και τράπεζες. Η ανταπόκριση ήταν θε-

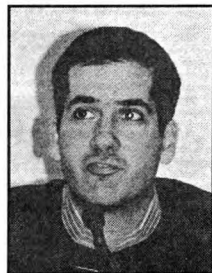
τική και η Αδελφότητα προχώρησε στην δομική στήριξη του καμπαναριού, που ολοκληρώθηκε το 1997.

Αργότερα, με δαπάνη και προσωπική εργασία του φίλου του χωριού, *Αυγέρη Αυγερόπουλου*, αντικαταστάθηκε ο χειροκίνητος μηχανισμός του ιστορικού ρολογιού με ηλεκτροκίνητο.

Έτσι, το ιστορικό καμπαναριό, με την επιβλητική κορμοστασιά και με τους αδιάκοπους χτύπους του, συνεχίζει να κοσμεί και να συντροφεύει το χωριό για πάνω από έναν αιώνα.

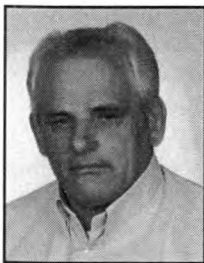
Ανάπλαση του Καρπενησίου

Ο Δήμαρχος Καρπενησίου, κ. Κώστας Μπακογιάννης, παρουσίασε στις 13 Απριλίου τη μελέτη για την ανάπλαση της πόλης του Καρπενησίου. Το σχέδιο στοχεύει στην αποσυμφόρηση του κέντρου, ώστε να γίνει πιο λειτουργικό και πιο ελκυστικό στους κατοίκους και στους επισκέπτες. Οι παρεμβάσεις αφορούν τους δύο κεντρικούς εμπορικούς δρόμους, δηλ. την οδό Ζηνοπούλου από την είσοδο της πόλης μέχρι το κτίριο της Νομαρχίας και την οδό Καρπενησιώτη από την πλατεία μέχρι την λαϊκή αγορά.

*Όψη του Καρπενησίου μετά τα έργα ανάπλασης
(Φωτογραφίες από την εφ. Ευρυντανικός Τύπος 13/4/2011)*

Οι παραπάνω φωτογραφίες, που δείχνουν τη νέα όψη της πόλης μετά τις αναπλάσεις, πράγματι εντυπωσιάζουν και αναδεικνύουν, όπως άρμοζε, την ομορφιά της πρωτεύουσας του νομού μας.

Τεχνικό Πρόγραμμα Μικρού Χωριού 2011

Ο Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας του χωριού μας, κ. Βασίλης Μπούρας, μάς κοινοποίησε την υπ' αριθ. 1/2011 απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου που αφορά στα έργα που αποφασίσθηκαν να γίνουν στο χωριό κατά το έτος 2011. Η απόφαση διαβιβάσθηκε στο Δήμο Καρπενησίου και έχει ως εξής:

Έργα Νέου Μικρού Χωριού με σειρά προτεραιότητας

1. Προστασία του δρόμου-πάρκιγκ μπροστά από τον Ξενώνα Ρίζωμα.
2. Διαμόρφωση χώρου μεταξύ εκκλησίας-σχολείου.
3. Εξωραϊσμός εισόδου, επένδυση με πέτρα τοίχου κάτω από οικία Τσινιά
4. Καθαρισμός και συντήρηση υδραύλακα Αγ. Αποστόλων Μικρού Χωριού.
5. Ανάπλαση χώρου έναντι οικίας Φούκα.

6. Συντήρηση και αξιοποίηση Δημοτικού Σχολείου Ν. Μικρού Χωριού.
7. Επέκταση δημοτικού φωτισμού και μεταφορά κολώνων.
8. Καθαρισμός μονοπατιών και συντήρηση αυτών.
9. Συντήρηση νεκροταφείου Νέου Μικρού Χωριού.
10. Συντήρηση, καθαρισμός αποχετευτικού δικτύου.
11. Καθαρισμός δεξαμενών.
12. Αναμόρφωση παιδικής χαράς στην πλατεία Μικρού Χωριού.
13. Πέτρινος τοίχος στη στροφή κάτω από την πλατεία.
14. Συντήρηση και αξιοποίηση γηπέδου και ηλεκτροδότηση των αποδυτηρίων.

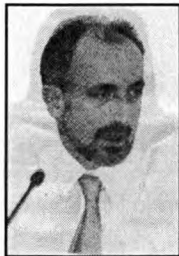
Έργα Παλαιού Μικρού Χωριού με σειρά προτεραιότητας

1. Απεγκλωβισμός υδροηλεκτρικού έργου και να τεθεί σε λειτουργία.
2. Αξιοποίηση, μελέτη της λίμνης στην είσοδο του Παλαιού Μικρού Χωριού.
3. Κατασκευή τσιμεντόστρωσης δρόμου από οικία Καρανίκα μέχρι γέφυρα.
4. Καθαρισμός, επισκευή υδραύλακα πάνω από το Παλαιό Μικρό Χωριό για να λειτουργεί ως αγωγός όμβριων υδάτων (σχετ. Τ.2010/98 μελέτη ΙΓΜΕ).
5. Κατασκευή υδραύλακα όμβριων υδάτων κάτω από ξενοδοχείο μέχρι οικία Κατραμάδου (σχετ. Τ.2010/98 μελέτη ΙΓΜΕ).
6. Καθαρισμός και συντήρηση μονοπατιού από Αγίους Αποστόλους μέχρι Γάβρο.
7. Συντήρηση νεκροταφείου Παλαιού Μικρού Χωριού.

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

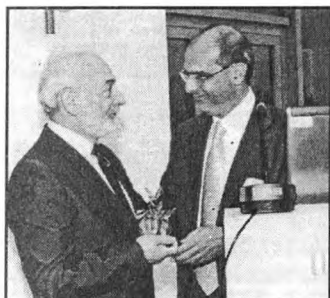
Τεχνικό Πρόγραμμα 2011

Το Τεχνικό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας δεν θα μπορούσε παρά να ακολουθήσει την οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα μας. Έτσι, ο προϋπολογισμός για το 2011 φαίνεται να υπολείπεται κατά 30 εκατομμύρια αυτού της περσινής χρονιάς. Σύμφωνα με αυτόν στην Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας συνολικά αναλογούν περίπου 25.500.000 ευρώ για την κάλυψη όλων των δαπανών. Το Τεχνικό Πρόγραμμα του 2011, που αφορά το οδικό δίκτυο της Ευρυτανίας, περιλαμβάνει 14 έργα, Ανάμεσα σ' αυτά διαβάζουμε δύο που αφορούν την περιοχή της Ποταμιάς: 1) Διαπλάτυνση γέφυρας επί του επαρχιακού οδικού Καρπενήσι-Προυσός στον οικισμό Γαύρο, προϋπολογισμού 60.000 €, 2) Διαπλάτυνσεις, τεχνικά και ασφαλοποίηση επαρχειακού οδικού δικτύου Καρπενήσι-Γαύρος, προϋπολογισμού 400.000 €.

Βραβείο “Ηλίας Καρανίκας”

Η Ελληνική Εταιρεία Ορθοπαιδικής και συγκεκριμένα το Τμήμα Ορθοπαιδικής Παίδων, τιμώντας την συνεχή προσφορά του Βουλευτού Ευρυτανίας, γιατρού Ηλία Καρανίκα, σε θέματα του κλάδου αλλά και την αμέριστη στήριξή του σε προβλήματα παιδιών με αναπηρία, θέσπισε βραβείο που φέρει το όνομά του. Το βραβείο, που συνοδεύεται από

χρηματική ενίσχυση, θα απονέμεται στην καλλίτερη επιστημονική εργασία σε θέματα ορθοπαιδικής και τραυματολογίας.

*Ο Βουλευτής Ηλίας Καρανίκας
κατά την βράβευση (Φωτογραφία
από εφ. Ερνταντικός Παλμός 9/2/2011)*

Ποιος πληρώνει το μάρμαρο;

Οι Μικροχωρίτες αδελφοί Σπύρος και Κώστας Κρίκος υπέβαλαν αίτηση στο Δήμο Ποταμιάς στις 11 Αυγούστου 2010, για αγορά τάφου στο κοιμητήριο του Παλαιού Μικρού Χωριού προκειμένου να μεταφέρουν τα οστά του πατέρα τους Δημητρίου Κρίκου και της μητέρας τους Αικατερίνης, το γένος Βασιλοπούλου, τα οποία φυλάσσονται στα οστεοφυλάκια του Μικρού και του Μεγάλου Χωριού αντίστοιχα, από όπου κατάγονταν. Από τον Δήμο, η αίτηση μεταβιβάστηκε, αυθημερόν, στο Τοπικό Συμβούλιο Μικρού Χωριού για να γνωμοδοτήσει. Λόγω γραφειοκρατικής δυσλειτουργίας, τελικά η απόφαση του τοπικού Συμβουλίου Μικρού Χωριού πάρθηκε στις 12/12/2010, δηλ. μετά τις τοπικές εκλογές. Όμως, εκ του νόμου, όλο το Δεκέμβριο, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν επιτρεπόταν να λαμβάνει αποφάσεις, οπότε το αίτημα πέρασε στον Καλλικράτειο Δήμο Καρπενησίου.

Όταν οι αδελφοί Κρίκου, τον Απρίλιο τ.έ., οκτώ μήνες μετά, ζήτησαν να μάθουν γιατί καθυστερεί τόσο η απάντηση στο θέμα τους, πληροφορήθηκαν ότι η πρώτη απόφαση παραχώρησης τάφων από τον νέο δήμο πάρθηκε στην πρώτη συνεδρίαση για σχετικά θέματα, ήτοι στις 14/4/2011 και βέβαια ήταν θετική ως προς το αίτημά τους. Όμως, λίγο νωρίτερα, τον Μάρτιο του 2011, το Δημοτικό Συμβούλιο Καρπενησίου είχε αποφασίσει τον πενταπλασιασμό των τελών αγοράς τάφου (1000 € από 200 €), ποσό που υποχρεούνται να καταβάλουν αν εξακολουθούν να θέλουν να αγοράσουν τάφο.

Είναι αν μη τι άλλο λυπηρό, να καλούνται αθώοι και τίμιοι δημότες να πληρώνουν το μάρμαρο της καθυστέρησης των τοπικών παραγόντων ή της αμέλειάς τους να κλείσουν έγκαιρα τις εκκρεμείς υποθέσεις της δικαιοδοσίας τους!

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

Αν δεν έχετε ανανεώσει τη συνδρομή σας, θυμηθείτε ότι:
**Η ετήσια συνδρομή των μελών προς την Αδελφότητα
είναι η δική σας συμβολή
στην προσπάθεια ανάδειξης του χωριού μας**

Αποφεύγετε να στέλνετε χρήματα μέσα σε επιστολές. Για διευκόλυνση, η ταχυδρομική επιταγή πρέπει να γράφεται στο όνομα του μέλους του Δ.Σ., στο οποίο τη στέλνετε

Τον περασμένο αιώνα *Τα μαγαζιά του Χωριού*

Τον αείμνηστου Μήτσου Πασπάλη

Εγώ πρωτοείδα τον ήλιο στο Παλιό Μικρό Χωριό. Αργότερα ξενιτεύτηκα στη Θεσσαλονίκη. Θυμάμαι με νοσταλγία τα χρόνια τα παλιά, τον όμορφο κόσμο του, τα καλντεριμένια σοκάκια, αλλά και τα μαγαζιά του, που, πέρα από τις αγοροπωλησίες, ήταν και χώροι κοινωνικών συναντήσεων.

Οι επαγγελματίες του χωριού μας ήσαν πολλοί. Σαν κατηφόριζες, από τον επάνω μαχαλά, προς το κέντρο του χωριού, δυτικά απ' την πλατεία με τη βρύση του Σφήκα, εύρισκες το φούρνο του Χρήστου Μαστρογιωργόπουλου, που η μοσχοβολιά του αχνιστού ψωμιού γέμιζε τον αέρα. Λίγο πιο πέρα ήταν τα "Γυφτοκάλυβα", τα μικρομάγαζα δηλαδή όπου έφτιαχναν σιδηρουργικά εργαλεία, όπως τσαπιά, τσεκούρια ή γάνωναν μπακιρένια οικιακά σκευή. Πήραν το όνομα "Γυφτοκάλυβα" γιατί αυτή τη δουλειά την έκαναν συνήθως οι γυρολόγοι "γύφτοι". Γνωστός σιδηρουργός ήταν ο Αντρέας Πλάκας που συντηρούσε και τον "τροχό" στο Κεφαλόβρυσο.

Πιο κάτω στον κεντρικό, φαρδύ δρόμο, μετά από το παλιό σχολείο, εύρισκες το τσαγκαράδικο του Πολυζοπαντελή, ο οποίος ήταν άριστος τεχνίτης παπουτσιών. Στη συνέχεια, συναντούσες τον απαστράπτοντα από καθαριότητα, με το πιστιμάλη, μεγαλοπρεπή παντοπώλη Ελευθέριο Παπαδή. Το μαγαζί του έσφυζε από εμπορεύματα. Στην άκρη, απ' έξω, ήταν το σφαγείο του Νταλάκα (Νίκου Αθανασόπουλου), που με το αστείρευτο ξύπνο χιούμορ του έφτιαχνε τη διάθεση ακόμη και του "κάθε πικραμένου".

Ακολουθούσε το μικρό μαγαζί του Μουχριτσογιώργου και μετά έφθανες στο κατάστημα με την πλούσιαπραμάτεια του Γιάννη Κομπορόζου. Δίπλα απ' αυτό είχε το χατάπικο, ο Θανάσης Μανίκας, που βρισκόταν σε διαρκή διαφωνία με τις ιδέες τού γιου του Φίλιππα. Απέναντι, στο σπίτι της Φαλίνας, για ένα διάστημα, ήταν το μαγαζί του Κατσαδούρα.

Σαν έστριβες το δρόμο και έβλεπες την πλατεία, στα δεξιά, ήταν το μαγαζί του Νίκου Κυρίτση. Εκεί, συνήθως, εύρισκες τη Σάββω να το κουμαντάρει, ενώ ο γιος του Γιώργος είχε αναλάβει το σφαγείο. Ο Κυριτσονίκος έφτιαχνε νοστιμότητα μεζέδια, που μοσχοβολούσαν ρίγανη, όταν δε, όπως συνήθιζε, έμπαινε στο "τσακίρ κέφι", άρχιζε, πάντα όρθιος, να διηγείται την ιστορία της επίσκεψης του Οθωνα και της Αμαλίας στο χωριό.

Λίγο πριν από την πλατεία, αριστερά, ήταν το μαγαζί του αγέρωχου, πάντα γελαστού αλλά και χορευταρά Μήτρου Ζορμπαλά. Σχεδόν απέναντι είχε το κατάστημα ο Σταύρος Κομπορόζος. Ο Κατσαδούρας, όπως τον λέγαμε, έφτιαχνε τα περίφημα "τελατίνια", με την ωραία φούντα, που φορούσε και ο ίδιος. Όταν μάλιστα κατεργαζόταν το σολόδερμα και κάρφωνε τις πρόκες με το σφυρί, ο ήχος έφτανε μέχρι τ' Αλέστια. Επίσης ήταν πολύ χορευταράς και καλός τραγουδιστής. Όταν δούλευε στο μαγαζί έπιανε και ένα τραγούδι του τραπεζιού, όπως: "Όλα του κάμπου τα πουλιά, μαρί Βαγγελίτσα μου...". Δεν έχανε όμως ευκαιρία να στήσει και το χορό, αρκεί να εύρισκε κάνα, δυο ακόμα άντρες, και αμέσως άρχιζε το τραγούδι: "Πάνω σε τρι κι' αμάν αμάν, πάνω σε τρίκοφο βουνό..."

Ο αγέρωχος πλάτανος, στην πλατεία του χωριού, ο άψυχος ληξιαρχός του, όπως τον

λέγαμε, καλωσόριζε όλα τα παιδιά του. Και τι δεν γινόταν κάτω από ίσκιο του: Γάμοι, πανηγύρια, συνελεύσεις... αποφάσεις, ατέρμονες συζητήσεις. Ήταν παράλειψη για κάθε Μικροχωριτίνα να μη δώσει το "παρόν" τουλάχιστον μια φορά τη μέρα. Στην πλατεία λειτουργούσε το "Χάνι", στη θέση του οποίου, αργότερα, χτίστηκε το ξενοδοχείο του χωριού.

Απέναντι από το χάνι ήταν το καφενείο του Γιώργου Γιαννακόπουλου, ο οποίος ήταν και χασάπης. Ο Τσιγαριδογεωργούλας, όπως τον αποκαλούσαμε, έφτιαχνε τον καλύτερο καφέ του χωριού και πάντα έλεγε: "μόλις τον έτριψα". Και για του λόγου το αληθές πάντα τον έβλεπες με ένα μήλο να τρίβει τον καφέ.

Αμέσως μετά την πλατεία, αριστερά, ήταν το ιατρείο - φαρμακείο του γιατρού Βαγγέλη Πιστιόλη. Και η διαδρομή τελείωνε στην κεντρική εκκλησιά του χωριού τη "Μεταμόρφωση του Σωτήρος", με το περήφανο καμπαναριό και το μικρό παράπηγμα στα δεξιά του, που χρησίμευε ως βοηθητικός χώρος σε τελετές της εκκλησίας.

Μια και ήδη ανέφερα δυο χορευταράδες του χωριού, τον Δ. Ζορμπαλά και τον Στ. Κομπορόζο, θα ήταν παράλειψη να μην μιλήσω για τον Δημήτριο Καλαντζή. Ο Καλαντζής ήταν δεινός χορευτής. Χόρευε "στο νύχι", όπως λέγανε, δηλ. πολύ αργά και μερακλίδικα και ήταν χάρμα οφθαλμών να βλέπεις το "μανκοκάπ" από τον ντουλαμά που φόραγε και τη λερή φουστανέλα του να πηγαίνουν πέρα, δώθε, σε απόλυτη αρμονία με το ρυθμό του τραγουδιού.

Πώς, λοιπόν, να μην νοσταλγείς αυτά τα ωραία χρόνια! Μια επίσκεψη στο "εμπορικό κέντρο" του χωριού, όχι μόνο σε γέμιζε από όλων των ειδών ειδήσεις, αλλά και σου χάριζε ευφορία και ζωντάνια.

Προπολεμικά στην Παναγιά. Ο Βασ. Λιάτης σέρνει το χορό και ακολουθούν ο δάσκαλος Γ. Παταδής, ο Ι. Μπλατσούκας και ο Δημ. Ζαχαρόπουλος

ΜΗΤΡΩΟ ΑΡΡΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ (1845-1878)

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Επωνυμο	Όνομα	Όνομα πατρός	Έτος Γεννησης
Γιούσμπασης	Νικόλαος	Χαράλαμπος	1865
Ζαχαρόπουλος	Ζαχαρίας	Γεώργιος	"
Κομπορόζος	Ευάγγελος	Αθανάσιος	"
Κακούρας	Ιωάννης	Νικόλαος	"
Παπαγεωργίου	Νικόλαος	Ιωάννης	"
Γιοβάνης	Ιωάννης	Κωνσταντίνος	1866
Κομπορόζος	Ματθαίος	Δημήτριος	"
Μαστρογεωργόπουλος	Ιωάννης	Χαράλαμπος	"
Πολίζος	Παντολέων	Χαράλαμπος	"
Πλάκας	Ιωάννης	Σπυρίδων	"
Θάνος	Γεώργιος	Ιωάννης	1867
Μοχρίτσας	Γεώργιος	Σταύρος	"
Μάνικας	Σπυρίδων	Νικόλαος	"
Πιστόλης	Ιωάννης	Δημήτριος	"
Παναζής	Νικόλαος	Χρήστος	"
Σιδηρόπουλος	Γεώργιος	Κωνσταντίνος	"
Γιοβάνης	Θεοδόσιος	Κωνσταντίνος	1868
Κυρίτσης	Νικόλαος	Γεώργιος	"
Μανίκας	Αθανάσιος	Ζαχαρίας	"
Παπανικολάου	Ιωάννης	Χαράλαμπος	"
Σιδέρης	Ιωάννης	Τριανταφύλλης	"
Τσούμας	Νικόλαος	Κωνσταντίνος	"
Γεωργούλας	Ανδρέας	Γεώργιος	1869
Ζορμπαλάς	Ιωάννης	Κωνσταντίνος	"
Ζαχαρόπουλος	Ιωάννης	Ανδρέας	"
Κακούρας	Θεοδόσιος	Νικόλαος	"
Πλάκας	Ελευθέριος	Αθανάσιος	"
Πασπάλης	Κωνσταντίνος	Δημήτριος	"
Παπαδόπουλος	Ιωάννης	Γεώργιος	"
Πλάκας	Ανδρέας	Βασίλειος	"
Σιδηροκωστόπουλος	Ελευθέριος	Δημήτριος	"
Σιδέρης	Ηλίας	Νικόλαος	"
Τσαβέλλης	Ανδρέας	Δημήτριος	"
Κομματάς	Νικόλαος	Βασίλειος	1870
Νικολής	Νικόλαος	Ιωάννης	"
Παπαδόπουλος	Δημήτριος	Κωνσταντίνος	"

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Απελευθέρωση απ' τα φασιστικά δεσμά

Χρέος όλων να θυμόμαστε

Του αείμνηστου Σταύρου Ζορμπαλά

Τις μέρες του Οκτώβρη στην Αθήνα και σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας γιορτάζεται η απελευθέρωση της πρωτεύουσας της χώρας και άλλων πόλεων και χωριών απ' τη φασιστική κατοχή. Η επέτειος αυτή φέρνει στη μνήμη του καθενός μας τις ώρες της ανείπωτης χαράς για την απαλλαγή του τόπου και του λαού μας από τα δεσμά της σκλαβιάς. Μα ταυτόχρονα ξαναζωντανεύει τις εικόνες της αντίστασης του λαού και της νεολαίας του κατά των τυρανικών δυνάμεων του φασιστικού άξονα σε κάθε γωνιά της πατρίδας. Έτσι κι εμείς οι Μικροχωρίτες θυμόμαστε τις πρώτες αντιστασιακές πράξεις του χωριού μας και τους πρωτεργάτες αυτών των δραστηριοτήτων.

Εγώ, βέβαια, δεν ήμουνα τότε στο χωριό και οι αντιστασιακές μου πρώτες ενέργειες είχαν αρχίσει απ' το 1941 στην αδούλωτη Αθήνα όπου και συνεχίστηκαν. Την άνοιξη, όμως, του 1942 βρέθηκα στο χωριό, όπου με είχε στείλει η απελευθερωτική οργάνωση της ΟΚΝΕ (Ομοσπονδία Κομμουνιστικών Νεολαίων Ελλάδας) για να συνέλθω από μια αρρώστια που με είχε προσβάλλει στα πρώτα αντιστασιακά μου βήματα. Εκεί τότε ήρθα σ' επαφή με τους νέους του χωριού, που είχαν αρχίσει να αντιστέκονται στο φασισμό είτε καρτερούσαν το σινιάλο ν' αρχίσουν την ηρωική τους δράση.

Απ' τους πρώτους που ήρθαν να με δουν τότε ήταν οι παλιοί συμμαθητές μου Ναπολέων Πολύζος και Κώστας Πριόβολος, ο Γιάννης Κομπορόζος, ο Μιχάλης Φαλής, η Ναυσικά Φλέγγα και άλλοι. Μερικοί απ' αυτούς τους νέους είχαν ήδη πάρει θέσεις μάχης στο έπος της αντίστασης και άλλοι περίμεναν την

αποφασιστική στιγμή για να ριχτούν στη μάχη. Μου έκανε εντύπωση η ετοιμότητα των νέων αυτών για αγώνα και έτσι δεν χρειάστηκε να κοπιάσω να τους πείσω για το δρόμο που μας έδειχνε το χρέος στο λαό και στην πατρίδα μας.

Ήταν στ' αλήθεια εκπληκτικό με πόσο ενθουσιασμό οι τότε νέοι του χωριού μας ρίχτηκαν στην πάλη για τη λευτεριά της Ελλάδας. Άρχισαν να συγκροτούν τις πρώτες αντιστασιακές ομάδες, να κάνουν προφορική αντιστασιακή προπαγάνδα μέσα στο λαό και να σκορπάνε τα πρώτα αντιστασιακά έντυπα που έπεφταν στα χέρια τους.

Μέσα στους πρώτους αντιστασιακούς πυρήνες του χωριού, εκτός από τους παραπάνω, πέρασαν όπως ήταν φυσικό οι παλαιάμαχοι αγωνιστές όπως: ο Γιάννης Μανίκας, ο Δημήτρης Δερματάς, ο Μιχάλης Φαλής, ο Ναπολέων Πολύζος, ο Παναγιώτης Κεράνης, ο Γιάννης Κομπορόζος, ο Κώστας Πριόβολος, ο Σταύρος Γεωργούλης, ο Χρήστος Γιαννακόπουλος, ο Διονύσης Ζορμπαλάς, ο Αριστείδης Γιουνάς και όλοι σχεδόν οι Μικροχωρίτες, όπως και νεότεροι και όλα τα παιδιά αλλά και όλα τα κορίτσια του χωριού έδωσαν το παρόν στις εαμικές αντιστασιακές οργανώσεις για να επιτύχει ο αγώνας για την απελευθέρωση της πατρίδας.

Βέβαια ανάμεσα στους πρώτους αντιστασιακούς νέους Μικροχωρίτες ήταν και πολλοί που βρίσκονταν στις πόλεις, όπως ο Νίκος Κεράνης, ο Γιάννης Δερματάς, ο Παναγιώτης Γρατσούνης, ο Γιάννης Θάνος, τα αδέρφια Μάνθος και Αλέκος Κομπορόζος και πολλοί άλλοι.

Όμως ξεχωριστή σημασία είχε ο πρωτοποριακός ρόλος που έπαιξαν οι νέοι του χωριού στα ίδια τα χώματά μας στις

πρώτες κατοπινές μέρες της ηρωικής αντίστασης. Αυτοί πρωτοστάτησαν στη δημιουργία τμημάτων του ΕΛΑΣ στην περιοχή. Αυτοί, που σαν το Δημήτρη Κρίκο που πήρε μέρος στο προσωπικό του τυπογραφείου που λειτουργήσε στο Μικρό Χωριό εκείνα τα χρόνια (1943-44), βοήθησαν στη συσπείρωση όλου του λαού γύρω απ' τις αντιστασιακές οργανώσεις και στην πάλη για το ψωμί και για μια κουταλιά κουρκούτι στις μέρες της πείνας του 1942. Αυτοί και πρώτες η Ναυσικά Φλέγγα, η Γιάννα Ζορμπαλά και άλλες κοπέλες πρωτοστάτησαν στη δημιουργία των συσσιτίων για τα παιδιά του χωριού. Αυτοί αργότερα μπήκαν επικεφαλής στις εαμικές ελασίτικες και επονίτικες οργανώσεις του χωριού και στις μάχες που έδωσε ο ΕΛΑΣ της περιοχής με τους Ιταλο-Γερμανούς καταχτητές. Μέσα απ' αυτούς τους αγώνες αναδείχθηκαν αρκετοί απ' τους πρωτεργάτες της αντίστασης σε ήρωες, που έδωσαν και το αίμα τους ακόμα για το φούντωμα της αντιστασιακής πάλης.

Έτσι, κανένας σήμερα δεν μπορεί να ξεχάσει τα πρώτα θύματα του χωριού μας στον αντιστασιακό αγώνα. Σε όλους θα μένει στη μνήμη η ζωντανή μορφή του Γιάννη Κομπορόζου που έπεσε από τους βάνουσους εχθρούς πριν ακόμα να

δει το φως της λευτεριάς να γλυκοχαράζει. Ο Γιάννης Κομπορόζος πιάστηκε απ' τις δυνάμεις κατοχής, σύρθηκε στα κρατητήρια της Λαμίας, βασανίστηκε, αλλά στάθηκε με το χαμόγελο μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα. Ο Ναπολέων Πολύζος, που με το κέφι του σκορπούσε σε όλους κουράγιο, έπεσε στα ριζά της Χελιδόνας χωρίς να κάνει βήμα πίσω και ο Μιχάλης Φαλής πιάστηκε και αφού βασανίστηκε εκτελέστηκε. Και οι δυο θύματα του εμφυλίου, όπως και η γυναίκα του Φαλή, που σκοτώθηκε άμαχη στο χωριό από οβίδα.

Δυστυχώς ο τόπος μας πέρασε και μετά την απελευθέρωση απ' τους φασίστες καταχτητές αναποδιές και δυσκολίες αφάνταστες. Και έτσι επισκιαστήκαν για πολλά χρόνια τα ηρωικά κατορθώματα των συγχωριανών μας. Για πολλά χρόνια κανένας δεν τολμούσε να μιλήσει γι' αυτούς και η θυσία τους περνούσε στη λησμονιά. Ήρθε όμως το πλήρωμα του χρόνου για να μας θυμίσει το χρέος απέναντί τους. Και αυτό το χρέος μας καλεί όχι μόνο να τους θυμόμαστε οι ίδιοι και οι συνομήλικοί μας συμπατριώτες, αλλά και να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας ώστε το παράδειγμά τους να μείνει δίδαγμα και για τις μελλούμενες γενιές...

Δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα ευχαρίστως φιλοξενούν προσωπικές ιστορίες, σχόλια, ενθυμώσεις συμπατριωτών ή ανακοινώσεις – γνωστοποιήσεις τοπικών φορέων, αρκεί να αποστέλλονται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας (μέχρι τέλος Οκτωβρίου για το τεύχος Δεκεμβρίου ή μέχρι τέλος Απριλίου για το τεύχος Ιουνίου).

Ιστοσελίδα Αδελφότητας Μικροχωριτών

Η ιστοσελίδα μας βρίσκεται υπό διαμόρφωση. Μπορείτε να την επισκεφθείτε και να επικοινωνήσετε μαζί μας στη διεύθυνση www.mikro-horio.gr

ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΟΥ 1843 (*Τ' είχες Γιάννη; Τ' είχα πάντα!*)

Το καλοκαίρι του 1843, η Ελλάδα έπρεπε να καταβάλει στις τράπεζες της Ευρώπης τα τοκοχρεολύσια παλιότερων δανείων που είχε πάρει η χώρα. Δυστυχώς τα λεφτά δεν είχαν πάει σε υποδομές που θα βοηθούσαν την κατεστραμμένη ελληνική οικονομία, αλλά είχαν σπαταληθεί στους εμφυλίους της επανάστασης και στα λούσα του παλατιού και των Βαυαρών συμβούλων του στέμματος.

Οι τόκοι που έπρεπε να καταβάλλονται κάθε χρόνο ήταν 7 εκατομμύρια δραχμές και ισοδυναμούσαν με το μισό των συνολικών εσόδων του ελληνικού κράτους που έφταναν μετά βίας τα 14 εκατομμύρια ετησίως. Στην πραγματικότητα, με την καταβολή των τόκων δεν περίσσευε τίποτα να επενδυθεί προς όφελος του ελληνικού λαού.

Την άνοιξη του 1843, η κυβέρνηση παίρνει μέτρα λιτότητας, τα οποία όμως δεν αποδίδουν τόσο ώστε να συγκεντρωθούν τα απαιτούμενα για την ετήσια δόση χρήματα.

Έτσι, τον Ιούνιο του 1843, η ελληνική κυβέρνηση ενημερώνει τις ξένες κυβερνήσεις ότι αδυνατεί να καταβάλει το ποσό που χρωστάει και ζητά νέο δάνειο από τις μεγάλες δυνάμεις, ώστε να αποπληρώσει τα παλιά. Αυτές αρνούνται κατηγορηματικά.

Αντί να εγκρίνουν νέο δάνειο, εκπρόσωποι των τριών μεγάλων δυνάμεων (Αγγλία-Γαλλία-Ρωσία) κάνουν μια διάσκεψη στο Λονδίνο για το **ελληνικό χρέος** και καταλήγουν σε καταδικαστικό πρωτόκολλο.

Οι πρεσβευτές των μεγάλων δυνάμεων με το πρωτόκολλο στο χέρι, παρουσιάζονται στην ελληνική κυβέρνηση και απαιτούν την ικανοποίησή του.

Αρχίζουν διαπραγματεύσεις ανάμεσα στα δύο μέρη και μετά από έναν μήνα υπογράφουν μνημόνιο (!), σύμφωνα με το οποίο η Ελλάδα πρέπει να πάρει μέτρα ώστε να εξοικονομήσει μέσα στους επόμενους μήνες το αστρονομικό επιπλέον ποσό των 3,6 εκατομμυρίων δραχμών, που θα δοθούν στους δανειστές της.

Για να είναι σίγουροι ότι το μνημόνιο θα εφαρμοστεί κατά γράμμα, οι πρεσβευτές απαιτούν να παραβρίσκονται στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου που θα εγκρίνει τα **μέτρα** και να παίρνουν ανά μήνα λεπτομερή κατάσταση της πορείας εφαρμογής τους, αλλά και των ποσών που εισπράττονται. Τα βασικά μέτρα που επέβαλε η κυβέρνηση μέσα στο 1843 σε εφαρμογή του τότε μνημονίου ήταν:

1. Απολύθηκε το ένα τρίτο των Δημοσίων υπαλλήλων και μειώθηκαν 20% οι μισθοί όσων παρέμειναν.

2. Σταμάτησε η χορήγηση συντάξεων, που τότε δεν δίνονταν στο σύνολο του πληθυσμού αλλά σε ειδικές κατηγορίες.

3. Μειώθηκαν κατά 60% οι στρατιωτικές δαπάνες, μειώθηκε δραστικά ο αριθμός των ενστόλων και αντί για μισθό οι στρατιωτικοί έπαιρναν χωράφια.

4. Επιβλήθηκε προκαταβολή στην εισπραξη του φόρου εισοδήματος και της “δεκάτης”,

που ήταν ο φόρος για την αγροτική παραγωγή.

5. Αυξήθηκαν οι δασμοί και οι φόροι χαρτοσήμου.

6. Απολύθηκαν οι μηχανικοί του Δημοσίου και σταμάτησαν τα δημόσια έργα.

7. Καταργήθηκαν εντελώς όλες οι υγειονομικές υπηρεσίες του κράτους.

8. Απολύθηκαν όλοι οι υπάλληλοι του εθνικού τυπογραφείου, όλοι οι δασονόμοι, οι δασκοί υπάλληλοι και οι μισοί καθηγητές πανεπιστημίου.

9. Καταργήθηκαν όλες οι διπλωματικές αποστολές στο εξωτερικό.

10. Νομιμοποιήθηκαν όλα τα αυθαίρετα κτίσματα και οι καταπατημένες “εθνικές γαίες” με την πληρωμή προστίμων νομιμοποίησης.

11. Περαιώθηκαν συνοπτικά όλες οι εκκρεμείς φορολογικές υποθέσεις με την καταβολή εφάπαξ ποσού.

Γιάννης Α.

Ποια ήταν η Ψωροκώσταινα;

Στις Κυδωνίες του Αϊβαλιού ζούσε μια αρχόντισσα που λεγόταν Πανωραία Χατζηκώστα. Ήταν όμορφη γυναίκα, σύζυγος ενός πλούσιου Αϊβαλιώτη ευκατάστατου εμπόρου και γνωστή στην τοπική κοινωνία (“Αιγαιοπελαγίτικα”, τ. 13). Όμως το ’φερε η μοίρα και όλα χάθηκαν όταν οι Τούρκοι πυρπόλησαν το Αϊβαλί και έσφαξαν άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Μπροστά στα μάτια της έσφαξαν τον άντρα και τα παιδιά της. Έτσι η κυρά Πανωραία έμεινε μόνη και έρημη με συντροφιά το μοιρολόι της. Για καλή της τύχη ένας ναύτης την τράβηξε πάνω σε ένα καράβι και την έβγαλε στα Ψαρά.

Εκεί, περίλυπη, κάθισε σε μια πέτρα, κοιτάζοντας προς τ’ Αϊβαλί όπου κείτονταν οι δικοί της άνθρωποι. Την αναγνώρισε ένας ομοιοπαθής συντοπίτης της, ονόματι Βενιαμίν από τη Λέσβο και θέλησε να της συμπαρασταθεί. Όμως εκείνος είχε προορισμό το Ναύπλιο και η κυρά Πανωραία στην απόγνωσή της αποφάσισε να τον ακολουθήσει. Στο Ναύπλιο, ο Βενιαμίν παρέδιδε μαθήματα και η Πανωραία, μη ξέροντας τι άλλο να κάνει, ξενόπλενε για να ζήσει. Σιγά, σιγά έγινε γνωστή στην κοινωνία του Ναυπλίου με το παρανόμι η “πλύστρα Ψωροκώσταινα”.

Την εποχή που ήταν κυβερνήτης στο Ναύπλιο ο Καποδίστριας, σε μια συνεδρίαση της Συνέλευσης, κάποιος παρουσίασε τη φτώχεια του Ελληνικού Δημοσίου σαν την “Ψωροκώσταινα”. Από τότε η λέξη αυτή επαναλήφθηκε πολλές φορές στις συζητήσεις και τελικά επικράτησε να εννοεί το ελληνικό δημόσιο.

Μια Κυριακή, όταν η ερανική επιτροπή έστησε ένα τραπέζι στην πλατεία του Ναυπλίου για να μαζέψει χρήματα για το μαρτυρικό Μεσολόγγι, η Ψωροκώσταινα, έτρεξε πρώτη: “Δεν έχω τίποτα άλλο να δώσω παρά μόνο αυτό το ασημένιο δακτυλίδι και αυτό το γρόσι” είπε και τα άφησε πάνω στο τραπέζι. Τότε κάποιος φώναξε: “Για δείτε, η πλύστρα η Ψωροκώσταινα πρώτη πρόσφερε τον οβολό της”. Και αμέσως το φιλότιμο πήρε κι έδωσε και άρχισαν να πέφτουν στο τραπέζι λίρες, γρόσια και ασημικά.

Όταν ιδρύθηκε το ορφανοτροφείο του Ναυπλίου, η “πλύστρα Ψωροκώσταινα” πήγαινε και έπλενε τα ρούχα των παιδιών χωρίς καμιά πληρωμή.

Αργότερα, γριούλα πια, με σαλεμένα σχεδόν τα λογικά της, η αρχόντισσα Πανωραία, η “πλύστρα Ψωροκώσταινα”, ζητιάνευε στους δρόμους του Ναυπλίου, όπου άφησε και την τελευταία της ψοφή.

Πηγή: www.Isthmos.gr

Πώς χτίστηκαν τα χωριά μας

Στο έγκριτο, περιεκτικό και καλαίσθητο περιοδικό **Στερεά Ελλάς τ. 493**, δημοσιεύεται ένα ενδιαφέρον άρθρο του αείμνηστου **Ζάχου Ξηροτύρη**, με τίτλο: *“Πώς χτίστηκαν τα χωριά μας και τα σπιτοκάλυβα”*, από το οποίο δανειζόμαστε ένα απόσπασμα για τους αναγνώστες του περιοδικού μας:

Σαν το Βυζάντιο έπεσε και πριν όταν ψυχορραγούσε, ο καινούργιος εχθρός, ο Τούρκος, διέσχισε τη Θράκη – Μακεδονία – Ήπειρο – Θεσσαλία και κατέβηκε στη Ρούμελη και στο Μοριά. Κι όταν τους Έλληνες πλάκωσε η σκλαβιά, πολλοί που δεν την άντεχαν πήραν τα βουνά και κει βρήκαν καταφύγιο και οι πρώτοι που κατέφυγαν ήταν λίγοι τσοπάνηδες – κτηνοτρόφοι. Εκεί ζούσαν σαν κλέφτες άγραφοι στα τουρκικά κατάστιχα. Μα δεν ήταν μόνοι τους αυτοί και το καρποφύλλι τους, είχαν και οικογένειες, έπρεπε κάπου να σταθούν, να ‘χουν κάποια υποτυπώδη κατοικία για τη φαμελιά τους και οι πρώτες κατοικίες δεν ήταν άλλο από ξυλοκάλυβες και ύστερα με χωματένιες ταράτσες και κει συζούσαν αρμονικά, άνθρωποι και ζώα μαζί.

Έτσι φερέοικοι εδώ και κει, αποδιωγμένοι και καταδιωκόμενοι, κάποιος γονιός αποφάσισε να σταθεί κάπου. Έμπηγε πασσάλους και στέργιωνε την πρώτη του καλύβα, χωρίς περιορισμούς και φράχτες και κει θεμελιώναν την πρώτη τους κατοικία παιδιά και εγγόνια της ίδιας φάρας και ζούσαν συντροφικά τον ίδιο φόβο.

Δυο – τρεις οικογένειες στην αρχή, περισσότερες αργότερα, δύο τρία συγγενολόγια, λίγες φάρες κατόπιν, πλήθαιναν οι φαμελιές και έτσι πλήθαιναν και τα καλυβόσπιτα. Πλήθαινε όμως και ο κίνδυνος να ανακαλυφθούν από τον κατακτητή, γι’ αυτό διάλεγαν όλο απόμερα μέρη και σήμερα παραξενευόμαστε γιατί δε διάλεγαν καλύτερα και θεαματικά μέρη.

Οι πρώτοι ανθρώπινοι οικισμοί δημιουργήθηκαν δια κοινών θεσμών ενσυνείδητα ή ασυνείδητα και ασυστηματοποίητα. Οι κάτοικοι των διεσπαρμένων αυτών οικισμών, ιδίως των ορεινών περιοχών με τις αυτές αντιξοότητες ζωής, τους κινδύνους και κοινούς εχθρούς, αναγκάστηκαν εκ των πραγμάτων να αποκτήσουν συνείδηση της ανάγκης μιας ομαδικής ζωής, να ενωθούν, να πλησιάσουν ο ένας τον άλλο και να δημιουργήσουν μια πρότυπη κοινωνία – το χωριό.

Συν το χρόνο άλλαζαν στέκι, πλήθαιναν τα χαμόσπιτα, οι μαχαλάδες μεγάλωναν και τελικά χτίστηκαν χωριά. Η κοινή ασφάλεια και ο κοινός κίνδυνος τους έκανε να ενώσουν τα διάσπαρτα σπίτια και μαχαλάδες και να γίνουν χωριά πολυάριθμα μέσα στην καρδιά του δάσους και του βουνού. Γι’ αυτό σήμερα βρίσκουμε πολλά χαλάσματα που μαρτυρούν ότι κάποτε ήταν συνοικισμοί και πολλά φέρουν το όνομα “Παλιοχώρι”, όπως και στο χωριό μου.

Πέρασαν πολλούς χρόνους με τις καλύβες και τα σπιτοκάλυβα κι ύστερα ήχησε το σφυρί της δημιουργίας και χτίστηκαν πέτρινα σπίτια με τα θολωτά κατώγια και τους γιομάτους πολεμίστρες τοίχους. Το δικό μου πανάρχαιο έχει δύο πολεμίστρες. Άνοιξαν θεμέλια, έχτισαν σπίτια και ναούς, άλλωστε μας το λέει και ο Αριστοτέλης για τους πρώτους οικισμούς του ανθρώπου, πως και τότε πρώτος πυρήνας της πολιτιστικής κοινότητας ήταν ο Οίκος – η οικογένεια. Πολλές οικογένειες αποτέλεσαν το χωριό και τελικά διαμορφώθηκαν οι πόλεις και το Κράτος.

Τα σπίτια πάντα προσανατολισμένα προς την Ανατολή και όσο χαμηλά κι αν ήταν, έπρεπε να έχουν το κατώγι τους με τη χοντρή ξύλινη πόρτα και τον ξύλινο σύρτη πίσω και μέσα

γκλαβανή από το κατώγι στο άνω δώμα, για επικοινωνία τη νύχτα. Τα μέτρα αυτά ασφάλειας δεν ήταν για τους ανθρώπους μόνο, αλλά και για τα υπάρχοντα και το ζωικό βασίλειο. Η κλοπή, η ζωκλοπή και η ληστεία είχε γίνει για πολλούς επάγγελμα και πόρος ζωής. Και μόνο σαν το γένος ελευθερώθηκε άρχισαν τα κρυμμένα χωριά να βγαίνουν σε εμφανή μέρη και να κατεβαίνουν και προς τα κάτω.

Συν το χρόνο ανοίχτηκαν δρόμοι, τα λασπότοια σπίτια έγιναν πετρότοια και τσιμεντόχιστα, οι χωματινίες ταρατσες ρετιρέ, τα κατώγια άδειασαν και τα ζώα βρήκαν καταφυγή στους σταύλους. Σ' αυτά τα καλυβόσπιτα και τα χαλάσματα και σ' αυτούς που κατοικούσαν εκεί μέσα, με το φόβο και την ψυχή στο στόμα, χρωστάμε πολλά, χρωστάμε τη λευτεριά μας...

Σχολία – Σχολιανά

Ο έγκριτος Ευρυτάνας συγγραφέας και λογοτέχνης Μιχάλης Σταφυλάς, στο περιοδικό Πνευματική Ζωή (τ. 197), σχολιάζει, πάντα εύστοχα, την επικαιρότητα. Επιλέξαμε για τους αναγνώστες του περιοδικού μας δυο σχολία του, που καθρεπτίζουν το "πιστεύω" του σημερινού Έλληνα για τους πολιτικούς:

Ένα κράτος ιδιοκτησία των πολιτικών

Όταν ήταν Υπουργός Οικονομικών ο Γεώργιος Καφαντάρης κατέβηκε ο αντιπρόσωπός του από το Καρπενήσι και ζήτησε διορισμό για το γιο του. "Φίλητατε" του είπε ο Καφαντάρης "το κράτος σήμερα δεν έχει τη δυνατότητα διορισμών". "Τι ήες Γιώργο μου χίλια φράγκα το μήνα είναι ο μισθός. Για ολόκληρο κράτος, αυτά δεν είναι τίποτα". "Πράγματι αγαπητέ μου δεν είναι τίποτα, αλλιά πολλήδες μαζί χιλιάδες αποτελούν τον κρατικό προϋπολογισμό".

Αυτό μοιάζει σαν ανέκδοτο για ένα Κράτος που οι ανίκανοι Κυβερνήτες του το θεωρούσαν ιδιοκτησία τους... και μοιράζανε (ή μοιραζόντουσαν) τα χρήματα του Δημοσίου χωρίς αντίληψη του τι κάνουν. Άσχετοι διορίζονταν και εξευτέλιζαν το Κράτος με τις κλεψιές, τις σεξουαλικές προτιμήσεις, τα ρουσφέτια. Η υπουργική και η βουλευτική καρέκλα ήταν εφαιτήριο απατών. Γιατί το να διορίζεις με το τσουβάλι για ψηφολαγνεία σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού είναι απάτη επικρισμένη με νομιμότητα. Κάνεις ένα νόμο και κάθε κλεψιά τη θεωρείς ηθική. Η πρόσφατη απόφαση παραγραφής ή αθώωσης των ενόχων ήταν προδιαγεγραμμένη.

Αυτός είναι ο σύγχρονος Ελληνικός Ζαμανφουτισμός. Ο λαός να πληρώνει τα σπασμένα των ανίκανων και ιδιοτελών που θεωρούν το κράτος ιδιοκτησία τους... και ο Πολιτισμός μένει στην άκρη σαν παρείσακτος. Οι πνευματικοί άνθρωποι δεν μπορούν να βλέπουν τα όσα γίνονται με απάθεια. Η Λογοτεχνία είναι αντανάκλαση της ζωής. Και η ζωή της Πατρίδας έχει υποβιβαστεί.

Η ανύπαρκτη ευ-ταξία

Παλιότερα στη Βουλή είχε εκλεγεί βουλευτής ο φουστανεθοφόρος Κότταρης. Υπουργός Οικονομικών ήταν ο Ευταξίας – νομίζω πατέρας του νεότερου Λάμπρου. Ως Υπουργός των Οικονομικών ο Ευταξίας εισηγήθηκε ένα νομοσχέδιο που μύριζε φαγοπότι. Κάτι σηκώθηκε να πει ο καημένος ο Κότταρης, αλλιά τον σταμάτησε ο Υπουργός λέγοντας πως "εσύ δεν ξέρεις από οικονομικά, τι θα πεις;" "Κύριε Υπουργέ δεν ξέρου πουήλη γράμματα αλλιά ένα ρήμα του κλίνου καλή: κλέφτου, κλέφτ'ς, κλέφτνι..." Τα τελευταία χρόνια δεν υπάρχουν Κότταροι, αλλιά γεμίσαμε από Ευταξίες...

Οι Μικροχωρίτες της διασποράς μας γράφουν

Τα θαύματα της Παναγίας

Γράφει ο Στέφανος Μαστρογεωργόπουλος
Καλιφόρνια, U.S.A.

Θα ήθελα να διηγηθώ και πάλι μερικά από τα πολλά θαύματα της Παναγίας, που έγιναν στα μέρη μας προπολεμικά, στη δεκαετία του 1930. Ήμουν μικρό παιδί τότε και αποτυπώθηκαν στη μνήμη μου και φύτεψαν στην ψυχή μου βαθιά πίστη προς την Παναγιά μας την Προυσιώτισσα:

Στην Ποταμιά το καλοκαίρι του 1939, αν θυμάμαι καλά, είχε πέσει πολύ ακρίδα, που σάρωνε όλα τα σπαρτά. Ο κόσμος δεν μπορούσε να την καταπολεμήσει με τίποτα. Εναπόθεσε, λοιπόν, την ελπίδα του μόνο στις δεήσεις προς την Θεοτόκο για να σταματήσει το κακό. Οι χωριανοί παρακάλεσαν τον Ηγούμενο του Προυσού να φέρει την εικόνα της Παναγίας στα χωριά μας. Πράγματι, η Άγια Εικόνα έφτασε στην Καρύτσα. Η πίστη των κατοίκων δυνάμωσε και όλοι μαζί προσευχήθηκαν να κάνει τη χάρη Της. Και ω του θαύματος, η Μεγαλόχαρη έκανε το θαύμα της. Οι ακρίδες έπεφταν σαν σύννεφο στο ποτάμι και σε λίγο εξαφανίσθηκαν.

Μια άλλη χρονιά στην ίδια δεκαετία τα χωριά μας είχαν τρομερή ανομβρία. Οι καλλιέργειες κόντευαν να ξεραθούν. Και πάλι οι χωριανοί και οι κάτοικοι απ' όλα τα χωριά της Ποταμιάς κατέφυγαν στη χάρη της Παναγιάς. Φέρανε την Άγια Εικόνα στην Καρύτσα, και θυμάμαι, προτού ακόμη να φθάσει εκεί άρχισαν αστραπές και βροντές που γρήγορα έφεραν και την πολυπόθητη βροχή.

Είθε η Παναγία να μας σπλαχνιστεί και πάλι και να σταματήσει το κακό από τους πυρηνικούς αντιδραστήρες σε όλο τον κόσμο αλλά και από τις τόσες ανιάτες ασθένειες του καιρού μας.

Έντεκα πράγματα που δεν διδάσκονται στα σχολεία

Από Ελένη Λαϊνή-Κόνιτς
Σικάγο, Η.Π.Α.

Ο Μπιλ Γκέιτς, ο γνωστός ιδρυτής της εταιρίας προγραμμάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Microsoft) και δισεκατομμυριούχος σήμερα, σε διάλεξή του σε μαθητές Λυκείου, μίλησε για την πολιτικά σωστή, ίσως, διδασκαλία των σχολείων που όμως δημιουργεί μια γενιά παιδιών χωρίς να έχουν ιδέα της πραγματικότητας της ζωής, που στήνει καθημερινές παγίδες αποτυχίας. Ανέπτυξε στα παιδιά 11 κανόνες της ζωής που δεν τους μαθαίνουν και δεν πρόκειται να τους μάθουν στο σχολείο:

Κανόνας 1^{ος}: Η ζωή δεν είναι δίκαιη - αρχίστε να το συνειδητοποιείτε.

Κανόνας 2^{ος}: Ο κόσμος δεν θα νοιαστεί για την αυτό-εκτίμησή σας. Ο κόσμος θα περιμένει πρώτα να πετύχετε κάτι και ΜΕΤΑ να νοιώσετε καλά με τον εαυτό σας.

Κανόνας 3^{ος}: Δεν θα κερδίσετε 60.000 δολάρια αμέσως μόλις τελειώσετε το Λύκειο. Δεν θα γίνετε αντιπρόεδροι ούτε θα έχετε αυτοκίνητο με τηλέφωνο ως ότου να τα κερδίσετε με τη δουλειά σας.

Κανόνας 4^{ος}: Αν νομίζετε ότι οι καθηγητές σας είναι αυστηροί, περιμένετε ως ότου αποκτήσετε αφεντικό.

Κανόνας 5^{ος}: Το να δουλεύετε σε ψησταριά δεν σας υποτιμά. Οι παππούδες σας είχαν άλλο όνομα για τη λάντζα εστιατορίου. Την ονόμαζαν "μια καλή ευκαιρία".

Κανόνας 6^{ος}: Αν τα κάνετε θάλασσα, δεν φταίνε οι γονείς σας. Έτσι, μην κλαψουρίζετε για τα λάθη σας, μάθετε από αυτά.

Κανόνας 7^{ος}: Πριν γεννηθείτε, οι γονείς σας δεν ήταν τόσο βαρετοί όσο είναι τώρα. Έγιναν έτσι πληρώνοντας τα έξοδά σας, πλένοντας τα ρούχα σας και βλέποντας εσάς να το παίζετε άνετοι. Έτσι, πριν σώσετε το δάσος από τα παράσιτα της γενιάς των γονιών σας, κοιτάζτε πρώτα να νοικοκυρέψετε την ντουλάπα του δωματίου σας.

Κανόνας 8^{ος}: Το σχολείο σας μπορεί να έχει καταργήσει κερδισμένους και χαμένους, αλλά η ζωή ΟΧΙ. Μερικά σχολεία έχουν καταργήσει τους βαθμούς κάτω από τη βάση και ίσως δίνουν ΟΣΕΣ ευκαιρίες θέλετε όποια να βρείτε τη σωστή απάντηση. Αυτό δεν έχει ΚΑΜΙΑ ομοιότητα με την πραγματική ζωή.

Κανόνας 9^{ος}: Η ζωή δεν διαιρείται σε εξάμηνα. Δεν σταματάει τα καλοκαίρια και πολύ λίγοι εργοδότες ενδιαφέρονται να σας βοηθήσουν για να ΒΡΕΙΤΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ. Κάντε το μόνοι σας.

Κανόνας 10^{ος}: Η τηλεόραση δεν είναι η αληθινή ζωή. Στην πραγματική ζωή οι άνθρωποι πρέπει να φύγουν από τις καφετέριες για να πάνε στις δουλειές τους.

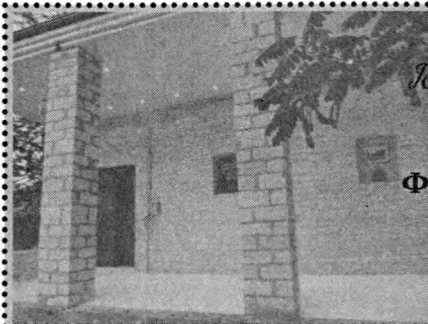
Κανόνας 11^{ος}: Φερθείτε ευγενικά σε όποιον θεωρείτε "φυτό". Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να είναι ο αυριανός εργοδότης σας.

Ολική Καταστροφή

Κόπους ολόκληρης ζωής
για μια στιγμή τους χάνεις,
βρίσκεσαι σε απόγνωση,
δεν ξέρεις τι να κάνεις.

Ανθρωποι ασυνείδητοι
τα καταστρέφουν όλα
και δεν ρωτάνε τους φτωχούς
αν έχουν χρέη ακόμα.

Ελένη Γρίβα, Νέα Αριάνη, τ.68

*Ιστορικό και Λατογραφικό Μουσείο
Μικρής Χωριανής*

Φέρνει τον απόηχο περασμένων εποχών
στο σήμερα

Επισκεφθείτε το

Στο Καρπενήσι την εποχή του Εμφυλίου πολέμου

Η δραματική περιπέτεια μιας δασκάλας από το Κορωπί Αττικής

Η Λόλα Σιδέρη από το Κορωπί Αττικής διορίζεται δασκάλα στο Δημοτικό Σχολείο Καρπενησίου τον Νοέμβριο του 1948. Λίγο αργότερα (18-1-1949) το Καρπενήσι καταλαμβάνεται από τους αντάρτες και η νεαρή δασκάλα, χωρίς να το καταλάβει, βρίσκεται επιστρατευμένη, μαζί με πολλούς άλλους Καρπενησιώτες, να βαδίζει προς τα αγραφιώτικα βουνά. Στα έμπεδα του Δημοκρατικού Στρατού, στο Μοναστηράκι, και στη γύρω περιοχή θα περάσει όλο το χειμώνα. Ένα ανθρώπινο ράκος από τις συνεχείς κακουχίες και πολύ άρρωστη καταλήγει στο αναρρωτήριο της μονάδας απ' όπου ελευθερώνεται στις 10 Απριλίου 1949. Στο βιβλίο της, Οδοιπορικό στην ομίχλη, η κ. Σιδέρη περιγράφει με γλαφυρό και συναρπαστικό τρόπο βήμα, βήμα την οδυνηρή περιπέτεια της στα ευρυτανικά βουνά, από την κατάληψη του Καρπενησίου ως την απελευθέρωσή της. Άγνωστη, σε έναν αλλιώτικο απ' το δικό της χώρο, κάτω από αφόρητη πείνα, εξουθενωτικές καθημερινές πεζοπορίες μέσα στο πυκνό χιόνι και το τσουχτερό κρύο, η κ. Σιδέρη καταφέρνει να κρατήσει στη μνήμη της και εικόνες από το θαυμάσιο ελάτινο βουνίσιο τοπίο, στο οποίο βρισκόταν για πρώτη φορά. Παραθέτουμε μικρά χαρακτηριστικά αποσπάσματα του βιβλίου:

“...Απ’ άκρη σ’ άκρη το Καρπενήσι ήταν ανάστατο! Οι φωτοβολίδες, που ρίχνονταν από και προς διάσπαρτα σημεία μέσα στην πόλη, μάς γέμιζαν φόβο! Τροχιδοεικτικές διέσχιζαν τον ουρανό διαγράφοντας φωτεινά τόξα, ενώ στη συνέχεια ακολουθούσε καταιγισμός από σφαίρες, που σβίνιζαν ανατριχιαστικά πάνω από τα κεφάλια και δίπλα μας. Αποτέλεσμα; Κάθε λίγο κάποιος ανάμεσα στο πλήθος σωριαζόταν τραυματίας ή νεκρός. Μπροστά σε κάθε τέτοια τραγική περίπτωση κανένας από μάς που βαδίζαμε δίπλα δεν στεκόταν να προσφέρει την παραμικρή βοήθεια. Φαίνεται τα συναισθήματα του τρόμου και του πανικού που μας διακατείχαν μάς έκαναν να προσπερνάμε τους άμοιρους συνανθρώπους μας, ακόμη και να τους ποδοπατάμε στην προσπάθειά μας να βρούμε τη σωτηρία στη φυγή...

... Εμπρός! Φεύγουμε για τα βουνά! Ακούστηκε να λείει μια αντάρτισσα. Παγώσαμε όλοι μεριάς... Αυτό που ακολούθησε είναι δύσκολο να το μεταφέρω στο χαρτί. Παιδιά έπεφταν στην αγκαλιά των μανάδων τους, γυναίκες αποχωρίζονταν τους άντρες τους, μανάδες σφιχταγκάλιαζαν τις θυγατέρες τους, ικετεύοντας να τις αφήσουν. Πολλοί απ’ αυτούς έκλαιγαν, άλλοι, λιγοστοί αυτοί, προσπαθούσαν ν’ αντισταθούν...

...Βουβοί όλοι μας, άντρες και γυναίκες, γεμάτοι απόγνωση κι απελπισία, πλημμυρισμένοι από αλληλοσυγκρουόμενα συναισθήματα πήραμε το δρόμο για τα βουνά, για το τραγικό εκείνο άγνωστο που κανείς δεν γνώριζε τι έκρυβε για τον καθένα μας... Οι ομάδες, η μια πίσω από την άλλη, κατευθύνονταν με αργό ρυθμό έξω από την πόλη. Δύο ένοπλοι αντάρτες μπροστά και δύο πίσω μάς συνόδευαν και μάς φρουρούσαν στενά. Επικεφαλής της ομάδας είχε τοποθετηθεί ένας αρκετά μεγάλος στην ηλικία αντάρτης, ο καπετάν-Πουρνάρας...

... Περνούσαμε ανάμεσα από χιονισμένα έλατα και με μεγάλο κόπο παραμερίζαμε τις κλάρες που είχαν σπάσει από το βάρος του χιονιού και μας έφραζαν το δρόμο. Είχαμε μεταμορφωθεί σε ολόλευκες φηγούρες μιας ατέλειωτης φάλαγγας που ακολουθούσε σιωπηλά

το δρόμο της αβεβαιότητας. Είχαμε αποκάμει, δεν αντέχαμε άλλο. Μέσα στην απόγνωση κι απελπισία: Πεινάμε! Φωνάζαμε όλοι με μια φωνή. Δεν αντέχουμε άλλο, δε μας κρατάνε τα πόδια μας!... Κι 'εμείς πεινάμε, μας απαντούσαν...

... Στα μισά αυτής της πορείας ξέσπασε ξαφνικά τρομερή μπόρα. Ο ουρανός σκοτεινίασε, ενώ σύννεφα, που έτρεχαν σαν τρελά με τη φόρα που τους έδινε ο μανιασμένος βοριάς, μάς σκέπασαν και μείωσαν επικίνδυνα την ορατότητα στα δύσβατα μονοπάτια που βαδίζαμε. Χέρι χέρι πιασμένες ακολουθούσε η μια της άλλης τ' αχνάρια πάνω στο χιόνι, μη χαθού με μέσα στην αντάρα εκείνη ή μήπως παραπατήσουμε και κυλήσουμε δίπλα στη σάρα που απλωνόταν μέχρι κάτω στο ποτάμι. Ο άνεμος ξεσήκωνε το χιόνι, που στροβιλιζόταν γύρω μας και μας έφραζε στόμα και μύτη. Πνιγόμαστε, μας κοβόταν η ανάσα! Και να ήταν μόνο αυτό! Οι αστραπές αυλάκωναν το ουράνιο στερέωμα και μας τύφλωναν. Ήταν πράγματι ένα τρομαχτικό αλλά μεγαλειώδες και υπερκόσμιο θέαμα! Τ' αστροπελέκια έπεφταν δίχως σταματημό δίπλα μας και μπροστά μας με εκκωφαντικό κρότο, προκαλώντας αταξία και πανικό στη φάλαγγα. Κι εμείς, υποχρεωμένες να βαδίζουμε μέσα σ' εκείνη την κοσμοχαλασιά, θα 'λεγες πως είχαμε την αίσθηση ότι είχαμε ακουμπήσει τον ίδιο το Θεό. Μας αποκαλυπτόταν σ' όλο το μεγαλείο της οργής του...

...Η ατονία που νιώθαμε από την πείνα ήταν μεγάλη και οι σωματικές δυνάμεις που μας είχαν απομείνει, ελάχιστες. Συνεχίσαμε να κατηφορίζουμε μέχρι που φτάσαμε κάτω στο ποτάμι. Λουφάζαμε κάτω από ένα βράχο να ξεκουραστούμε λίγο. Ψάχνοντας τριγύρω για λίγα ξύλα ν' ανάψουμε φωτιά, ο Νίκος και ο Στέλιος εντόπισαν μια ψόφια γίδα χωμένη μέσα στο χιόνι. Τρέξαμε αμέσως προς τα κει, να δώσουμε ένα χέρι και διαπιστώσαμε πως η γίδα δεν είχε αποσυντεθεί. Πρέπει να είχε διατηρηθεί λόγω της φυσικής κατάψυξης. Ποιος ασχολιόταν όμως – με την πείνα που μας θέριζε – με τέτοιες λεπτομέρειες. Το πρακτικό πρόβλημα όμως που υπήρχε ήταν ότι κανείς μας δεν κουβαλούσε μαχαίρι για να την τεμαχίσουμε. Αποφασίσαμε λοιπόν να τη βάλουμε έτσι ολόκληρη στη φωτιά για να ψηθεί. Άλλος τρόπος δεν υπήρχε. Ανάψαμε πρώτα φωτιά κι όταν έγιναν πολλά κάρβουνα, την πετάξαμε πάνω. Σύννεφο σηκώθηκε ο καπνός από το τρίχωμα, που άρπαξε αμέσως και μας έκανε να πεταχτούμε μακριά. Η τσίκνα της καμένης τρίχας μας έπνιγε. Η γίδα άρχισε να ψήνεται σιγά, σιγά, αν και πολλά μέρη της έμεναν ανέγγιχτα από τη φωτιά, ωμά. Δεν αντέχαμε όμως άλλο να περιμένουμε και δε βλέπαμε την ώρα που θα αρπάζαμε τα κομμάτια της να τα καταβροχθίσουμε...

[.....]

...Ένας στρατιώτης με οδήγησε στο πρακτορείο των υπεραστικών λεωφορείων. Χωρίς να νιώθω ιδιαίτερη χαρά ανέβηκα στο λεωφορείο. Σε λίγο ξεκίνησαμε. Ένα μεγάλο συναισθηματικό κενό είναι ό,τι θυμάμαι απ' αυτό το ταξίδι της επιστροφής. Καμιά συγκίνηση. Μόνο λίγα δάκρυα καθώς το λεωφορείο έμπαινε στην Αθήνα. Δάκρυα σ' ένα ανέκφραστο πρόσωπο. Το βράδυ της ίδιας μέρας βρέθηκα στο πατρικό μου σπίτι, στο αγαπημένο Κορωπί, ανάμεσα στην οικογένειά μου. Κείνη την ώρα έπεφτε η αυλαία της παράστασης. Μιάς παράστασης με πρωταγωνίστρια εμένα, σκηνοθέτη τη μοίρα ενός έθνους και σκηνικό τον εμφύλιο...

Το Περιοδικό μας έχει κόστος

Για να συνεχίσει να εκδίδεται χρειάζεται τη συνδρομή σας

Ο αργαλειός

Στο βιβλίο τους, Του Αργαλειού τα Πάθη και τα Κάλπη, οι Τ. Ευθυμίου και Β. Κανέλλος, με γλαφυρό τρόπο μάς παρουσιάζουν όλα όσα θα θέλαμε να μάθουμε για την υφαντική τέχνη από την αρχαιότητα ως την εποχή μας. Η έρευνά τους φωτίζει την οικοτεχνία, μια σημαντική πτυχή της λαογραφίας του τόπου μας. Παραθέτουμε ένα απόσπασμα του βιβλίου:

Ηπροστάτιδα του αργαλειού και της υφαντικής τέχνης, σύμφωνα με τον αρχαίο ελληνικό μύθο, ήταν η “Εργάνη Αθηνά”. Και να τι ακριβώς αναφέρει αυτός ο μύθος: Ήταν κάποτε μια κοπέλα πολύ προικισμένη. Αράχνη τη λέγανε. Όλοι θαύμαζαν την τέχνη της στον αργαλειό και στο κέντημα. Καμιά άλλη υφάντρια δεν μπορούσε να την συναγωνισθεί. Γι’ αυτό η Αράχνη παινευόταν πως ξεπερνούσε με την υφαντική της τέχνη ακόμα και την προστάτιδα της υφαντικής, την Εργάνη Αθηνά.

Μια φορά όμως, η θεά, μεταμορφωμένη σε γριά, επισκέφθηκε την Αράχνη στο εργαστήρι της και της είπε: “Καλά θα κάνεις να ‘σαι πιο μετρίοφρονη και σεμνή απέναντι της θεάς, που διδάξε στους ανθρώπους την υφαντική τέχνη”.

“Εγώ την τέχνη την έμαθα μόνη μου, καυχήθηκε η Αράχνη. Αν τολμάει η Αθηνά ως έρθει να διαγωνισθούμε ποια θα υφάνει το λεπτότερο ύφασμα με το ωραιότερο κέντημα”.

Υστερα από λίγες μέρες, η Αθηνά ξαναπήγε στο εργαστήρι της. Τη βρήκε να κεντά πάνω σε λεπτό ύφασμα παραστάσεις των ολύμπιων θεών. Το κέντημα ήταν, πράγματι, υπέροχο, που προκάλεσε τη ζήλια της θεάς και της το ξέσχισε σε κομμάτια. Η Αράχνη δεν μπόρεσε να βασιτάξει την προσβολή και κρεμάστηκε από το ταβάνι.

“Καταραμένη να ‘σαι! Της φώναξε η Θεά και με το θεϊκό της ραυδί τη μεταμόρφωσε σε έντομο. Έτσι κρεμασμένη, πρόσταξε, να εξακολουθείς να υφαινεις παντοτινά και ποτέ να μη στεριώνουν τα υφάδια σου και πάντα να ξεσχίζονται”. Από τότε, η Αράχνη, κρεμασμένη στα ταβάνια των σπιτιών και στα κλαδιά των δένδρων, υφαινει τον λεπτό ιστό της.

Ο αργαλειός είναι από τα αρχαιότερα εργαλεία. Τον χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στα 4.500 π. Χ. σύμφωνα με μαρτυρίες που βρέθηκαν σε τύμβους και ασφαλούς η χρησιμοποίησή του έχει βαθύτερες ρίζες.

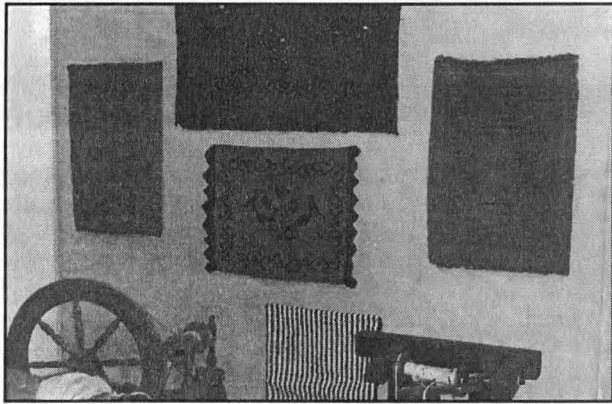
Από την ιστορία γνωρίζουμε ότι οι αρχαίοι Αιγύπτιοι γνώριζαν άριστα τη χρήση του αργαλειού και την υφαντική τέχνη. Υφαιναν λινά υφάσματα, τα οποία χρησιμοποιούσαν για τη μουμιοποίηση των βασιλιάδων Φαραώ, καθώς και των ιερών ζώων.

Ο αργαλειός, ως οικιακό εργαλείο, είναι αρχαιότατο και αναφέρεται από τον Όμηρο ως ιστός. Συγκεκριμένα, ο Όμηρος στην Οδύσεια (Ραψ.Β, στ. 96-110) αναφέρει, σε ελεύθερη μετάφραση:

“Η Πηνελόπη έστησε στην κάμαρά της αργαλειό κι υφαινε τρία χρόνια ένα πανί ολοκέντητο, σάβανο του γέροντα Λαέρτη. Κι έλεγε πως, όταν θα τελείωνε, τότε θα

παντρευόταν κάποιον από τους μνηστήρες. Όμως όλη τη μέρα ύφανε το ατέλειωτο πανί της κι όλη τη νύχτα ξήλωνε, κάτω από το φως μιας δάδας. Τρία χρόνια κράτησε αυτό το τέχνασμά της, ώσπου μια δούλα το μαρτύρησε κι έτσι αναγκάστηκε και τελείωσε το ατέλειωτο υφαντό της”.

Ηλακάτη ονόμαζαν στην αρχαιότητα τη ρόκα, εξάρτημα με το οποίο έγνεθαν το μαλλί, μετατρέποντάς το σε κλωστή για να υφάνουν στον αργαλειό. Εκτός από τους ανθρώπους, την ηλακάτη την χρησιμοποιούσαν και οι τρεις μοίρες που, σύμφωνα με τη μυθολογία, έγνεθαν το νήμα της ζωής και της τύχης του νεογέννητου. Η ηλακάτη ήταν και το θεϊκό σύμβολο της Εργάνης Αθηνάς, που έγνεσε και ύφανε το πέπλο της Ήρας.

Υφαντά αργαλειού στο Μουσείο του χωριού μας

Ο Όμηρος θεωρεί τη ρόκα χρήσιμο δώρο και συγκεκριμένα τονίζει: “Στην ωραία Ελένη χάρισαν πολύτιμα δώρα και μια χρυσή ρόκα”. Ακόμα, από την Ιλιάδα μαθαίνουμε ότι την ηλακάτη χειριζόταν θαυμάσια η θεά Καλυψώ, η μάγισσα Κίρκη και ασφαλώς η Πηνελόπη του Οδυσσέα.

Την εποχή του Βυζαντίου, ο αργαλειός γνώρισε μεγάλες δόξες και τιμές, αφού ήταν γνωστά και τα μεταξωτά νήματα υφαντικής. Στη ρωμαϊκή εποχή το γνέσιμο και ο αργαλειός ήταν αποκλειστικές ασχολίες της γυναίκα.

Λίγο γέλιο

Αθήνα- Λονδίνο

Κατά τη διάρκεια της πτήσης από Αθήνα προς Λονδίνο ο πιλότος καλωσορίζει τους επιβάτες: “Αγαπητοί επιβάτες σας μιλάει ο πιλότος. Βρίσκεστε στη πτήση 220 για Λονδίνο. Ο καιρός είναι θαυμάσιος και ... πρόσεχε, πρόσεχε θα πέσει! Ω Θεέ μου!” Μετά σιωπή...

Ύστερα από 1-2 λεπτά ακούγεται πάλι ο πιλότος να λέει: “Συγγώμη για πριν, αλλά η αεροσυνοδός έριξε τον καφέ και να βλέπατε πώς έγινε το παντελόني μου από μπροστά...”

Τότε ακούγεται ένας επιβάτης να λέει: “Που να δεις πως έγινε το δικό μου από πίσω”!

Γ. Α.

Τα Χρόνια Εκείνα

“Το παραγκώμ”

Ο Γιώργος Α. Αγγέλου, στο βιβλίο του «Τα χρόνια εκείνα», με ωραιότατη γραφή διηγείται γραφικές ιστορίες ανθρώπων του χωριού του, που είχαν κάποιο παραγκώμ (παρτσούκλι). Διαλέξαμε μία απ' αυτές για τους αναγνώστες του περιοδικού μας:

Η Νυφίτσα

Κατά πώς λένε οι διαβασμένοι, η νυφίτσα είναι ένα μικρό ζωάκι, μ' ένα μεγάλο κουσούρι της αρέσει η κλεψιά. Βέβαια, δίνουνε και μια άλλη εξήγηση σ' αυτή της την κακή συνήθεια, που μου φαίνεται σαν πιο σωστή. Λένε, δηλαδή, ότι η νυφίτσα, όπως και πολλά άλλα ζουδια (ζωάκια), μια που ζει σε βουνά και σε λαγκάδια, παίρνει τα μέτρα της, κάνοντας ... κομπάνια για το χειμώνα. Και, μια που έχει προτίμηση στους...ξερούς καρπούς, μαζεύει, όσο πιο πολλά μπορεί, μύγδαλα και καρύδια και τα καταχωνιάζει στις κουφάλες απ' τα δέντρα. Μα, σαν έρχεται το “πλήρωμα του χρόνου”, ο χειμώνας, άντε να θυμηθεί το έρμο το ζωάκι σε ποιες κουφάλες έχει κάνει απόθεμα. Το ένστικτο όμως, που

αναπληρώνει το μυαλό και αξίζει, πολλές φορές, περισσότερο απ' αυτό, τη βοηθάει. Έτσι, γυρίζει από δέντρο σε δέντρο, από κουφάλα σε κουφάλα, γυρεύοντας να βρει κάποια απ' τις αποθήκες της. Και, συχνά, το κατορθώνει. Όχι όμως και λίγες φορές ξεπέφτει σε ξένα χωράφια, σ' άλλης νυφίτσας σερμαγιά. Πού να θυμάται αν η ... αποθήκη, που με το ψάξιμο και την τύχη έπεσε πάνω της, είναι δική της ή κάποιας άλλης απ' το σινάφι της; Πώς, λοιπόν, να της λογαριάσει κανένας στο παθητικό της

ιδιότητες που πέφτουνε στην αρμοδιότητα του ... ποινικού κώδικα των ανθρώπων;

Αντίθετα, υπάρχει κάποιο άλλο πλάσματάκι του Θεού – πετούμενο αυτό – η Κίσσα ή Γκζάνα, όπως τη λέμε στα χωριά, που θα μπορούσε να διεκδικήσει στα σίγουρα

το κουσούρι του κλέφτη. Απόδειξη ότι, γι' αυτό της το φυσικό, τής έκανε την τιμή να τής αφιερώσει ολόκληρο μουσικό κομμάτι κάποιος μεγάλος μουσικός.

Όμως, παρ' όλο τον κίνδυνο να νομιστώ “αντιρρησίας” - και δεν μου πάει- θα κρατήσω κι' εδώ ... επιφυλάξεις. Πραγματικά - και αποδεδειγμένα - η Κίσσα κλέβει. Κι' ό,τι κλέβει, το πηγαίνει ίσα στη φωλιά της. Αλλά και στην περίπτωση της, υπάρχουν πολλά τα ... ελαφρυντικά.

Δεν κλέβει για να κλέψει. Δεν κλέβει ό,τι βρεθεί μπροστά, γιατί είναι γεννημένη κλέφτρα. Αρπάχνει, μονάχα, ό,τι της γυαλίζει στο μάτι. Από σπασμένα γυαλικά, μέχρι γυαλιστερές χάντρες και, καμιά φορά, κανένα χρυσαφικό που λάμπει, που φαντάζει. Πόσες φορές, μικρός, δεν έκανα χάρι με τα ψιλοπράγματα που 'βρισκα στις φωλιές τους... Αλλά - για να μη ξεμακρύνω απ' το θέμα - αν ένα απ' τα δυο ζωντανά παραβάνει τον ... Ποινικό κώδικα, αυτό δεν είναι η νυφίτσα, αλλά η κίσσα, έστω και αν

στον “καταλογισμό της ποινής”, όπως λένε οι δικαστάδες, θα της βρίσκανε ελαφρυντικά. Θα πήτε: γιατί τα λέω όλ’ αυτά; Για ένα και μόνο λόγο· δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω γιατί, τον Μπαρμπακώστα – θα γράψω γι’ αυτόν παρακάτω – τον παραγκώμαζαν σε Νυφίτσα και όχι σε Κίσσα, για ένα κακό φυσικό του, που αμφισβητείται στην πρώτη, όχι, όμως, και στη δεύτερη.

Εάν εγώ που ήμουνα ένα απ’ τα... θύματά του, του ‘βγαζα το παραγκώμ, κίσσα, θα τον έλεγα. Αλλά τι να γίνει: Να πάω κόντρα με το χωριό; Νυφίτσα τον θέλανε; Νυφίτσα...

Ο φίλος μας, λοιπόν, ο Μπαρμπακώστας – η Νυφίτσα – δεν άφηνε, κατά πώς λένε, τα δυο αντάμα. Κι αν είχε κάτι, που δεν έμοιαζε της Κίσσας (εγώ το χαβά μου) είναι, πως αυτός δεν σούφρωνε ό,τι γυάλιζε στα μάτια του, αλλ’ ό,τι ξένο βρίσκεται μπροστά του. Από σκεπάρνια μέχρι κλαροκόπο και από τριχιά μέχρι γουρνοτσάρουχα. Ό,τι κι αν τον πεδίκλωνε, δεν γλύτωνε απ’ αυτόν.

Απ’ τα πιο συνηθισμένα θύματά του ήτανε και το σπίτι το δικό μας, η οικογένειά μας. Πρώτος αυτός θα καλωσκαίραγε τα κεράσια στα Τσουρέικα και τα Ντουραλίδια και πρώτος αυτός θα δοκίμαζε τα καστραβέτσια (αγγούρια) και τις πρώιμες ντομάτες απ’ τα κήπια μας, πιο μπροστά ακόμα κι απ’ τις χελώνες. Και τ’ αμπέλι μας, αυτός θα το τρύγαγε μόλις άρχιζαν να μελανιάζουν οι ρόγες κι ας ήταν ακόμα τραπέτσι (ξυνές) – αλήθεια, πώς τις έβλεπε μέσα στη νύχτα; - Μα άφηνε και κανένα σαμπλί για μας. Καλωσύνη του... Τώρα, όσο για τα καρύδια και τα κάστανα, είχαμε ... συμβιβαστεί μαζί του. Του αναθέταμε το μάζωμα. Έτσι υπήρχε ελπίδα να ντραπεί (;) και να δώσει και σε μας κάποιο σακούλι απ’ αυτά.

Εδώ που τα λέμε, άνθρωποι είμαστε και δεν έχουμε όλοι “κοντό χέρι” ή δεν το ‘χουμε πάντα όσο πρέπει κοντό κι ο πειρασμός εύκολα μπορεί να μπει μέσα μας. Σ’ αυτό, παλαμιζώ (βάζω το χέρι μου στο Ευαγγέ-

λιο). Όταν όμως την Κυριακή ο παπάς – ο Παπαστρουμς – έβγαине στην Εκκλησία μετά απ’ το Ευαγγέλιο, μπροστά απ’ την Αγία Πύλη και φώναζε:

“Χωριανοί· χάθηκε το καπίστρι απ’ το γάϊδαρο της ... Αναστασόπλενας (Αναστασοπούλου λεγόταν αυτή που ‘χε χάσει το καπίστρι, αλλά γύρευε τώρα καλλιγραφία απ’ του Παπαστρουμ τον ...απαυτό). Όποιος το βρήκε, να της το δώσει. (Κράταγε και τα προσχήματα): Αν ως την άλλη Κυριακή δε βρεθεί θ’ αφορίσω. Και, την παράλλη Κυριακή θα κάνω ασβεστοκεριά αν κι ‘ως τότε δεν βρεθεί”.*

Ήμασταν σίγουροι πως το καπίστρι θα βρισκότανε, εκτός κι αν το ‘χε σουφρώσει η ... Νυφίτσα. Αν και μετά απ’ τον αφορισμό δε βρισκότανε, περιμέναμε ως την άλλη Κυριακή – την τελευταία προθεσμία για την ασβεστοκεριά – εκτός και αν μέσα στη βδομάδα είχε ... πεταχτεί στην αυλή του σπιτιού της Αναστασοπούλενας.

Και την Κυριακή της ασβεστοκεριάς, κοιτάζαμε όλοι κατά την πόρτα της Εκκλησιάς για να δούμε αν θα ‘ρθει να λειτουργηθεί ...η Νυφίτσα. Αν ερχότανε, ήμασταν σίγουροι πως δεν είχε κλέψει αυτός το καπίστρι, που κάπου θα ‘χε παραπέσει. Υπήρχε τότε φόβος Θεού, όπως τον καταλάβαινε – κι όπως τον καταλαβαίνει, βέβαια, σαν υπάρχει – ο καθένας. Να κλέψεις και να κάνει ο παπάς ασβεστοκεριά;* Πα, πα, πα ... Θεός φυλάξει.

Αλλά, για να ξαναγυρίσουμε στα “έργα και τις ημέρες” της Νυφίτσας. Βέβαια, όπως είπα και πάρα πάνω, ήτανε δίχως ταίρι στη ... λαθροχειρία. Εκεί όμως που δεν του ‘βγαине κανένας, ήτανε κατά πώς λένε σήμερα, χωρίς συναγωνισμό, στο κλέψιμο των μελισσιών, μέρα μεσημέρι. Πώς τα κατάφερνε και έκοβε στον ώμο ολόκληρο κρινί (κυψέλη) και δεν τον τσίμπαγε καμιά μέλισσα, δεν μπόρεσα να το μάθω ποτέ. Γιατί, όταν, γέροντα πια – κι’ εγώ όχι πια μικρός, αλλ’ έχοντας τα χρονάκια μου – τον ρώτησα πάνω σ’ αυτό, χαμογέλασε δίχως

να μου απαντήσει. Επαγγελματικό ... μυστικό, βλέπεις. Και το περίεργο είναι ότι είχε και απροσμέτρητη αδιαντροπιά· δε δίσταζε να μας πουλάει και τα κρινιά απ' τα μελίσινα, που μας είχε κλέψει. Δεν έσβηνε, τουλάχιστον, τα ονόματα που 'τανε πάνω σ' αυτά γραμμένα; Γιατί η γιαγιά, είχε κι αυτή την αδυναμία· το κάθε μελίσι το ονομάτιζε σε κάποιον απ' τ' αγγόνια της. Και δεν ήμασταν και λίγα ... Τώρα πια, αλλοίμονο, παραλιγοστέψαμε. Παραραιώσαμε.

Αλλά, αν η Νυφίτσα δεν το βρήκε, όπως λένε, από μας που ήμασταν τα θύματά της, το βρήκε απ' τα μελίσινα, που, κι αυτά δεν ήτανε λιγότερο θύματά του. Γι' αυτές τις ... επιδόσεις του και άλλες πολλές, τον έπιασε, κάποτε, η "Εξουσία". Τον έδεσε στον πλάτανο, που 'τανε μες' τη μέση της πλατείας του χωριού - και είναι ακόμα ως τα σήμερα. Τον πασάλειψε με μέλι και τον κράτησε απ' την αυγή ως το γιόμα, κατάφατσα στον ήλιο. Το απόγιομα, δεν έβλεπε

απ' το πρήξιμο... Δεν ξέρω αν οι μέλισσες πήρανε το ... μέλι τους - παρά λίγο να πω το αίμα τους - πίσω. Δεν θα 'ναι όμως αλήθεια αν πω πώς ένιωσα την παραμικρότερη ευχαρίστηση για το κατόντημα της Νυφίτσας, μα και της Εξουσίας...

Ο Μπαρμπακώστας - η Νυφίτσα μας - άφησε το μάταιο αυτό κόσμο κάπου γύρω στα εκατό του χρόνια. Κι' επειδή δεν ξέρει κανείς, αν το να ζήσει ένας άνθρωπος εκατό χρόνια, κατάκοιτος, τυφλός, κι αποδιωγμένος απ' τις νυφάδες του, χωρίς καμιά απαντοχή, παρά μονάχα το θάνατο, είναι ευχή ή κατάρα, αναρωτήθηκα, πολλές φορές: Να 'πιασαν, τάχα, οι αφορισμοί του Παπαστρούμ;

* Ασβεστοκεριά: Στην έξοδο της Εκκλησίας στεκόταν ο παπάζ κρατώντας ένα ποτήρι με νερό. Περνώντας, αυτοί που είχανε πάει να λειτουργηθούν, μ' ένα κερι ανάμμενο, το 'σβηναν μέσα στο ποτήρι λέγοντας: "Έτσι να σβήσω κι' εγώ, αν έκλεψα το ... (χαμένο πράγμα)".

Λίγο γέλιο

Δυσεύρετες δουλειές

Ένας νέος τελειώνει το Λύκειο και δεν έχει καθόλου όρεξη για σπουδές. Ο πατέρας του, πλούσιος πολιτικός, προσπαθεί να τον νουθετήσει λέγοντας: "Αφού δεν θέλεις να σπουδάσεις, μάθε ότι εγώ δε συντηρώ κοπρίτες, γι' αυτό και θα πας να δουλέψεις, κατάλαβες;" Πράγματι, ο πατέρας κινεί τα νήματα για να βρει μία θέση στον γιο του. Καλεί τον υπουργό: "Γιώργο" του λέει "Θυμάσαι τον γιο μου; Λοιπόν, τελείωσε το λύκειο και ο τεμπέλης δεν θέλει να σπουδάσει. Θα μπορούσες να του βρεις μια θέση να αρχίσει να δουλεύει, να ζοριστεί, μήπως και βρει το δρόμο του και πάει για σπουδές; Δηλαδή μια δουλειά που να μην κάθεται αλλά να δουλεύει σκληρά...", κατάλαβες;"

Μερικές μέρες αργότερα ο... Γιώργος του τηλεφωνεί: "Εντάξει, έτοιμη η δουλειά. Δεξί χέρι του Προέδρου της Δημοκρατίας με 10.000 ευρώ το μήνα".

- Τι λες ρε Γιώργο, αυτό είναι υπερβολικό. Πρέπει να τον αρχίσουμε από χαμηλά, με τέτοια λεφτά αυτός ο τεμπέλης θα γίνει χειρότερος.

- Εντάξει, φίλε μου, έχω μια πιο σεμνή: Ιδιαίτερος στο Υπουργείο Οικονομικών με 5.000 ευρώ το μήνα.

- Όχι ρε Γιώργο! Μιλάμε για κάτι όπως όλα τα νέα παιδιά, γύρω στα 600 με 700 € το μήνα.

- Τι είναι αυτά που λες φίλε. Αυτό είναι αδύνατο.

- Γιατί;

- Γιατί αυτές οι θέσεις δίνονται μόνο με διαγωνισμό ΑΣΕΠ και χρειάζεται να έχει κανείς καλό βιογραφικό, δίπλωμα, τουλάχιστον γνώσεις Αγγλικών και ένα σωρό άλλα. Φίλε μου, αυτές οι θέσεις δεν βρίσκονται εύκολα...

Θ.Π.

Μάθημα ζωής

Από ένα 10χρονο παιδί της Φουκουσίμα

Ο συγχωριανός μας Σπύρος Χρ. Μαστρογεωργόπουλος, μας έστειλε την παρακάτω συγκινητική επιστολή ενός Ιαπωνέζου αστυνομικού προς ένα φίλο του στην Αμερική, λίγες μέρες μετά το καταστροφικό τσουνάμι, που δημοσιεύθηκε στο διαδίκτυο:

Αδελφέ μου,

Πώς είσαι εσύ και η οικογένειά σου; Τις τελευταίες μέρες εδώ όλα είναι ένα χάος. Όταν κλείνω τα μάτια μου, βλέπω νεκρά σώματα. Όταν τα ανοίγω, βλέπω πάλι νεκρά σώματα. Πρέπει όλοι μας να δουλεύουμε 20 ώρες την ημέρα. Θα ήθελα η κάθε μέρα να είχε 48 ώρες, για να συνεχίζουμε να βοηθάμε και να σώζουμε τον κόσμο. Είμαστε χωρίς νερό και ηλεκτρικό και τα αποθέματα φαγητού έχουν σχεδόν εξαντληθεί. Και με το που καταφέρνουμε να μετακινήσουμε τους πρόσφυγες από το ένα σημείο στο άλλο, έρχονται καινούργιες διαταγές να τους πάμε ακόμα παραπέρα.

Αυτή τη στιγμή βρίσκομαι στη Φουκουσίμα, περίπου 25 χλμ. μακριά από το πυρηνικό εργοστάσιο. Έχω τόσα πολλά να σου πω, που αν τα έγραφα είμαι σίγουρος ότι θα έβγαине ολόκληρο βιβλίο σχετικό με τις ανθρώπινες σχέσεις και συμπεριφορές σε στιγμές κρίσης.

Ο κόσμος έχει παραμείνει ήρεμος. Η αίσθηση αξιοπρέπειας και σωστής συμπεριφοράς που έχουν είναι πολύ καλή, γι' αυτό και τα πράγματα δεν είναι τόσο άσχημα όσο θα μπορούσαν να είναι. Αλλά σε μια εβδομάδα από τώρα, δεν μπορώ να εγγυηθώ ότι θα είμαστε ακόμη σε θέση να προσφέρουμε προστασία και τάξη. Άνθρωποι είναι κι αυτοί. Κι όταν η πείνα και η δίψα ξεπεράσουν την αξιοπρέπεια, τότε θα κάνουν, δεν ξέρω, αυτό που θα πρέπει να κάνουν. Η κυβέρνηση προσπαθεί να στείλει προμήθειες μέσω αέρος, τροφή και φάρμακα, αλλά είναι σαν να ρίχνεις μια χούφτα αλάτι στον ωκεανό.

Αδελφέ μου, μου έτυχε και κάτι πραγματικά συγκινητικό, με ένα μικρό Ιαπωνεζάκι, που έδωσε σε μένα τον ενήλικα μάθημα ζωής για το πώς να συμπεριφέρομαι σαν άνθρωπος.

Χθες το βράδυ, μ' έστειλαν σε ένα σχολείο να βοηθήσω μια φιλανθρωπική οργάνωση να μοιράσει φαγητό στους ξεσπιτωμένους. Η ουρά ήταν στριφογυριστή και τεράστια. Κάποια στιγμή εντόπισα ένα μικρό αγόρι, περίπου 9 χρονών. Φορούσε ένα μπλουζάκι και ένα σορτσάκι. Το κρύο όλο και δυνάμωνε, και το αγοράκι ήταν στο τέλος τους ουράς. Σκέφτηκα ότι μέχρι να έρθει η σειρά του, δεν θα έχει μείνει καθόλου φαγητό. Πήγα κοντά του και τουμίλησα.

Μου είπε ότι ήταν στο σχολείο όταν έγινε ο σεισμός. Ο πατέρας του δούλευε εκεί κοντά και οδηγούσε προς το σχολείο. Ο μικρός είχε ήδη φτάσει στο μαλκόνι του τρίτου ορόφου του σχολείου, όταν είδε το τσουνάμι να παρασύρει το αυτοκίνητο του πατέρα του. Τον ρώτησα για τη μητέρα του. Είπε ότι δεν ξέρει, αλλά το σπίτι τους βρισκόταν ακριβώς

Μικροί μαθητές σε σχολείο της Ιαπωνίας

δίπλα στην παραλία και ότι η μητέρα και η μικρή του αδελφή βρίσκονταν εκεί. Το πιθανότερο είναι να χάθηκαν. Όταν τον ρώτησα για συγγενείς, γύρισε το κεφάλι του αλλού και σκούπισε τα δάκρυά του. Ο μικρούλης έτρεμε από το κρύο και έτσι έβγαλα και του έδωσα το μπουφάν της αστυνομίας που φορούσα. Τότε έπεσε η σακούλα με το συσσίτιό μου. Το σήκωσα, του το έδωσα λέγοντας: “όταν έλθει η σειρά σου, μπορεί να έχει τελειώσει το φαγητό. Πάρε τη δική μου μερίδα. Εγώ έχω ήδη φάει”.

Το αγόρι πήρε το σακουλάκι και υποκλίθηκε. Νόμιζα ότι θα έτρωγε αμέσως, αλλά δεν το έκανε. Πήρε τη σακούλα με το φαγητό και πήγε και την εναπόθεσε στην αρχή της γραμμής, εκεί που ήταν συγκεντρωμένο όλο το φαγητό για διανομή.

Σοκαρίστηκα. Τον ρώτησα γιατί δεν έφαγε αλλά έβαλε τη σακούλα μαζί με τα άλλα φαγητά. Μου απάντησε: “Γιατί βλέπω πολλούς ανθρώπους, που μπορεί να πεινάνε πιο πολύ από μένα και την έβαλα εκεί για να μοιραστεί ισότιμα”. Όταν το άκουσα αυτό πήγα και στάθηκα παραπέρα, γιατί δεν ήθελα να με δει ο κόσμος να κλαίω.

Σου γράφω αυτές τις λίγες γραμμές για να στείλω τις ευχές μου σε σένα και την οικογένειά σου. Πρέπει να επιστρέψω στη βάρδια μου.

Ha Minh Thahn

Η κοινωνία που μπορεί να εμψυχήσει σε ένα εννιάχρονο παιδί την έννοια της προσωπικής θυσίας για το ευρύτερο καλό, πρέπει να είναι πραγματικά σπουδαία!

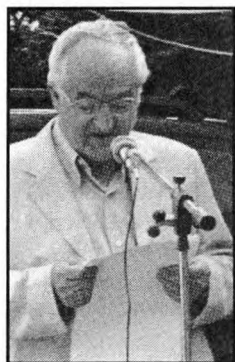
Το τσουνάμι

“Τσουνάμι” είναι μια ιαπωνική λέξη, που σήμερα χρησιμοποιείται σ’ όλο τον κόσμο και σημαίνει μεγάλα παλιρροϊκά κύματα. Όπως όμως μας πληροφορεί ο πρέσβης της Ιαπωνίας στην Αθήνα, η λέξη “τσουνάμι” έγινε γνωστή διεθνώς χάρη στο συγγραφικό έργο ενός Έλληνα! Αυτός ήταν ο Λευκάδιος Χερν, που το άγαλμα του κοσμεί σήμερα μια από τις πλατείες της Λευκάδας. Ο Λευκάδιος, που θεωρείται εθνικός ποιητής της Ιαπωνίας, γεννήθηκε από Ελληνίδα μητέρα στη Λευκάδα. Μεγάλωσε και έζησε την υπόλοιπη ζωή του στην Ιαπωνία. Εκεί διέπρεψε ως συγγραφέας λαϊκών ιστοριών ή και παραμυθιών για παιδιά με θέματα παρμένα από τις ιαπωνικές λαϊκές παραδόσεις. Σχεδόν όλα τα έργα του, μεταφρασμένα στην αγγλική αλλά και σε άλλες γλώσσες, κυκλοφορούν σε όλο τον κόσμο. Σε ένα από αυτά, ο Λευκάδιος Χερν, αναφέρεται στην παράδοση ενός ιαπωνικού χωριού που σχετίζεται με το τσουνάμι:

“Μια φορά κι έναν καιρό ... σε ένα παραθαλάσσιο χωριό της Ιαπωνίας ζούσε ένας γέρος. Στο χωριό εκείνο γίνονταν συχνά σεισμοί και μια φορά έγινε ένας πολύ δυνατός. Τότε ο γέρος, που ήξερε για το αγρίεμα της θάλασσας μετά από ένα μεγάλο σεισμό, στην προσπάθειά του να πείσει τους συγχωριανούς του να φύγουν μακριά από την παραλία για να μην πνιγούν, άρχισε να τρέχει αλαφιασμένος και να φωνάζει “τσουνάμι, τσουνάμι”! Όμως κανείς δεν τον πίστευε. Τότε ο γέρος έβαλε φωτιές στο χωριό και έτσι τους ανάγκασε να απομακρυνθούν. Το τσουνάμι δεν άργησε να έλθει και να καταστρέψει ολόκληρο το χωριό. Από τότε οι άνθρωποι σέβονταν τον γέρο και τον θεωρούσαν θεό, που ζούσε ανάμεσά τους”.

Η Φυλή των “Λέμε-λέμε”

Γράφει ο Γιώργος Σταυράκης

Πρόκειται για μια πολύ μεγάλη συνομοταξία ανθρώπων που τους συναντάμε σχεδόν παντού. Η πατρίδα μας εκτός από το μοναδικό κλίμα και τον κλασικό πολιτισμό της, διαθέτει ακόμη και

μια άλλη μοναδικότητα: “τις αυθεντίες γνώσεων”. Αυτούς που ονομάζουμε “Ξερόλες”. Στα ίδια άτομα θα βρείτε το δικαστή, τον οικονομολόγο, το στρατηγό, τον πολιτικό, τον παιδαγωγό. Συνήθως τους συναντάμε στα καφενεία και πολλούς άλλους χώρους όπου μη-ρυκάζουν τα κακώς κείμενα επιδεικνύοντας κίολας άφθονο (ψευδο)ιδεαλισμό. Με εκπληκτική σοβαροφάνεια και ύφος επιμένουν στη δική τους άποψη ιδεοληπτικά, χωρίς να δέχονται εύκολα και την άλλη άποψη. Σε κάθε περίπτωση βγάζουν τον εαυτό τους απέξω για την κοινωνική φαιδρία την οποία υποτίθεται σπλητεύουν. Τη φυλή των λέμε-λέμε την βοηθάει ιδιαίτερα πολύ το μεγάλο περίσσειμα δημοκρατίας και η ελεύθερη διακίνηση “πολιτοποιημένων” ιδεών από όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Δελτία ειδήσεων με πλεόνασμα σχολίων επί σχολίων που φτάνουν σε διάρκεια τη μια ώρα, είναι ένα παράδειγμα.

Οι λεγόμενες αυθεντίες αυτού του τύπου δεν διστάζουν να εκφράσουν την “έγκυρη” γνώμη τους ακόμη απέναντι σε ειδικούς. Έτσι, λοιπόν, από τα παράθυρα της Τ.Υ., το ραδιόφωνο και τον τύπο βλέπουμε τραγουδοποιούς να μιλούν για την κακή παγκοσμιοποίηση και

τα μεγάλα λάθη των πολιτικών εντός και εκτός συνόρων. Βλέπουμε συνδικαλιστές να επιλύουν λεκτικά το συνταξιοδοτικό πρόβλημα και να ψέγουν την όποια κυβέρνηση που δεν προχωρεί στη λύση του. Επί τριάντα και πλέον χρόνια με ένα συνεχές λέγε-λέγε παρακολουθούμε ατέρμονες συνομιλίες από ειδικούς και μη, για την κακή παιδεία και το άσυλο. Η παιδεία όμως ακόμη δεν ενηλικιώθηκε. Στις συζητήσεις αποφεύγουμε τον ορθολογισμό και την αναζήτηση της τεκμηριωμένης άποψης. Προτιμούμε τις ατάκες και την επίδειξη πολυγλωσσίας για να κερδίσουμε ένα συμπαγές ακροατήριο. Αυτού του τύπου ο ερασιτεχνισμός διαμορφώνει, σε μεγάλο βαθμό, αυτό που λέμε “κοινή γνώμη”. Κοινωνιολογικά όμως η κοινή γνώμη θεωρείται σαθρή με ό,τι συνεπάγεται αυτό.

Μέσα στη σύγχυση, ένας χυλός ειδήσεων γίνεται αβασάνιστα αποδεκτός, με συνέπεια να αποπροσανατολίζει μεγάλη μερίδα της κοινωνίας. Η Ελλάδα μοιάζει με απέραντη Βουλή όπου ο καθένας εκφράζει τη δική του “έγκυρη” άποψη, δηλώνει ό,τι επάγγελμα θέλει και προτείνει πώς πρέπει να λειτουργήσει το κόμμα της προτίμησής του ξεδεύοντας έτσι χιλιάδες εργατο-ώρες. Πολλές δεκάδες τηλεοπτικοί σταθμοί και εκατοντάδες ραδιοφωνικοί ανά την επικράτεια ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλο σε ένα ατέλειωτο πολιτικό, αθλητικό και κοινωνικό λέμε-λέμε.

Η έμφυτη τάση του Έλληνα για προβολή και αναγνωρισιμότητα σε χώρους έξω από τις δικές του γνώσεις, τη δική του ειδικότητα θα παρέμενε ίσως, μια γραφικότητα, αντικείμενο μελέτης (case study) από κοινωνιολόγους, αν

περιοριζόταν στην ικανοποίηση της δικής του ματαιοδοξίας και τόνωσης του "εγώ". Τα πράγματα όμως είναι διαφορετικά όταν η κοινωνία μας συχνά αντιμετωπίζει με σοβαρότητα την γνώμη των μη ειδικών, δείχνοντας μια αποδοχή και ευπιστία στο λαϊκισμό που, όχι μόνο είναι ανεξήγητη, αλλά, σε κρίσιμα ζητήματα, μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για το σύνολο της κοινωνίας.

Στη συνομοταξία των λέμε-λέμε μπορεί να ενταχθεί και η "βιομηχανία" της

διαφήμισης και του μάρκετινγκ. Αυτοί για να πετύχουν τους στόχους τους δέχονται πολλά. Με ατάκες και ευφυολογήματα που, όχι σπάνια, προσβάλλουν τη νοημοσύνη του πολίτη κατακλύζουν τα Μ.Μ.Ε. προκειμένου να προωθήσουν προϊόντα τα οποία συχνά είναι αμφίβολης αξίας και χρησιμότητας. Η συχνή επανάληψη της ατάκας, ωστόσο, κάνει τη δουλειά της. Εμπεδώνεται στρεβλά: κοινωνικά πρότυπα, μόδες, τάσεις και νοοτροπίες.

Νέοι και νέες του χωριού στη δεκαετία του 1950

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Δείχνει τη ζωή και δράση των ανθρώπων του χωριού στους προηγούμενους αιώνες.

Επισκεφθείτε το

Πριν από 100 χρόνια

Αστυνομική Διαταγή

Από Γιάννη Α.

Προς απάσας τας αρχάς που διοικούν το χωρίον Ματαράγκα Καρδίτσης:
Δήμαρχο, ιερέα του χωριού, Δάσκαλο και άπαντας τους προύχοντας

Ἦλθα εἰς Ματαράγκαν κατόπιν διαταγῆς του Διοικητοῦ μου μετὰ ἐνὸς χωροφύλακος πρὸς ἐπιβολὴν τῆς τάξεως ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον του χωρίου ἀνευ χρονοτριβῆς καὶ ἀμεσῶς.

Διότι προχθὲς στο σιργιάνη μετὰ τὴν θίαν καὶ Ἱερὰν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ναῷ ὅταν ἐπέζαν τὰ κλαρίνα καὶ τὰ ὄργανα ὁ Κώστας (ἀς μὴν ἀναφέρω τὸ ὄνομά του) χόρεβε συνέχια μπροστὰ χωρὶς νὰ ἀφίη καὶ τοὺς ἄλλους νὰ χορεύουν μπροστὰ με κατὰ σινέπια καὶ παραξίγιθίκατε καὶ πλακοθίκατε στο ξίλο με τὰ παλούκια καὶ τὰ μαχέρια με ἀποτέλεσμα καὶ κατὰ σινέπια νὰ τραβματιστοῦν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Πάραφτα νὰ ἐφαρμόσετε ἀπάσας τας ἐξῆς διαταγὰς μου:

- 1) Ἀν ξανασιμβῆ τιάφτη πράξης ἐν τῷ χωρίῳ νὰ γνωρίζετε ὅτι θὰ σας συλλάβω καὶ ἀνεφ χρονοτριβῆς ἀμέσως θὰ σας κλίσω στὴ φυλακὴ. Ὅταν πέζουν τὰ κλαρίνα καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα στο σιργιάνη στο πανηγύρι καὶ στο γάμο πρέπη νὰ χορεύουν μπροστὰ ἅπαντες πού ἐπιθυμοῦν νὰ χορεύουν καὶ ὄχι μόνο ὁ ἴδιος ἄνθρωπος. Ἀφτό εἶνε γαηδουριά.
- 2) Μου ἀναφέρθηκε ὅτι ὁ γάηδαρος του Χαντζόπουλου τον Σεπτέμβριον μπίκε στο καλαμπόκι του Βαῖου (ἀς μὴν ἀναγράψω τὸ ἐπίθετον) καὶ ὁ Βαῖος ἐκνεβρίστικε καὶ κάρφωσε τὸν γάηδαρον με τὴν ἀξάλη στο ἓνα καπούλλη. Καταλαβένετε ὁ γάηδαρος δὲν εἶνε ὁ ὄνος ἀλλὰ ὁ Βαῖος. Ἄνεφ πολὼν σκέψων καταλαβένη κανῆς ὅτι τὸ κεφάλη δὲν ἔχη μιᾶλό ἀλὰ κολοκιθόσπορον. Ἀπαγορεῦετε νὰ ξαναγίη ἐκ νέου τέτιο ἀπαράδεκτον ἢ παρόμιον πράγμα.
- 3) Πίγα στο μαγαζὶ γιὰ καφέ καὶ ἀπὸ ἔξω βρομοῦσε κατρουλιό. Ἀπαγορεῦετε νὰ κατουράτε ἔξω στον τίχον του μαγαζιού.
- 4) Ἀπαγορεῦετε τὸ βρισίδιν τὸ φονασκιν καὶ ἐντὸς του καφενίου τὸ ἀνεμίζιν διότι εἶναι χιμόνας καὶ εσθάνετὲ τὶς ἀποφορὰ ἀπὸ τὴ βρόμα. Ὅστις ἐπιθιμῆ νὰ ἀνεμιστῆ νὰ ἐξέρχεται ἔξοθεν του καφενίου.
- 5) Ἴδα πολλὰς γυνέκες νὰ πᾶνουν τὴ σιγγούνα μετὰ του υποκαμίσου νὰ τὸ τραβῶν πρὸς τὰ ἐμπροσθεν νὰ ἀνίγουν τὰ πόδια καὶ νὰ ουροῦν ὀρθίως. Το πούτον εἶνε ἀπαράδεκτον καὶ πρέπη ἀνευ χρονοτριβῆς καὶ τὶς βρακόσετε ἀπαξ καὶ διαπαντός.
- 6) Ὅταν λίαν προῖαν πλάτε τὰ γελάδια στο γελάδρη καὶ γιρίζοντας πρέπη ἀνιπερθέτος νὰ μαζέβετε τὶς βονιές των ζῶων ἀπὸ τὸ δρόμον. Το ἴδιο νὰ κάνετε καὶ τὸ βράδι διότι δὲν ἔχη πού νὰ πατήση ὅστις βαδίζη εἰς τὰς ὁδοὺς του χωρίου. Καὶ ἐκτὸς του πούτου σας χριάζοντε αἱ βονιές νὰ ζεστένεστε στο μπουχαρὶ τὸ χιμόνα με τὰ κρία.
- 7) Σε κάθε πανηγύρι ἀποκριὰς πάσχα καὶ γάμους πού βαδίζη καλοντιμένος ὁ κόσμος καὶ πᾶη στὴν Ἐκκλησίαν καὶ μετὰ χορέβη στο σιργιάνη καὶ στους γάμους πρέπη ἅπαντα τὰ σκυλιά νὰ εἶνε δεμένα δια χονδρόν ἀλισίδεον καὶ σχινίον πρὸς ἀποφυγὴν ἀτιχημάτων ἐκ των σκιλοδαγκομάτων.
- 8) Νὰ μὴν πίνετε πολὶ ἰνοπνευματόδη ποτὰ τσίπουρα καὶ ἴνους καὶ μετὰ ξερνοβολάτε καὶ κάνετε χαζαμάρες.
- 9) Νὰ τηρήσετε ἀνευ ἀντιρσίσεως καὶ χρονοτριβῆς τὴν ἀνοθεν τάφτην διαταγὴν

μου, άνθρωπη, σκύλη και γινέκες διότι όποιος σληφθή παραβάτης θα τον σλάβο θα τον κλίσο στο σχολίο και αλίμονό του θα τον τaráξο και θα τον μαβρίσο στο ξίλο.

Να με συγχορίτε αν έκανα κάπιο συντακτικό λάθος καθότι τέλοισα και εγώ τρίτη του Δημοτικού σχολίου διότι δεν με έστιλε ο πατέρας μου από το χωρίον στην Λάρισσαν για να μάθο περισσότερα γράματα. Σαν καραγκούνης που είμε και εγώ λαβένετε άπαντες τας γραφάς μου τας οπίας θέλετε δεν θέλετε θα τας τρήσετε ερθέτος.

Εν Ματαράγκα τη 8^η Δεκεμβρίου 1907

Ο Διοικητής του Χωρίου
Νικόλαος Παλακωνσταντίνου
Υπνωμοτάρχης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
"ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ"
Σ. Α. ΕΝ ΚΑΡΠΗΝΗΣΙΩ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Θέμα: Όργάνωση Έπιστημονικού Συνεδρίου

Έγκύκλιος Α΄-Πρόσκλησις

Ό Συνδεσμος *Ευγένιος ό Αιτωλός* με την συμπλήρωση 45 έτων πνευματικής παρουσίας και πολιτιστικής προσφοράς, σε συνδιοργάνωση με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος- Περιφερειακή Ένότητα Εύρυτανίας και την εύλογία της Ίερας Μητροπόλεως Καρπηνήσιου, προγραμματίζει κατά μήνα Όκτώβριον 2011 την πραγματοποίηση Έπιστημονικού Συνεδρίου με θέμα Όσιος Ευγένιος ό Αιτωλός και οι Σχολαί των Άγρφων κατά την Τουρκοκρατίαν.

Ειδικώτερον υπό τόν δρον *Σχολαί των Άγρφων* διαλαμβάνονται οι Σχολές Γραμμάτων Καρπηνήσιου, Βραγγιανών, Κερασσοχωρίου, Δομιανών, Αγίας Τριάδος, Βράχας, Φουρνάς, Προουσοῦ, Ί. Μονής Τατάρνης, Μεγάλου Χωρίου, Νεοχωρίου, Καστανίας Άγρφων Εύρυτανίας και Ρεντίνης Θεσσαλίας, ή όποία τότε άνηκε στον ίδιο γεωγραφικό χώρο.

Οι Εισηγήσεις, κατ' έλευθέρην των εισηγητών έπιλογήν, δύνανται να άναφέρωνται στην λειτουργία, την ακτινοβολία των Σχολών, τούς διδάξαντας Διδασκάλους του Γένους, τά διδασκόμενα αντικείμενα, τούς και έκτος Εύρυτανίας διαπρέψαντας μαθητάς των Σχολών και γενικώτερον την κατ' Εύρυτανίαν κατάσταση της Παιδείας κατά την Τουρκοκρατία. Εύνόητον τυγχάνει ότι δυνατή είναι ή άναφορά και σε διδασκάλους των πρώτων μετά την άπελευθέρωση χρόνων, ό όποιοι εύλόγως θεωρούνται έπίγονοι των Διδασκάλων του Γένους.

Πιστεύομεν ότι διά του έπιστημονικού άμητου πού θα συγκομισθί θα φωτισθί άρκούντως ή περίοδος της δουλείας και θα καταδειχθί ή συμβολή της Παιδείας στην άρύπνιση και έπιστηριξη των ύποδούλων να έπιχειρήσουν και έπιτύχουν και την έθνική τους άποκατάσταση.

Παρακαλούνται οι ένδιαφερόμενοι να μετάσχουν του Συνεδρίου ειδικόι έπιστήμονες, εκπαιδευτικοί, λόγιοι, έρευνηταί κ.λπ. για πληρέστερη έννημέρωση να έπικοινωνήσουν με τόν Πρόεδρο του Συνδέσμου κ. Παναγιώτην Βλάχον, τ. Γεν. Έπιθεωρητήν Μ.Ε., όδός Καρνατίδων 7, 117 42 Αθήναι, τηλέφ. 210-9239652.

Τό Συνέδριο θα πραγματοποιηθί στο Καρπηνήσι και στην Αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου του Συνδέσμου. Έξυπακούεται ότι εις τούς κ.κ. συνέδρους θα έξασφαλισθί ή διακίνηση και φιλοξενία.

Έν καιρώ θα σταλή έννημερωτική έγκύκλιος.

Καρπηνήσιον. 25^η Ίανουαρίου 2011

Ό
Πρόεδρος του Συνδέσμου
Ευγένιος ό Αιτωλός

Παναγιώτης Κ. Βλάχος
Παναγιώτης Κ. Βλάχος

Τα ξυλογέφυρα και τα καρέλια

Ορμώμενος από αγάπη και ενδιαφέρον για τη γενέθλια γη μας, ο συγχωριανός Νίκος Αντωνόπουλος (εγγονός του αιμνηστού παπα-Θανάση) ερευνά τον φυσικό πλούτο και τα ανθρώπινα επιτεύγματα της Ευρωτανίας, κατά την ιστορική διαδρομή της, με στόχο τη διάσωση και διάδοση της ιστορικής και πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Όλα τα στοιχεία της έρευνάς του παρουσιάζονται με ελκυστικό, τεκμηριωμένο, περιγραφικό και επεξηγηματικό τρόπο σε τρεις ιστοσελίδες του, ώστε να είναι προσιτά σε κάθε ενδιαφερόμενο. Επιλέξαμε (για όσους από μας δεν είναι ακόμη εξοικειωμένοι με τη σύγχρονη τεχνολογία) το άρθρο που σχετίζεται με τα ξύλινα γεφύρια και τα καρέλια της περιοχής μας:

Για τους ντόπιους, η επιβίωση είχε αναχθεί σε καθημερινή περιπέτεια με αβέβαιη έκβαση. Επιβαλλόταν συνεπώς, η εξεύρεση μιας πρακτικής λύσης που θα τερμάτιζε την αγωνία και τον κάματο. Η εύκολη και πιο οικονομική λύση ήταν η κατασκευή μιας πρόχειρης γέφυρας με τον κορμό από κάποιο μεγάλο έλατο. Βρίσκανε, λοιπόν, ένα στενό μέρος στο ποτάμι, που να έχει στις όχθες του δύο μεγάλους βράχους αντικριστά, και στεριώνανε τον κορμό από τον ένα βράχο στον άλλο. Επάνω του καρφώνανε κλαδιά σαν κάγκελα, έτσι ώστε να γίνεται ασφαλέστερη η διέλευση. Αυτό ήταν το ξυλογέφυρο.

Τέτοια υποτυπώδη γεφύρια υπήρχαν πολλά και αρκετά κατασκευάζονται και σήμερα ακόμα, σα λύσεις ανάγκης. Το πιο γνωστό ξυλογέφυρο βρισκόταν στον Αχελώο, στο σημείο που σήμερα είναι το πέτρινο γεφύρι της Τέμπλας. “Τέμπλα”, εξάλλου, σημαίνει μεγάλος κορμός ελάτου, από όπου και το τοπωνύμιο. Στις περιπτώσεις που δεν υπήρχαν βραχώδεις όχθες, για την υποστήλωση των ξύλινων γεφυριών, οι κάτοικοι εκμεταλλεύονταν τις μεγάλες πέτρες που βρίσκονταν μέσα κι έξω από το ποτάμι. Έτσι, εκεί υπήρχαν ένα και πολλές φορές δύο ενδιάμεσα σημεία στερέωσης των κορμών.

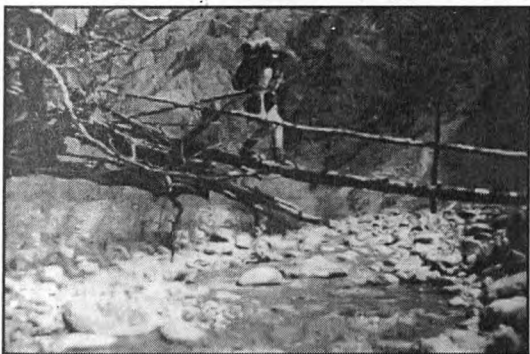
Όμως οι λύσεις αυτές αποδεικνύονταν προσωρινές καθώς τα γεφύρια αυτά είτε σαπίζανε είτε τα παρέσερνε η ορμή των νερών και το πρόβλημα επανερχόταν από καιρό εις καιρό. Εκτός αυτού, οι κατασκευές αυτές ήταν πρόχειρες και γι’ αυτό επικίνδυνες, έκαναν την ψυχή του κάθε δυστυχή διαβάτη να τρέμει από το φόβο, μέχρι εκείνος να καταφέρει να βγει σώος απέναντι. Στο νυοικισμό Λιναράκι της Καστανιάς υπήρχε ένα τέτοιο πρόχειρο ξυλογέφυρο, στο οποίο είχανε δώσει, πολύ εύστοχα, το όνομα “Παλιοσκάχτης”.

Χαρακτηριστική είναι η ακόλουθη αφήγηση που περιγράφει τις προσπάθειες των κατοίκων του χωριού Δολιανά, της σημερινής Στουρνάρας, να στηθούν ένα τέτοιο πρόχειρο γεφύρι, την πάλη τους με το ποτάμι, την αγωνία τους να αποκτήσουν ένα ασφαλές πέρασμα:

“Εδώ που χτίστηκαν τα χωριά μας για να ζήσουμε δεν πολεμάμε με τη φτώχεια, την κακοτοπιά, την έλλειψη συγκοινωνίας και τις τόσες άλλες δυσκολίες, είμαστε υποχρεωμένοι να πολεμάμε και με τα στοιχεία της φύσης. Σκληρός και επικίνδυνος ο αγώνας. Δεν μπορούμε να τον αποφύγουμε. Ο μεγαλύτερος εχθρός μας, το ποτάμι, ο Κρικελλοπόταμος. Ένας πόλεμος που άρχισε μ’ αυτόν τον ανυπότακτο εχθρό από τότε που στέριωσαν τα χωριά μας βαστάει ως τα σήμερα. Το καλοκαίρι είναι ήμερος σαν αρνί. Μα σαν πιάσουν τα πρωτοβρόχια αφρίζει και φουσκώνει. Βουνά ολόκληρα κάτεβάζει, δέντρα ξεριζώνει, ζώα πνίγει, χωράφια καταστρέφει. Ταράζεται ο τόπος απ’ τη βουή του. Σε πιάνει φόβος κι από μακριά να τον αντικρίσεις. Μ’ αυτό το ποτάμι που μας κόβει τη συγκοινωνία πολεμάμε. Απερίγραπτες οι δυσκολίες να μεταφερθούν ξύλα, ολόκληρα έλατα να στεριωθεί γεφύρι. Κι’ όταν αυτό το γεφύρι γινόταν η ζωή του ήταν ως τότε που θα ξαναπλημμύριζε το ποτάμι. Η πρώτη κατεβασιά έπαιρνε το γεφύρι και

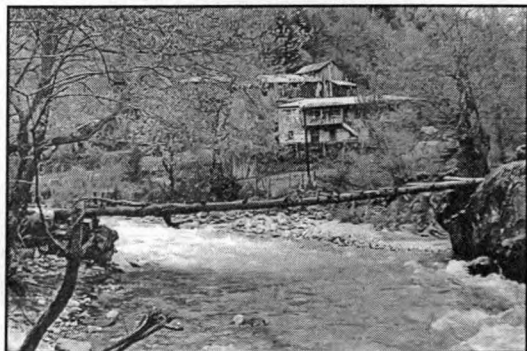
τα ξύλα οδηγούνταν στον Αχελώο.

Αυτό γινόταν με τα γεφύρια που φκιάναμε στα περάσματα Δολιανών - Ρωσκάς και στις Κοντίβας - Κόπραινας. Τα γεφύρια που δεν διέτρεχαν φόβο από το ποτάμι ήταν το Κακογόφυρο στα Δολιανά και ο Παλαιοσκοιάχτης πιο κάτω από την Κοντίβα. Ελάχιστα, μετρημένοι, μπορούσαν να περάσουν απάνω σ' αυτά. Αυτά τα γεφύρια βρίσκονταν σε ύψος 100 μέτρων και παραπάνω από την κοίτη του ποταμού. Κι αν ήταν ανάγκη να περάσεις έπρεπε να πας να ξομολογηθείς, να μεταλάβεις και να είσαι έτοιμος για τον άλλο κόσμο. Ένα παραμικρό λάθος αν έκανες στο πέρασμά σου θα βρισκόσουν αυτοστιγμεί στα νερά στο ποτάμι. Αυτά τα γεφύρια ήταν απρόσιτα σχεδόν για το σύνολο.

Από εκείνα που μπορούσαν κάπως ακίνδυνα να περάσουν οι πολλοί ήταν τα πρόχειρα που δεν είχαν ύψος να ζαλιστείς. Μα αυτά πάντα είχαν λίγη ζωή και πάντα όλοι ταλαιπωρούνταν. Το έτος 1920 ένας εμπειροτέχνης ψευτομηχανικός, ο Κων. Γιαννακόπουλος από τα Ψιανά, πήγε και μελέτησε το μέρος μαζί με τον μακαρίτη Γιάννη Ντουφεκιά ειδικόν σε τέτοια ζητήματα και οι δυο αυτοί έβγαλαν απόφαση πως σε στενό μέρος, 21 μέτρα περίπου και σε ύψος 24 μ. από την κοίτη του ποταμού θα μπορούσαν να φκιάσουν καλό γεφύρι, τέτοιο που να περνάν και ζώα. Για το γεφύρι αυτό στα απομνημονεύματά του ο μακαρίτης Αθ. Βράχας γράφει:

“Είχε κατασκευαστεί ξύλινη γέφυρα μεταξύ Στουρνάρας - Ρωσκάς υπό του Κων. Γιαννακόπουλου τη συνδρομή των κατοίκων Στουρνάρας υπό του προεδρεύοντος Νικ. Παπαστάθη και εν μέρει εκ των κατοίκων Ρωσκάς κατά το έτος 1920. Κατόπιν εσάπισαν τα ξύλα και έγινεν ατοιμόρροπος. Τότε επλήρωσεν ο Αθ. Βράχας τον Ιω. Γ. Ντουφεκιά 1.500 δρχ. και βοήθησε και το χωριό δια την ξυλείαν και

εγένετο η γέφυρα διατηρηθείσα με μικράς επισκευάς μέχρι τού 1956, οπότε εις καταλληλοτέραν θέσιν δια την διάβασιν των κατοίκων έγινε υπό εργολάβου Βήχα άλλη γέφυρα εκ τοιμέντου”.

Η γέφυρα αυτή του 1956 παρσύρθηκε από το ποτάμι το 1978. Από τότε φωνάζουμε και παρακαλούμε να γίνει πάλι το γεφύρι. Οι απαντήσεις είναι αόριστες. Και πάντα για μας δεν υπάρχουν πι-

στώσεις. Έτσι απελπισμένοι οι κάτοικοι κατέφυγαν πάλι στους πρακτικούς μηχανικούς. Το χωριό, τα Δολιανά, ευτυχώς, διαθέτει έναν τέτοιο μηχανικό, τον Ανδρέα Χάσκο, απόφοιτο της 4^{ης} Δημοτικού του Πολυτεχνείου Δολιανών. Αυτός έκαμε το σχέδιο, τη μελέτη, διάλεξε την τοποθεσία και έγραψε τα υλικά που χρειάζονται. Κι αφού όλα ετοιμάστηκαν και μεταφέρθηκαν τα υλικά άρχισε η εργασία. Η υπόσχεση ήταν πως το γεφύρι σε 15 μέρες θα τελειώσει. Θα περνάν άφοβα άνθρωποι και ζώα και θα είναι αιώνιο. Για τις υποσχέσεις καμία αμφιβολία. Ποιος όμως θα πληρώσει τα έξοδα; Αλλά κι' εδώ βρέθηκε λύση. Ο Σύλλογος "Καλλιακουδά" πλήρωσε 25.000 δρχ. για την αγορά και τη μεταφορά των υλικών. Άλλα τόσα χρήματα διέθεσε η Νομαρχία Ευρυτανίας. Μηχανικός και χωριανοί εργάστηκαν σκληρά και με κίνδυνο. Το γεφύρι έγινε. Το ύψος από το ποτάμι 24 μ, το μήκος 22 μ. και το πλάτος 1,50 μ. Όλες οι δυσκολίες ξεπεράστηκαν. Το γεφύρι στηρίζεται απάνω σε τρία συρματόσχοινα που δέθηκαν με σφυχτήρες σε λοστούς ατσάλενιους που μπήχτηκαν βαθιά στους βράχους. Ένα απ' αυτά τα σύρματα είναι δώρο του Δ. Μακρή που το χρησιμοποιούσε για την ίδια δουλειά στο γεφύρι (βιντζι), που είχε κάνει στο μύλο του για να περνάει τα αλέσματα από και προς Ρωσκά. Πιο ψηλά απ' αυτά άλλα δύο χοντρά συρματόσχοινα κρατούν το γεφύρι και σ' αυτά είναι δεμένη η συρματόσιτα που μπήκε στα πλάγια σαν προφυλακτήρας. Το πάτωμα του γεφυριού εικάει όλο από άγρια ξύλα να μη σαπίζει. Κι αυτά τα ξύλα είναι πάλι δεμένα γερά με χοντρό σύρμα. Με την ικανότητα του Ανδρ. Χάσκου και τη βοήθεια των κατοίκων λύθηκε προσωρινά το ζήτημα. Το ποτάμι νικήθηκε. Ντροπιασμένο περνάει κάτω από το γεφύρι. Και οι εργάτες τρώνε την ψητή γίδα και τραγουδούν για τη νίκη. Μπράβο τους".

Μια άλλη εξίσου πειστική διήγηση για τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι ταξιδιώτες για τον Προσό και τις ευφάνταστες λύσεις που επινοούσαν οι ντόπιοι, διαβάζουμε στο περιοδικό "Χωριάτιοι Αντίλαλοι": "... Κατόπιν κατηφόριζε (ο δρόμος) κι έφθανε στον Κρικελλοπόταμο. Εκεί υπήρχε ξύλινο γεφύρι κι ο δρόμος πενούσε απέναντι. Πολλές φορές έλειπε το γεφύρι, γιατί συχνά πλημμύριζε το ποτάμι και το παρέσερνε. Σ' αυτές τις περιπτώσεις οι Κραναίοι, που είχαν σπιτί απέναντι, έκαναν τους "περάτες" των ταξιδιωτών. Δηλαδή έπαιρναν στην πλάτη τους ταξιδιώτες, που δεν μπορούσαν να περάσουν το ποτάμι, και τους μετέφεραν απέναντι, φυσικά με πληρωμή. Κατόπιν ο δρόμος ανέβαινε ψηλότερα..."

Τα καρέλια

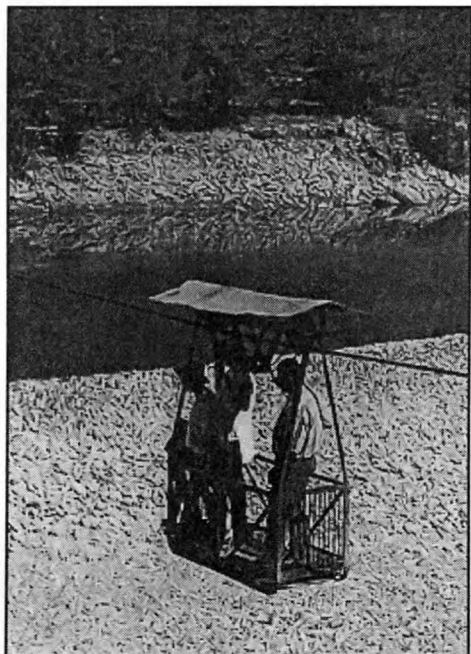
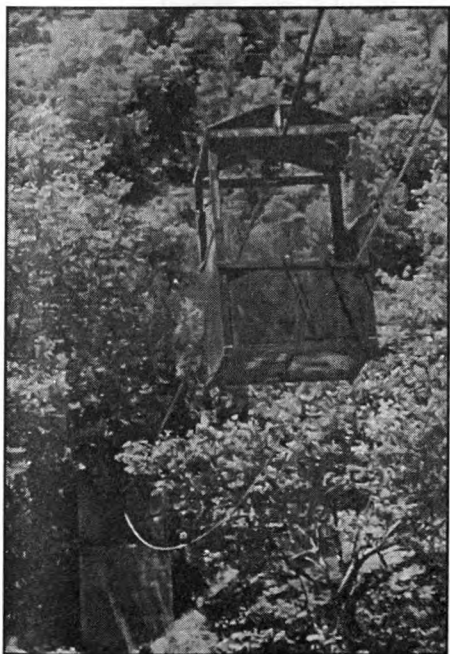
Στα μεγάλα όμως ποτάμια της Ευρυτανίας, τα οποία στέκονται σε φυσικά εμπόδια ανάμεσα στα χωριά, η κατασκευή κάποιας γέφυρας είναι, τις περισσότερες φορές, αδύνατη, λόγω του πλάτους του ποταμού. Αυτό βέβαια δε σημαίνει ότι δεν βρίσκουμε ξυλόγεφρα σ' αυτά, όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν, όπως την Τεμπλα στον Αχελώο κι ένα άλλο στην συμβολή του Μπεσιώτη με τον Μέγδοβα. Αλλά ο κανόνας έλεγε ότι για να αντιμετωπισθεί ουσιαστικά το πρόβλημα, έπρεπε με άλλον τρόπο να ζευχθούν οι όχθες των ποταμών. Έτσι, στην αρχή, εφαρμόστηκαν οι "περαταριές" και τα "καρέλια". Οι περαταριές ήταν πλωτές κατασκευές δεμένες πάνω σε τεντωμένο σχοινί από τις όχθες, το οποίο χρησιμοποιούσαν σαν μέσο έλξης. Όμως, λόγω του ότι τα ποτάμια στην περιοχή μας δεν είναι πλωτά - με εξαίρεση τον Αχελώο - οι κατασκευές αυτές ήταν ελάχιστες. Εκείνο το μέσο επικοινωνίας που συναντάμε συχνότατα στην Ευρυτανία, είναι το καρέλι, που για να φτάσει όμως στη σημερινή του μορφή πέρασε αρκετά στάδια εξέλιξης.

Αν κάποιος λοιπόν, έπρεπε να περάσει ένα ορμητικό ποτάμι, στην ανάγκη έδενε ένα σχοινί στη μέση του και την άλλη άκρη σ' ένα δέντρο και ριχνόταν στα νερά. Όταν μετά από πολύ κόπο έφτανε στην απέναντι όχθη, στερέωνε το σχοινί σε κάποιο σημείο, με σκοπό να το ξαναχρησιμοποιήσει για την επιστροφή. Όλη αυτή η διαδικασία με το πέρασμα

του καιρού τελειοποιήθηκε. Το σχοινί αυτό παρέμενε τεντωμένο πάνω από το ποτάμι και ο ταξιδιώτης δεν ήταν αναγκασμένος πλέον να μπαίνει μέσα στα νερά, αλλά περνούσε το εμπόδιο κρεμασμένος πάνω.

Στη συνέχεια, στο εφεύρημα αυτό προστέθηκε ένα κασόνι μέσα στο οποίο έμπαινε ο άνθρωπος. Αυτό “κυλούσε” πάνω στο τεντωμένο χοντρό σχοινί με τροχαλίες ή καρέλια, όπως ονομάζονται, από όπου πήρε το όνομά της και όλη η κατασκευή.

Σήμερα, βρίσκουμε ακόμα στην Ευρυτανία καρέλια σε λειτουργία, στα οποία όμως τα χοντρά σχοινιά, που εύκολα σαπίζουν, έχουν αντικατασταθεί από συρματόσχοινα και

Το Καρέλι: Πρόδρομος του σημερινού αναβατήρα των βουνών

τα ανοιχτά ξύλινα κασόνια από στεγασμένα κουβούκλια. Στις όχθες τα συρματόσχοινα είναι στερεωμένα σε τοιμεντένια υποστυλώματα, ενώ μανιβέλες βοηθούν το κουβούκλιο να προωθείται σχετικά άνετα. Στα παλιά καρέλια υπήρχε πάντα κάποιος ο οποίος ήλεγχε και εκμεταλλευόταν το πέρασμα και λεγόταν “περατάρης”. Αυτός συντηρούσε όλη την κατασκευή και βοηθούσε στο τράβηγμα του κασονιού, με το αζημίωτο βέβαιο.

Καρέλια παλιότερα υπήρχαν στην περιοχή “Τριχιές” του Νέου Αργυρίου, όπου σήμερα βρίσκεται το γεφύρι του Αυλακιού, στον Αγραφιώτη, κάτω από το μοναστήρι της Παναγίας των Στανών και κοντά στον συνοικισμό της Κωσταντίνας, στον Μέγδοβα, δίπλα στην εκβολή του Γαβρενίτη, και πιο πάνω, τα καρέλια του Ζαχαρή και του Τσιρώνη από τη Βράχα.

Αν και σήμερα τα υλικά με τα οποία είναι φτιαγμένα τα καρέλια είναι αξιόπιστα, αυτό δεν ήταν αυτονόητο παλιότερα. Όπως αναφέραμε, τότε χρησιμοποιούσαν υλικά που φθειρόνταν γρηγορότερα και ο αναβάτης σε κάθε κίνηση του καρελιού δεν θα ένιωθε και πολύ σίγουρος για τη ζωή του. Τα καρέλια, όπως και τα ξυλογέφυρα, ήταν προσωρινές λύσεις αναγκαίες αλλά σίγουρα όχι ασφαλείς.

Πηγή: <http://gefyria.blogspot.com/>,
<http://mushroomsinevrytania.blogspot.com/>

Έρωτος και Ρέντη γωνία

του Κώστα Τριανταφύλλη

Συνέχεια από προηγούμενο

« Καλά η γυναίκα μου, μα τα παιδιά μου; Ο Λάζαρος, τ' αδέλφια μου, οι υπόλοιποι; Κανένας δεν ενδιαφέρθηκε να ψάξει για μένα;

« Στο νοσοκομείο μού άρχισαν τις φυσικοθεραπείες και, μέρα με τη μέρα, πήγαινα όλο και καλύτερα. Καταλάβαινα πως, όπου να 'ναι, θα με βγάλουν από εκεί μέσα. Άρχισα να καταστρώνω σχέδια για το πώς θα τους δώσω να καταλάβουν ότι θέλω να με στείλουν στην Ελλάδα. Αν και οι αστυνομικοί και οι άλλοι στο νοσοκομείο το 'χαν καταλάβει πως είμαι Έλληνας, δεν έγραφαν σωστά το όνομά μου. Έκανα ένα σκαρίφημα με το χάρτη της Ελλάδας, και πήγα στο γραφείο της χονδροκόλας της προϊσταμένης.

« Εδώ, της λέω, εδώ να με στείλεις» δε μου 'δωσε σημασία.

« Ύψωσα λίγο τη φωνή μου για να με προσέξει. Τότε εκείνη με έσπρωξε να φύγω από το γραφείο της και μου 'σκισε το χαρτί. Έγινα θηρίο, την έσπρωξα κι εγώ. Προσπάθησα να της δώσω κι ένα χαστούκι, αλλά φυλάχτηκε.

« Μισή ώρα αργότερα, ήρθαν δυο αστυνομικοί και μου πέρασαν χειροπέδες. Κατάλαβα ότι κάτι δεν πάει καλά. Κοιμήθηκα το βράδυ δεμένος, και με φρουρό αστυνομικό.

« Ε! λέω, τι θα μου κάνουν, χειρότερα απ' ό,τι έπαθα, τι θα πάθω; Την επομένη το πρωί με φόρτωσαν δεμένο σε αυτοκίνητο της αστυνομίας.

« Οχ, λέω, θα με κλείσουν στη φυλακή ή μπορεί και να με απελάσουν.

« Βέβαια, το δεύτερο ήταν και η μεγάλη μου επιθυμία. Αλλά πού τέτοια τύχη; Ούτε το ένα ούτε τ' άλλο. Με συνοδεύει μια κόλλα χαρτί, που μάλλον έγραφε ότι είμαι επικίνδυνος, και οπωσδήποτε με λανθασμένα τα στοιχεία μου, με οδήγησαν στην απομόνωση του πιο απαίσιου τρελάδικου της Γιουγκο-

σλαβίας.

« Στην αρχή νόμιζα ότι θα μ' αφήσουν εκεί μια δυο μέρες και θα με βγάλουν. "Τιμωρία θα με βάλανε», σκεφτόμουν, αλλά τίποτα.

« Η κόλαση πρέπει να ωχριά μπροστά στην απομόνωση αυτού του τρελάδικου. Ο πιο σκληρός άνθρωπος που έχει σώας τας φρένας δεν τη γλιτώνει με τίποτα, σε μια δυο τρεις ημέρες τρελάθηκα. Τα πιο άγρια ζώα έχουν καλύτερη μεταχείριση. Βαριά ασθενείς, γυμνοί ή ημίγυμνοι, δεμένοι χειροπόδαρα κείτονταν στο τσιμέντο. Όποτε περνούσε η χρήση των ηρεμιστικών, γρυλιζανε ή ουρλιάζανε σαν θηρία. Οι περισσότεροι ήμαστε με δεμένα μόνο τα χέρια. Μια κουβέρτα ήταν όλα κι όλα τα κλινοσκεπάσματα για να ζήσουμε. Τη μάζα κουβάρι ή την άπλωνα με τα πόδια, γιατί, όπως σου είπα, τα χέρια μου ήταν δεμένα.

« Η βρομιά απ' τις ακαθαρσίες, οι άρρωστες φάτσες των ανθρώπων με τη ζωώδη συμπεριφορά τους και το περιορισμένο φως, προκαλούσαν κατάθλιψη ακόμα και σ' εκείνους τους ανθρώπους που η δουλειά τους ήταν, τάχα, να μας φροντίζουν. Αυτοί οι άνθρωποι έμπαιναν στην απομόνωση μια φορά την ημέρα, πολλοί μαζί. Ένας κρατούσε ρόπαλο και είχε το νου του μην τυχόν κάποιος ασθενής επιτεθεί σε κάποιον συνάδελφό του, οι υπόλοιποι έβγαζαν τμηματικά τις χειροπέδες από τους αρρώστους και τους έδιναν να φάνε ένα κομμάτι ψωμί σε χρόνο πολύ περιορισμένο. Όσο έτρωγες, έτρωγες, αλλιώς σου το παίρνανε και σου ξαναφορούσανε τις χειροπέδες. Νερό υπήρχε σε ένα μικρό στερνάκι και μέσα έτρεχε συνέχεια μια βρύση.

Όσοι ασθενείς δεν ήτανε δεμένοι στα πόδια, βουτούσαν εκεί το κεφάλι τους και έπιναν. Στους άλλους έδιναν νερό μια φορά την ημέρα, την ώρα του φαγητού.

« Επίσης, μια φορά την ημέρα περνούσε κάποιος, που μάλλον ήτανε γιατρός, μας έριχνε μια ματιά απ' την πόρτα κι έφευγε.

« Είχαν συμπληρώσει εκεί μέσα βέντε μερόνυχτα κι ελπίδα ότι μπορώ να βγω δεν έβλεπα. Ήμωνα ψυχοσωματικά ράκος καθισμένο στην κουβέρτα που είχα διπλώσει όπως, όπως με τα πόδια μου. Δεν περίμενα πια τίποτα. Ο Θεός με τιμώρησε πολύ και άδικα, δεν πειράζει. “Δημήτρη” λέω, “μέτρα τις ημέρες σου, ήταν γραφτό σου να ξεψυχήσεις στην κόλαση».

« Είναι μεσημέρι της έκτης ημέρας, ανοίγει η πόρτα και μπαίνουν οι ίδιοι άνθρωποι για να μας δώσουνε το ψωμί κλπ. Όταν μου έλυσαν τις χειροπέδες, μου ήρθε μια ιδέα να μην ξαναφάω για να πεθάνω. Έτσι έκανα: τους επέστρεψα ευγενικά το φαγητό και τους πρότεινα τα χέρια μου, να μου ξαναπεράσουν τις χειροπέδες.

« Άρχισα να αισθάνομαι καλύτερα με την ιδέα ότι πήρα το δρόμο προς τη λύτρωση. Δυο περίπου ώρες, μετά την ώρα του φαγητού της πέμπτης ημέρας, άνοιξε η πόρτα της απομόνωσης του τρελάδικου και δυο νοσοκόμοι μου πρότειναν να τους ακολουθήσω. Μου έβγαλαν τις χειροπέδες και με οδήγησαν στο ιατρείο, όπου με εξέτασε πρόχειρα ένας γιατρός. Στη συνέχεια, μου ξαναφόρεσαν τις χειροπέδες και με μετέφεραν σ' άλλο κτίριο, που είχε μεγάλα δωμάτια με κρεβάτια και ασθενείς με μικρότερα προβλήματα. Μ' έβαλαν σε κρεβάτι και μου έκαναν μια ένεση. Το βαρύ μου ύπνο που ακολούθησε, μου τον διακόπτανε συχνά οι κλοτσιές των ασθενών, γιατί τους ενοχλούσαν τα ροχαλητά μου.

« Εδώ είχε φαγητό πρωί και βράδυ. Μου 'δωσαν μια στρατιωτική караβάνα, μου έλυσαν τα χέρια και με διέταξαν να μπω στη γραμμή με τους άλλους για να πάμε στα μαγειρεία. Επήγα μέχρι εκεί, αλλά φαγητό δεν πήρα, την απόφασή μου την είχα λάβει: πρέπει να πεθάνω. Τις επόμενες ημέρες δεν

ξαναπήγα στα μαγειρεία, ούτε έβγαίνα έξω, είχα εξαντληθεί. Ψυχολογικά όμως ήμωνα καλύτερα, γιατί δε μου ξαναφόρεσαν χειροπέδες.

« Εκεί που 'χα πάρει το δρόμο μου για τον άλλο κόσμο, μου συνέβη κάτι το απρόσμενο: ακούω έναν καινούργιο ασθενή να βρίζει στα ελληνικά. Ξαφνιάστηκα, σηκώθηκα και τον ρωτάω αν είναι Έλληνας. “Ναι», μου απαντάει. Μεγαλύτερη χαρά στη ζωή μου δεν πήρα. Είχα περίπου ένα χρόνο ν' ακούσω να μιλάνε τη γλώσσα μου. Καταλαβαίνεις τι έγινε.

« Βέβαια, ο άνθρωπος είχε κάποια ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία τότε, τότε τον κάνανε θηρίο, αλλά γρήγορα ηρεμούσε. Δεν χόρταινα να μιλάω και ν' ακούω να μου μιλάει. Του 'πα χονδρικά όλη την ιστορία μου. Μου 'πε κι αυτός τα δικά του. Ήταν απ' τους αριστερούς που 'φυγαν απ' την Ελλάδα στην περίοδο του Εμφύλιου πολέμου. Του 'πα πως βρισκόμουνα σε απεργία πείνας για να τερματίσω τη ζωή μου.

« Τ' όνομά σου ποιο είναι;» με ρωτάει. «Δημήτρης», του λέω. “Ναι, Δημήτρη. Εμένα με λένε Νίκο. Τι λες Δημήτρη, θα χαρίσουμε τη ζωή μας στα γουρούνια τους Σλάβους; Όχι απεργία, τρώγε το φαγητό σου, μην κάνεις το χατίρι στους εχθρούς σου».

« Έτσι έτρωγα το φαγητό μου και ξαναστάθηκα στα πόδια μου. “Η γυναίκα μου είναι Σλάβα», λέει ο Νίκος. “Έχω δυο γιους που υπηρετούν στο στρατό. Έβλεπα ότι κάπου, κάπου είχα προβλήματα με την υγεία μου και αποφασίσαμε όλοι μαζί να έρθω εδώ για θεραπεία».

«Νίκο, θέλω να στείλω μήνυμα στην Ελλάδα πως είμαι ζωντανός», του λέω.

«Πάμε μαζί σ' ένα νοσοκόμο, του ζητάει ο Νίκος χαρτί και μολύβι και γράφω στη γυναίκα μου και στα παιδιά πως είμαι ζωντανός και βρίσκομαι στο ψυχιατρείο..., στο Βελιγράδι, να φωνάζουνε το Λάζαρο και το δικηγόρο μου, να το πούνε και στ' αδέρφια μου και να τρέξουνε όλοι να με σώσουνε.

Συνεχίζεται

Ιστορικές Μηνίμες & Προσωπικές Αναμνήσεις

Συνέχεια από προηγούμενο

Αυτό όμως έπρεπε να γίνει με προσοχή να μην δοθεί αφορμή για μάταιες καταστροφές. Κάποια κίνηση που γινόταν στο χωριό δεν μου ενέπνεε προσωπικά και μεγάλη εμπιστοσύνη και ήμουν επιφυλακτικός με τα πρόσωπα αυτά που παιδίαριζανε, ενεργώντας επιπόλαια, μη κρατώντας απαραίτητη μυστικότητα για τις δικές τους κινήσεις και των ανταρτών που παρούσιάζθηκαν.

Και πρώτοι, πρώτοι η ομάδα του Άρη Βελουχιώτη, απαρτιζόμενη από ήλιγοστούς πρωτοπόρους, οι οποίοι είναι αξιέπαινοι για την τόλημη και το θάρρος να οηηιστούν και να βγουν στα βουνά, εκτεθειμένοι όχι μόνο στην καταδίωξη του εχθρού και των ντόπιων χαφιέδων της κρατικής και συνεργαζόμενης μαζί τους αστυνομίας, αηηά και τη δύσκολη διαβίωσή τους, μιας και ο κόσμος, ακόμα και αν ηααταρούσε ν' αγωνισθεί για τη ηευτεριά του, δίσταζε να εκδηλωθεί, να συνεργασθεί μαζί τους, φοβούμενος τ' αντίποινα των κατακτητών. Ήταν πολλή δύσκολη, ηιοπών, η τροφοδοσία τους στην ηιοκτονούσα Ευρυτανία. Ακόμα για το κατάηημά τους δεν μπορούσαν να μένουν σε σπήτια ηόγω των αυστηρών διαταγών του στρατού κατοχής και των ντόπιων συνεργαζόμενων αστυνομικών δυνάμεων. Δίσταζαν να καταηύσουν σε σπήτια γιατί δεν ήξεραν τι φρονήματα και τι διαθέσεις έχει ο κάθε χωριάτης νοικοκύρης. Γι' αυτό καταηύανε οι ηρωικοί αυτοί πρωτοπόροι και κοιμόνταν στο ύπαιθρο και καηιά φορά σε καηιά καηύβα. Πάντοτε πεινασμένοι, γι' αυτό η οργάνωση ήταν απαραίτητη.

Κανένα άηηο κόμμα δεν είχε αυτό το προσόν, της κηειστής, της συνωμοτικής οργάνωσης στην παρανομία, όσο το κομμουνιστικό. Αηηά αυτό το είχαν

διαηύσει, το είχαν σηπαρηιάσει ο Μανιαδάκης και οι σύντροφοί του. Έσπειραν την καχυποψία, την αηφιβολία του ενός προς τον άηηο, πρώην συντρόφων,

που ήταν έξω από τις φυηακές και τις εξορίες, που ήταν δηηωσίες και παίρνανε κάποια ηρωτοβουηία για να οργανωθούν.

Αυτό κράταγε και μένα και άηηους που σκέπτονταν πατριωτικά και αριστερά έξω από την οργάνωση, διαπιστώνοντας στα πρόσωπα που ανήκαν σ' αυτήν την κατηγορία των πρώην κομμουνιστών που είχαν κάνει δηηωση. Οι Μεταξάς και Μανιαδάκης κατόρθωσαν να φτιάξουν και άηηο κομμουνιστικό κόμμα από ηροσκυνημένους, όργανό τους και να δημιουρηήσουν σύγχυση και αδράνεια και δυσπιστία σε όσους ήταν διατεθειμένοι ν' αγωνιστούν στις γραμμές του κόμματος. Η δυσπιστία αυτή αργότερα απεδείχθη σφάηημα, γιατί από τις γραμμές αυτών των δηηωσιών αναδείχθηκαν ηρωτοπόροι και ηρωικοί αγωνιστές, μια κι ένας από αυτούς ήταν και ο ίδιος ο Άρης Βελουχιώτης, ο αγνότερος αυτός πατριώτης και ηρωτοκαπετάνιος του ΕΛΑΣ.

Γράφηκαν πολλή βιβηία και ακούσθηκαν πολλήές διηγήσεις για το πρώτο ξεκίνημα, τις δυσκοηίες επιστράτευσης συντρόφων από αυτόν τον ιδεαηιστή και αγνό πατριώτη. Γι' αυτό δεν έχει σηηαητική θέση η δική μου ηαρτυρία. Εγώ θα φροντίσω να καταγράψω ηεγονότα όηως

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΠ. ΑΕΡΜΑΤΑ

Ιστορικές Μηνίμες
&
Προσωπικές Αναμνήσεις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1998

τα είδα. Από αυτά τα γεγονότα, βέβαια, καταστράφηκε η περιουσία μου. Μαζί και μέσα στο σπίτι μου κήκε και η θεία μου, η Αθηνά. Αλλά δεν γίνεται αλλιώς. Ένας τέτοιος αγώνας απαιτεί θυσίες και σε αυτές άλλος συμμετέχει με λίγες και άλλος με πολλές.

Είπαμε και παραπάνω ότι το εμπόριο είχε σταματήσει. Το χωριό μας και άλλα χωριά της Ευρυτανίας ήταν μισοαστικά, μισοαγοτικά, περιμένοντας να ζήσουν εν μέρει από τα εμπόσματα, από τα ξενιτεμένα παιδιά τους και απ' ό,τι παρήγαγαν από τα χωράφια τους. Αφού, λοιπόν, τα εμπόσματα κόπηκαν, περιορίστηκαν στην καλλιέργεια και περιμένανε από την παραγωγή της να αποκτήσουν τα προς το ζειν και δεν έπρεπε αυτά τα λίγα που είχαμε να τα μοιραζόμαστε με κανέναν.

Είπαμε ότι ο Άρης, που ονομαζόταν Θανάσης Κλήρας, είχε φτιάξει την πρώτη ομάδα από αντάρτες. Στο Πλατύστομο στα Λουτρά εργαζόταν ένα παιδί από το χωριό μας ως γκαρσόνι. Εκεί γνωρίστηκε με δυο Γερμανούς αξιωματικούς και το παιδί, αφελέστατα, τους πρότεινε να 'ρθουν στο χωριό μας. Όπως και έγινε. Ερχόμενοι εδώ όμως δεν αρκέστηκαν να θαυμάσουν το ωραίο τοπίο, αλλά άρχισαν να απαιτούν και να μαζεύουν καρύδια. Οι αντάρτες πληροφορήθηκαν τον ερχομό των Γερμανών και τις επιδόσεις τους. Στήσανε ενέδρα και τους συνέλαβαν, ύστερα από μικροσυμπλοκή που τραυματίστηκε ένας Γερμανός νομίζω. Δεν τους κράτησαν όμως, τους απελευθέρωσαν, αφού τους συνέστησαν να μην ξαναεπιχειρήσουν τέτοιες ενέργειες και να αφήσουν τους χωριάτες ήσυχους στη φτώχεια τους.

Αν σχολιάσουμε αυτή την ενέργεια των ανταρτών, αν ήταν σωστή ή όχι, πρέπει, κατά τη γνώμη μου να ήταν σωστή. Γιατί αν αφήνονταν ανενόχλητοι, χωρίς να έχουν κανένα φόβο οι Ιταλοί και Γερμανοί, τι θα γινόταν; Κάθε μέρα και κάθε στιγμή θα έρχονταν στα χωριά και θα παίρνανε τα λιγοστά τρόφιμά μας, κατα-

δικάζοντάς μας σε βέβαιο θάνατο.

Την πρώτη εμφάνισή του ο Άρης την έκανε στο Μεγάλο Χωριό, το καλοκαίρι του '42. Είχαμε συγκεντρωθεί και τα δύο χωριά, Μικρό και Μεγάλο. Μίλησε για τον αγώνα που πρέπει να κάνουμε, για το ιστορικό της επανάστασης του 1821, για τους αγνούς πατριώτες αγωνιστές, τις ξένες επεμβάσεις, τον κατατρογμό των αγωνιστών κλπ. Ενθουσίασε τους περισσότερους, αλλά αγανάκτησε και πολλούς. Με τα κοινωνικά προβλήματα που ανακάτευε λέγοντας να αγωνιστούμε μεν αλλά να διεκδικήσουμε και τα δικαιώματά μας από ντόπιους και ξένους άρχοντες με κάθε μέσο που διαθέταμε.

Οι ιδέες αυτές έδωσαν αφορμή όταν επιστρέψαμε στο χωριό, στο χωριανό μας Στέφανο Κουμπούρα, ακραιφνή βενιζελικό, να πει στο γιατρό Πιστιόλη: "Γιατρέ τα βλέπεις, άλλος Σκιάβενας παρουσιάσθηκε" (Σκιάβενας, ως γνωστόν, ήταν ο κομμουνιστής που υπογράφη το σύμφωνο με τον Σοφούλη το 1935).

Ας επανέληθουμε στο επεισόδιο με τους Γερμανούς και την αντίδραση των στρατευμάτων κατοχής ύστερα από αυτό. Είπαμε ότι στο Καρπενήσι κουμάντο κάνανε οι Ιταλοί και όντας η περιοχή δική τους, ποιος ξέρει τι άκουσαν από τους Γερμανούς, που ήταν στην αφεντιά τους, μετά το επεισόδιο. Εκδράμανε, λοιπόν, στο χωριό μας οι Ιταλοί, το οποίο δεν έφτανε ότι λεηλατήθηκε, κατά τη γνώμη τους, έπρεπε να έχει και άλλες συνέπειες. Ήλθαν την άλλη μέρα και αφού κατέλαβαν το χωριό, συγκεντρώσαν όλους τους άνδρες στο σχολείο και πήραν είκοσι από αυτούς ως ομήρους, για το επεισόδιο που έγινε όχι στην περιοχή μας αλλά στην περιοχή του Μεγάλου Χωριού. Οι περισσότεροι νέοι, μόλις παρουσιάστηκαν οι Ιταλοί, φύγανε προς το βουνό. Ένας μόνο νέος πιάστηκε και πάρθηκε ως όμηρος μαζί με τους άλλους, που ήταν σχεδόν περασμένης ηλικίας. Αυτός ήταν ο Γιάννης Κομπορόζος.

Συνεχίζεται

Επιστολές προς την Αδελφότητα

Προς τον

Πρόεδρο της Αδελφότητος Μικροχωριτών “ Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος”

Κύριον Ιωάννην Αρώνη

Μικρό Χωριό 12-5-2011

Κύριε Πρόεδρε,

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Μεταμόρφωσης του Σωτήρος Μικρού Χωριού, εύχεται τόσο σε σας προσωπικά, όσο και στο νεοεκλεγέν συμβούλιον, καλή επιτυχία στο έργο σας και ο Μεταμορφωθείς Κύριος να σας φωτίζει και να σας ενδυναμώνει για την επίτευξη των στόχων σας.

Συγχαρητήρια για την εκλογή σας.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο Εφημέριος
Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Αζακάς

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ “ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ”

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Τηλ. 22370-95120, E-mail: gkafound@yahoo.gr

Ανατολική Φραγκίστα 13-05-2011

Με αφορμή τη Διεθνή μέρα Μουσείων την προσεχή Τετάρτη, 18 Μαΐου 2011, το Μουσείο Πολιτικής Μνήμης και Λαογραφίας του Πνευματικού Κέντρου “Γεώργιος Καφαντάρης στην Ανατολική Φραγκίστα, ανακοινώνει ότι είναι στη διάθεση του κοινού καθημερινά.

Το Μουσείο ιδρύθηκε προ ενός έτους με πρωτοβουλία του Πνευματικού Κέντρου, εμπλουτίζεται και συντηρείται με ιδίους πόρους και με τις ευγενικές προσφορές πολιτών.

Θεωρούμε ότι η λειτουργία και η αύξηση των μουσειακών εκθεμάτων διατηρεί αναλλοίωτη την ιστορική μνήμη της Ευρυτανίας και διδάσκει σε όλους μας τις διαχρονικές πολιτισμικές αξίες, οι οποίες πρέπει να γαλουχούν τις νέες γενιές, διατηρώντας έτσι άρρηκτη τη συνέχεια της ιστορικής μνήμης, η οποία αποτελεί και πυλώνα της ύπαρξης.

Για το Πνευματικό Κέντρο
“Γεώργιος Καφαντάρης”
Ο Πρόεδρος
Κώστας Κωστόπουλος

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη

Αρχείο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών: Ο Ευρυτάν Ακαδημαϊκός Γ. Μητσόπουλος, τ. 6, Δεκέμβριος 2010.

Το επιστημονικό περιοδικό Αρχείο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών, που εκδίδεται εδώ και λίγα χρόνια από το ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε., αφιέρωσε το 6ο τεύχος του στον ευρυτα-

νικής καταγωγής Ακαδημαϊκό Γεώργιο Μητσόπουλο.

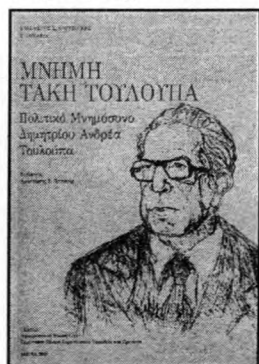
Ο κ. Γ. Μητσόπουλος υπήρξε για πολλά χρόνια καθηγητής της Νομικής Σχολής και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών για το ακαδημαϊκό έτος 1975-76. Από το 1988 είναι μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, της οποίας διετέλεσε Πρόεδρος. Έζησε για χρόνια στο Καρπενήσι, γενέτειρα της μητέρας του, της ιστορικής οικογένειας Κοντοπάνου.

Παρενθετικά, θα πρέπει να ομολογήσουμε ότι σε μας τους Μικροχωρίτες, το όνομα "Μητσόπουλος" αναφέρεται σε μεγάλη οικογένεια αγωνιστών του 1821, που ζούσαν στο χωριό μας πριν και μετά την Επανάσταση. Τα πιο γνωστά μέλη ήσαν ο Ιωάννης, που ήταν χιλίαρχος (λοχαγός) και οι Μητσόπουλος Ι. Νικόλαος, Μητσόπουλος Ι. Δημήτριος, Μητσόπουλος Ι. Ελευθέριος και Μητσόπουλος Χαράλαμπος. Από αυτούς, ο Ιωάννης αναδείχθηκε σε δικαστικό λειτουργό. Όπως μας λένε οι παλιοί, το σπίτι του βρισκόταν πιο πάνω από το παλιό σχολείο, εκεί που ήταν το σπίτι του Παν. Δ.

Ζαχαρόπουλου. Από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους μαθαίνουμε ότι το 1836 ένα σώμα στασιαστών, υπό τον Σωτήρη Στράτο κατέλαβε το Μικρό Χωριό στις 9 Μαρτίου, όπου έκαψε το σπίτι του ειρηνοδίκη Μητσόπουλου, αρχηγού τότε των κυβερνητικών δυνάμεων.

Μαζί με τους πολλούς Ευρυτάνες χαιρόμαστε κι εμείς που με τον τρόπο αυτό τιμάται ένας διακεκριμένος Ευρυτάνας, όπως ο Ακαδημαϊκός Γεώργιος Μητσόπουλος και συγχαίρουμε το περιοδικό για την πρωτοβουλία του αυτή.

Μνήμη Τάκη Τουλούπα, Συλλογικός τόμος, Αθήνα 2011

Η έκδοση, που έγινε με επιμέλεια του καθ. Κλεομένη Κουτσούκη και με χορηγούς το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Ερευνών, την Πανευρυτανική Ένωση και την κ. Έβη Τουλούπα, ξα-

ναζωντανεύει τη ζωή και το έργο του Μεγαλοχωρίτη πολιτικού, Τάκη Τουλούπα.

Ο τόμος περιλαμβάνει μαρτυρίες για την αντιστασιακή δράση του από τη δικτατορία Μεταξά ως την χούντα των συνταγματαρχών (1967-74), ενθυμήσεις φίλων και συνεργατών και τεκμήρια της ποικιλότητας πατριωτικής του δράσης.

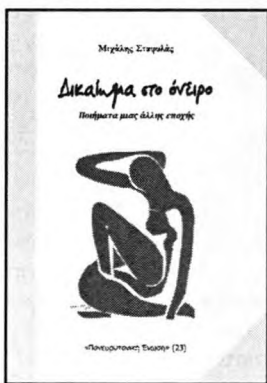
Ο Τάκης Τουλούπας, διδάκτορας εργατικού δικαίου του Πανεπιστημίου της Λειψίας και δικηγόρος Αθηνών, αφιέρωσε τη ζωή του στην προάσπιση των αδικημένων και στις μεταπολεμικές

προσπάθειες ανασυγκρότησης του Ελληνικού Κράτους. Πιστεύω του ήταν ότι “Καλός μετράει, εκείνος που προσφέρει στην κοινωνία...” και αυτό το “πιστεύω” το έκανε στάση ζωής.

Όπως τονίζει στον πρόλογό του ο Αναστάσης Ι. Πεπονής, τιμούμε “τη μνήμη μιας ξεχωριστής προσωπικότητας που αγάπησε και τίμησε την Ευρυτανία... τον άνθρωπο του μετρημένου, τεκμηριωμένου και υπεύθυνου λόγου, της πνευματικής συγκρότησης και της ηθικής ακεραιότητας”.

Έστω και αργά, οι Ευρυτάνες τίμησαν το άξιο τέκνο τους με εκδήλωση στη μνήμη του, που έγινε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων στις 9 Φεβρουαρίου 2009 και με την έκδοση του αξιόλογου αυτού τόμου.

Μιχάλης Σταφυλάς: Δικαίωμα στο όνειρο: Ποιήματα μιας άλλης εποχής. Έκδοση Πανευρυτανικής Ένωσης (23), 2011.

Γνωρίζαμε την άρτια λογοτεχνική πένα του Μιχάλη Σταφυλά, που μας έκανε να διαβάζουμε “μονορούφι” κάθε κείμενό του, είτε ήταν ιστορική μελέτη ή πεζογράφημα, μυθιστόρημα,

κριτική κ.ο.κ.

Τώρα γνωρίζουμε και τον ποιητή Μιχάλη Σταφυλά. Ποιήματα βιωματικά, βγαλμένα από τα κατώματα της ζωής άλλων εποχών, που όμως παραμένουν πάντα επίκαιρα και μιλούν μες’ τις καρδιές μας:

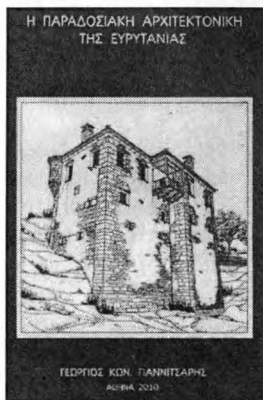
Αντιθέσεις

Τα χρόνια λέφτουν γύρω μου
σαν τα κιτρινωμένα
χινωποριάτικα φύλλα της ροδιάς

Πόσο γρήγορα γέμισε η μικρή γωνιά της
αυλής
δίχως καν, να το νοιώσω.

Και τώρα, κοιτάω λαιμαργα τον κόσμο
- Είναι τόσα πολλά που έχω να κάνω
- Είναι τόσα πολλά που δεν θα μπορέσω
να κάνω.
Κι όμως κι η καρδιά μου έμεινε
Είκοσι χρονών.

Γιώργος Γιαννίτσαρης: Η Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική της Ευρυτανίας, Αθήνα 2010

Πρόκειται για μια πρωτογενή επιστημονική έρευνα στην περιοχή της Ευρυτανίας, που αναφέρεται στην αρχιτεκτονική, τον εξοπλισμό και τη λειτουργικότητα των κτιρίων του νομού μας.

Ο κ. Γιαννίτσαρης, καθηγητής του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου, δεν περιορίζεται μόνο στην επιστημονική έρευνα της αρχιτεκτονικής των κτιρίων της περιοχής μας, αλλά προχωρά, τόσο στη διερεύνηση των αιτιών που υπαγόρευσαν τους διάφορους τύπους οικοδόμησης, όσο και στα κοινωνικά, ιστορικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά που δηλώνουν, κατά εποχές, οι διάφορες μορφές κτιρίων του τόπου μας. Στο βιβλίο γίνεται αναφορά και σε σπίτια του Μικρού Χωριού που σώθηκαν από το χρόνο.

Η έκδοση, πλαισιωμένη από πλήθος σπάνιων φωτογραφιών, ασφαλώς φωτίζει μια σημαντική πτυχή της ιστορίας της Ευρυτανίας. Είναι ένας τόμος, που κάθε Ευρυτάνας, και όχι μόνο, θα ήθελε να έχει στη βιβλιοθήκη του.

Χορηγός της έκδοσης είναι ο συμπατριώτης μας επιχειρηματίας από τα Άγραφα, Στέφανος Κωστούλας.

Γιώργου Χαλβατζόγλου: Φακός εποχής, Θεσσαλονίκη 2010

Ο Θεσσαλονικίος καθηγητής, Γιώργος Χαλβατζόγλου, γόνος του Μικρασιατικού προσφυγικού ελληνισμού, με το φωτογραφικό αυτό λεύκωμα θέλησε να διατηρήσει ζωντανή στη μνήμη εικόνες

από μια Θεσσαλονίκη που φεύγει. Φίλος πολλών Μικροχωριτών, αποτυπώ-

νει με τον φωτογραφικό του φακό δρόμους, σπίτια, μαγαζιά, τοπία, κυρίως της παλιάς και άνω πόλης.

Το ελταπύργιο, το Καπάνι, οι Μύλοι Αλατίνι με τις ιστορικές αποθήκες τους στα Λαδάδικα και άλλα κεντρικά κτίσματα κυριαρχούν στην προσωπική του αυτή φιλοτέχνηση φωτογραφιών.

Όπως σημειώνει στο μικρό προλογικό του σημείωμα "είναι απόλαυση η ενασχόληση με τη φωτογραφία". Δεν υποψιάζεται, ίσως, ότι γίνεται και για μας απόλαυση να βλέπουμε, μέσα από τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες του, νοσταλγικές εικόνες της Θεσσαλονίκης, στην οποία έζησαν και ζουν ακόμα πολλοί Μικροχωριτές. Χάρη στο μεράκι και την καλλιτεχνική ευαισθησία του Γιώργου Χαλβατζόγλου ανασταίνονται και διατηρούνται στη μνήμη τους παλιά σπίτια και γειτονιές στις οποίες έζησαν τα παιδικά τους χρόνια.

Το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας Περιήγηση στο χώρο και στο χρόνο*

Ένα βιβλίο για τον κάθε επισκέπτη ή φίλο του Μικρού Χωριού

Κεντρική διάθεση:

- Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού
- Αδελφότητα Μικροχωριτών

* Τα έσοδα από την πώληση του βιβλίου διατίθενται για τη συντήρηση του Μουσείου του χωριού μας.

Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Ζωντανεύει εποχές που μπορεί να πέρασαν, αλλά δεν έπαψαν να είναι το αγαπημένο μας χθες

Επισκεφθείτε το

**Δωρεές προς τους Ιερούς Ναούς του Χωριού
που εισπράχτηκαν από 24/11/2009 έως 11/5/2011**

Όνοματεπώνυμο	Δωρεά	Ποσό
Ιωάννα Θάνου	Εις μνήμην Πετρούλας Κακούρα	50,00 €
Σταυρούλα Φλώρου	Υπέρ Ι.Ν. Αγίας Κυριακής	50,00 €
Παναγιώτης Δ. Τζαβέλης	Εις μνήμην Αναστασίου Παλλα	100,00 €
Γεώργιος Μώρης	Εις μνήμην συζύγου του Μαρίας	50,00 €
Ιωάννης Κουτσούκης	Υπέρ Ι.Ν. Μεταμόρφωσης του Σωτήρος	50,00 €
Απόστολος Χαμπερής	Υπέρ Ι.Ν. Μεταμόρφωσης του Σωτήρος	200,00 \$
Αναστασία Σ. Δερματά	Εις μνήμην συζύγου της Σωτηρίου	70,00 €
Σπυριδων Γιαννόπουλος	Υπέρ Ι.Ν. Αγίας Κυριακής	110,00 €
Σπυριδων και Βαρβάρα Χονδρού	Εις μνήμην γονέων, υπέρ Ι.Ν. Μεταμόρφωσης του Σωτήρος	3.000,00 \$
Αθηνά Τσιμπογιάννη	Υπέρ Ι.Ν. Παναγιάς	100,00 €
Κωνσταντίνος Βίγλας	Υπέρ Ι.Ν. Αγίας Κυριακής	100,00 €
Τασία Ι. Ζαχαροπούλου	Εις μνήμην συζύγου της Ιωάννου και Αναστασίου Πάλλα	50,00 €

Ευχαριστούμε τους ως άνω δωρητές και ευχόμαστε σε όλους τους Μικροχωρίτες όπου κι αν βρίσκονται Καλό Καλοκαίρι με υγεία και προκοπή. Ο Θεός μαζί σας.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο Εφημέριος
π. Νικόλαος Αζακάς

Το Ξενοδοχείο του χωριού στην αρχή της λειτουργίας του (1958)

Διαφημιστικά του Χωριού

**Το Μουσείο του Χωριού μας ευχαριστως θα φιλοξενήσει
διαφημιστικά φυλλάδια ή κάρτες επαγγελματιών του Χωριού
για ενημέρωση και χρήση των επισκεπτών.**

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΟΥΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν τις συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές στηρίζουν το έργο της. Η συμβολή αυτή αποτελεί την κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας, η οποία μπορεί και λειτουργεί χάρη στην οικονομική ενίσχυση των μελών της και την εθελοντική στράτευση των μελών του Δ.Σ. της.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 16/12/2010 – 31/5/2011

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή	Ευρώ
Κουβέλης Παντελής	2010-2011	40,00
Βενάρδου – Ξένου Αλίκη	2011	20,00
Αθανασίου Αριστείδης	2011	20,00
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία	2011	50,00
Κουτσούκης Νικήτας	2011	20,00
Μπαμπανικολού Ιωάννα	2011	50,00
Τρικαλινού Γιάννα	2011	25,00
Νταραντούμη Σωτηρία	2011	25,00
Κούτσικος Χαράλαμπος	2011	20,00
Πατσοπούλου-Χαλκιά Μαριάνθη	2011	20,00
Μαραγιάννης Κωνσταντίνος	2011	20,00
Τριχιός Βασίλειος	2011	20,00
Ζούμπος Ιωάννης	2011	20,00
Τσιμπογιάννης Παναγιώτης	2010-2011	40,00
Αντωνοπούλου-Μακρή Μαριάνθη	2011	20,00
Δημητρίου Πόπη	2011	20,00
Λεκού Λίτσα	2011	20,00
Τσιάννα Γεωργία	2010-2011	40,00
Κουτσούκης Γιάννης και Βασιλική	2011	20,00
Κουτσούκης Σπύρος και Κλαίρη	2011	20,00
Κουτσούκης Γιώργος και Ρένα	2011	20,00
Καρατζά Βασιλική	2011	20,00
Γαβρίλη Καλλιόπη	2011	20,00
Κεράνης Αθανάσιος και Χρυσούλα	2011	40,00
Κεράνης Ιωάννης	2011	20,00
Κεράνης Δημήτριος	2011	20,00
Γιαννακοπούλου Βάσω	2011	20,00
Ζορμπαλά-Κατσαρού Δώρα	2011	20,00
Παπαδάκη Ναυσικά	2011	20,00
Κυρίση-Τσώμου Βούλα	2011	75,00
Πετροπούλου Ευαγγελία	2011-2012	50,00
Μαστρογεωργόπουλος Χαρ. Σπύρος	2011-2012	50,00

Δωρεές εις μνήμη που έχουν εισπραχθεί από 16/12/2010 –31/5/2011

Οι δωρεές στη μνήμη προσφιλών προορίζονται για τα έξοδα λειτουργίας του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού

Όνοματεπώνυμο	Ευρώ
Κουβέλης Παντελής, για το Μουσείο του Μικρού Χωριού	50,00
Τριχιά-Κάλλη Λαμπρινή, στη μνήμη του πατέρα της Κωνσταντίνου	\$60,00
Αντωνοπούλου Μαριάνθη, στη μνήμη εξαδέλφου Μιχάλη Μουχρίτσα	50,00
Κάλλης Πάνος και Γλυκερία, στη μνήμη παππού, προσπάππου Κωνσταντίνου Τριχιά του Ευαγγέλου	\$60,00
Ζορμπαλάς Κ. Πετρος, στη μνήμη της μητρός του Χρυσάνθης	20,00
Νικολοπούλου Φανή, στη μνήμη του συζύγου της Γιάννη	50,00
Κουτσούκης Μένιος και Αιμιλία, στη μνήμη Νίκου Καρανικόλα	50,00
Κουτσούκης Μένιος και Αιμιλία, στη μνήμη Πιπίτσας Α. Γιουρνά	50,00
Κουτσούκης Γιάννης και Βασιλική, στη μνήμη Πιπίτσας Α. Γιουρνά	50,00
Κουτσούκης Αλέκος και Νίκη, στη μνήμη Πιπίτσας Α. Γιουρνά	50,00
Κεράνης Αθανάσιος και Χρυσούλα, στη μνήμη Αλέκου Γρατσούνη	80,00
Κεράνης Γιάννης, στη μνήμη Αλέκου Γρατσούνη	50,00
Κεράνης Δημήτρης, στη μνήμη Αλέκου Γρατσούνη	50,00
Κεράνης Αθανάσιος και Χρυσούλα, στη μνήμη Πιπίτσας Γιουρνά	80,00
Κεράνης Γιάννης, στη μνήμη Πιπίτσας Γιουρνά	50,00
Κεράνης Δημήτρης, στη μνήμη Πιπίτσας Γιουρνά	50,00
Γαβρίλη Καλλιόπη, στη μνήμη αδελφού της Ιωάννη Νικολόπουλου	50,00
Ψυχογιού Φωτεινή, στη μνήμη του συζύγου της Κωνσταντίνου	100,00
Κομπορόζος Τηλέμαχος, στη μνήμη Αλέκου Γρατσούνη	100,00
Γρατσούνη Χρυσούλα, στη μνήμη Αλέκου Γρατσούνη	100,00
Μανέτα Ελένη, στη μνήμη Πιπίτσας Γιουρνά	50,00
Ζουριδάκη Ειρήνη, στη μνήμη Πιπίτσας Γιουρνά	50,00

Συνδρομές Εσωτερικού

Ευχαριστούμε τα μέλη μας για την τακτοποίηση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε, ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται με ταχυδρομική επιταγή. Για διευκόλυνση είσπραξης της επιταγής, παρακαλούμε να γράφεται στο όνομα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο επιλέγετε να τη στείλετε. Η απόδειξη είσπραξης εσωκλείεται στο αμέσως επόμενο τεύχος του περιοδικού Μικροχωρίτικα Γράμματα, στη σχετική στήλη του οποίου αναγράφεται και η συνδρομή.

ΠΡΟΣΟΧΗ - Συνδρομές ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ενημερώνουμε τους Μικροχωρίτες του εξωτερικού ότι η κατάθεση - εξαργύρωση τραπεζικών επιταγών στο όνομα της Αδελφότητας δεν γίνεται πλέον δεκτή από τις ελληνικές τράπεζες, λόγω του μεγάλου κόστους επαλήθευσής τους. Οι πληρωμές μπορούν να γίνονται μόνο με έμβασμα απευθείας στον: **Αριθ. Λογαριασμού: 157/296025-71**, που είναι ο λογαριασμός της Αδελφότητας στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και να ενημερώνουν την Αδελφότητα σχετικά για έλεγχο του λογαριασμού.

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Η μνημόνευση προσφιλών προσώπων στη στήλη αυτή γίνεται με φροντίδα των οικείων τους, αν το επιθυμούν, που θα πρέπει να στέλνουν στην διεύθυνση του περιοδικού μας ένα έτοιμο κείμενο ή τα απαραίτητα βιογραφικά στοιχεία και μια φωτογραφία.

Τριχιάς Κωνσταντίνος του Ευαγγέλου (1928-2010)

Ο Κωνσταντίνος Τριχιάς, το γένος Γιοβάνη, με τον θάνατό του κλείνει τον κύκλο των "Γιοβανέων", του παππού του Γεωργίου Γιοβάνη και της γιαγιάς του Βασιλικής Γιοβάνη, ως ο μικρότερος εγγονός τους και ο τελευταίος απ' όλα του τα υπόλοιπα αποθανόντα αδέρφια του, της Βασιλικής, του Παναγιώτη, της Ελένης και της Μαρίας.

Ο Κωνσταντίνος γεννήθηκε το 1928 εις το Μικρό Χωριό. Μητέρα του υπήρξε η Λαμπρινή Γιοβάνη του Γεωργίου και της Βασιλικής και πατέρα του ο Ευάγγελος Τριχιάς του Κωνσταντίνου, από το Δερμάτι. Εις ηλικίαν 2 χρόνων μένει ορφανός από την μητέρα του και εις ηλικίαν 7 χρόνων χάνει και τον πατέρα του.

Η γιαγιά του η "Γιοβανοβασίλω" προσπαθεί να συμπαρασταθεί σε 5 ορφανά εγγόνια της. Δύσκολα χρόνια. Λόγια δεν μπορούν να περιγράψουν τις κακουχίες, τις ταλαιπωρίες, την φτώχεια και την ανέχεια που η τύχη επιφύλαξε στα τρυφερά παιδικά χρόνια του Κωνσταντίνου, κι ακόμη χειρότερα στα εφηβικά του.

Ο Κωνσταντίνος είχε να αντιμετωπίσει πολέμους, βασανιστήρια, πείνα και γενικά μαρτυρικά χρόνια, που μόνο σε κινηματογραφικές ταινίες τα βλέπουμε εμείς, οι νεώτερες γενιές (έτσι μας έλεγε).

Το 1951 παντρεύεται την εκλεκτή της καρδιάς του, την πολυαγαπημένη του Σπυριδούλα Ζαχαροπούλου του Νικολάου από το χωριό Χελιδόνα Ευρυτανίας και αποκτούν την μονάκριβή τους κόρη, Λαμπρινή. Ως γεωργός και κτηνοτρόφος προσπαθεί να επιβιώσει οικογενειακώς στη δύσκολη δεκαετία του '50.

Εις τας αρχάς της δεκαετίας του '60 εγκαθίσταται οικογενειακώς εις τον Πειραιά, Προφήτη Ηλία. Εργάζεται σκληρά σε περίπτερο, ως μικροπωλητής και για πολλά χρόνια στην καπνοβιομηχανία Κεράνη.

Ο Κωνσταντίνος αγαπούσε πολύ το χωριό και γενικά την φύση. Η ζωή της πόλης δεν τον συγκινούσε. Έτσι την δεκαετία του '70 εγκαθίσταται μόνιμως στο Μικρό Χωριό και ασχολείται με την κτηνοτροφία (αιγοβοσκός) μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '90, οπότε παίρνει την σύνταξή του.

Ο Κωνσταντίνος αγαπούσε πολύ τον συνάνθρωπό του. Βοηθούσε πάντα ανωνύμως, όσους ήξερε και είχαν ανάγκη. Μελετούσε την Αγία Γραφή σε καθημερινή βάση. Ήταν πολύ φιλόξενος. Του άρεσε η απλή ζωή χωρίς ίχνος πολυτέλειας. Του άρεσε να διηγείται ιστορίες της ζωής του και γενικά μέσα από το χωριό και την φύση. Επίσης, ιστορίες του Χότζα, ιδίως στα εγγόνια του. Του άρεσε να απαγγέλλει πατριωτικά ποιήματα κι επίσης να τραγουδάει πατριωτικά τραγούδια.

Αγαπούσε πολύ την οικογένειά του, με το δικό του τρόπο. Λάτρευε την σύζυγό του, την Σπυριδούλα. Υπεραγαπούσε την κόρη του, τον γαμπρό του και ήταν υπερήφανος για τους τρεις εγγονούς του, μόνον που η ξενιτιά τούς κρατούσε μακριά του, κι αυτό τον πίκρανε... Του έδωσε όμως χαρά η γέννηση της δισέγγονής

του Μελίνας-Λαμπρινής, που τον έκανε προπάπο.

Τα τελευταία του χρόνια τα πέρασε στο Νέο Μικρό Χωριό. Αντιμετώπιζε πολλά προβλήματα υγείας, όσο και η σύζυγός του και αναγκαστικά εισήλθαν και οι δύο στο Γηροκομείο του Καρπενησίου.

Εκεί άφησε την τελευταία του πνοή στις 15/12/2010. Η κηδεία του έγινε στις 21/12/2010 στην Αγία Σωτήρα και η ταφή του στο νεκροταφείο, στη θέση Νικολός, ανταντεύοντας την Καλλιακούδα, εις τα ιερά χώματα των προγόνων του, που αυτός τόσο αγάπησε και μόχθησε, μια ολόκληρη ζωή. Εκεί, ειρηνικά κινείται το πνεύμα του... Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει και ας αναπαύσει ο Κύριος την ψυχή του.

“Καλό σου ταξείδι”, πατέρα και παππού μας και “καλή αντάμωση” εις την αιωνιότητα. Εσύ έφυγες από κοντά μας, αλλά εμείς όλοι μας θα σε θυμόμαστε και θα σε κρατάμε μέσα στην καρδιά μας για “ΠΑ-ΝΤΑ”. Τον επικήδευο λόγο εις την κηδεία του εκφώνησε ο μεγαλύτερός του εγγονός, Βασίλειος Κάλλης.

Λαμπρινή Τριχιά-Κάλλη

Νίκος Καρανικόλας (1968-2011)

Ο Νίκος Καρανικόλας ήταν γαμπρός της Βασιλικής Β. Χατζόπουλου και εγγονός εξ αγχιστείας του Χρήστου και της Αντιγόνης Μαστρογεωργόπουλου. Πέρυσι το καλοκαίρι πέρασε μερικές

μέρες στο χωριό, μαζί με την οικογένειά του. Τότε, τίποτα δεν προμήνυε το ύπουλο παιχνίδι της μοίρας. Ευφυής, μειλίχιος, κοινωνικός, γεμάτος κέφι για ζωή απο-

λάμβανε την ομορφιά της φύσης και τη μικροχωρίτικη συντροφιά.

Ο Νίκος γεννήθηκε, μεγάλωσε και σπούδασε στη Θεσσαλονίκη. Αξιώθηκε να φθάσει στο βαθμό του Διευθυντή στην Τράπεζα Άλφα, όπου εργαζόταν και έχαιρε της αγάπης και εμπιστοσύνης των συναδέλφων, συνεργατών και φίλων του. Έμελλε όμως να φύγει γρήγορα από την ματαιότητα του κόσμου μας και να αφήσει ανείπωτο πόνο στην οικογένειά του, τους γονείς, τα αδέρφια, τη γιαγιά, τους συγγενείς αλλά και στους πάμπολλους φίλους του.

Πάλεψε για τη ζωή με όλες του τις δυνάμεις. Πάλεψε για να συνεχίσει να χαίρεται την αγαπημένη του γυναίκα Αντιγόνη και την μονάκριβη κορούλα τους Ιωάννα. Όμως ο αγώνας ήταν άνισος και σαν άλλος Διγενής στα μαρμαρένια αλώνια, έχασε τη μάχη στις 22 Φεβρουαρίου 2011.

Αγαπημένε Νίκο, θα ζεις πάντα στις καρδιές μας.

Χρυσάνθη Κ. Ζορμπαλά

Πλήρης ημερών έφυγε από τη ζωή η Χρυσάνθη Κ. Ζορμπαλά στις 4 Μαρτίου 2011, στο σπίτι της, στην Άνω Γλυφάδα Αττικής.

Γεννημένη στα Φειδά-

κια ήλθε μικρή στο Χωριό μας, όπου παντρεύτηκε τον Κώστα Ζορμπαλά και μαζί απέκτησαν δύο παιδιά, την Κατερίνα και τον Πέτρο.

Η Χρυσάνθη υπήρξε παράδειγμα καλής νοικοκυράς, στοργικής μητέρας και συζύγου και παλικάρι στις φουρτούνες της ζωής. Έζησε όλες τις μπόρες της Κατοχής και γεύτηκε το πικρό ποτήρι της κατολίπησης που εξαφάνισε το πέτρινο αρχο-

ντικό τους. Όλοι θυμόμαστε τη δραματική φωτογραφία της, αμέσως μετά τη συμφορά, που δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες της εποχής. Όμως, μαζί με τον άντρα της και με σκληρή δουλειά κατάφεραν να ξαναστήσουν το σπιτικό τους, τόσο στην Αθήνα όσο και στο Νέο χωριό.

Μετά το θάνατο του άντρα της, ζούσε με το γιο της Πέτρο στο σπίτι τους στην Αθήνα, όπου άφησε και την τελευταία της πνοή.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τη σκεπάζει.

Αλέκος Ν. Γρατσούνης (1927-2011)

Μέσα στην οικογενειακή θαλπωρή και στην αγάπη της γυναίκας του Αργυρώς και των δυο παιδιών τους, Ελισάβετ και Γιάννη, έφυγε από τη ζωή ο αγαπητός συγχωριανός και

ιδρυτικό μέλος της Αδελφότητας Μικροχωριτών, Αλέκος Γρατσούνης. Η κηδεία του έγινε στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών. Η οικογένειά του έγραψε για τα "Μικροχωρίτικα Γράμματα" τα παρακάτω λόγια αγάπης:

"Στις 8 Μαρτίου ο Αλέκος Γρατσούνης αποχαιρέτησε αυτόν τον κόσμο και ταξίδεψε σ' έναν άλλο, μακριά απ' την οικογένειά του, συγγενείς και φίλους.

Γεννήθηκε το καλοκαίρι του 1927 στο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας και σε ηλικία 13 ετών έφυγε από το χωριό του με τα πόδια για να αναζητήσει μια καλύτερη τύχη στην πρωτεύουσα. Είχε μείνει ορφανός από πατέρα σε πολύ μικρή ηλικία και είχε δύο αδέρφια, τον Παναγιώτη και τον Ιωάννη. Η μητέρα του ήταν μέλος της γνωστής οικογένειας Κεράνη. Έμεινε στον Πειραιά όπου και απέκτη-

σε οικογένεια και χάρηκε και δύο εγγόνια.

Το χωριό του το λάτρευε αλλά είχε την ατυχία στην κατολίθωση του 1963 να χάσει η οικογένειά του το σπίτι και στα χρόνια που ακολούθησαν να μην καταφέρει να το αποκτήσει ξανά.

Στους χορούς κάτω από τον πλάτανο αλλά και στις εκδηλώσεις στην Αθήνα ήταν πάντα πρώτος, χορεύοντας τον αγαπημένο του χορό, την Ιτιά.

Έφυγε μέσα στο σπίτι του στον Πειραιά, γαλήνια μέσα στον ύπνο του, περήφανος όπως και ο χορός που επέλεξε να χορεύει.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει. Θα μείνει πάντα στη μνήμη μας σαν ο Αλέκος ο γελαστός και ο άνθρωπος που έδινε κέφι στην παρέα".

Κώστας Αντωνόπουλος

Ο Κώστας Αντωνόπουλος, ένας ευυπόληπτος έμπορος και δημότης Καρπενησίου, έγινε άνθρωπος του χωριού μας, αφού παντρεύτηκε την Μικροχωρίτισσα Αλίκη

Παπαθανασίου. Υπήρξε επιτυχημένος επιχειρηματίας, στοργικός σύζυγος, πατέρας και παππούς. Έφυγε από τη ζωή το Σάββατο του Λαζάρου, 16 Απριλίου 2011, στο Καρπενήσι όπου ζούσε με την οικογένειά του. Τα εγγόνια του μάς έστειλαν την παρακάτω πολύ περιεκτική περιγραφή της ζωής του αγαπημένου τους παππού:

"Ο Κωνσταντίνος Αντωνόπουλος, το γένος Νικολάου και Μαρίας Αντωνοπούλου, έφυγε από τη ζωή, το 2011 σε ηλικία 84 ετών. Ο θάνατός του προήλθε από την αρρώστια του Χ.Α.Π., από την οποία υπέφερε για αρκετά χρόνια.

Γεννήθηκε το 1927 στο Καρπενήσι και έζησε τα 3 πρώτα έτη της ζωής του στην

Κωνσταντινούπολη με τη γιαγιά του και τον παππού του. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Καρπενησίου και φοίτησε το μισό Γυμνάσιο στο Καρπενήσι και το άλλο μισό στην Αθήνα. Σπούδασε λογιστικά και άσκησε το επάγγελμα του εμπόρου. Υπηρέτησε στο στρατό με το βαθμό του αξιωματικού.

Παντρεύτηκε το 1958 την Αλίκη Παπαθανασίου, κόρη του παπα-Θανάση, από το Μικρό Χωριό. Σύντομα απέκτησαν δύο παιδιά και τρία εγγόνια.

Έτρεφε μεγάλη συμπάθεια στα εγγόνια του και ιδιαίτερα στη μικρή εγγονή του, Αλίκη, την οποία αποκαλούσε "κουκουσουλά". Όταν φώναζε για κάποιο θέλημά του, όλα τα εγγόνια του έτρεχαν να τον βοηθήσουν. Η γιαγιά πάντα είχε τα πιο φρέσκα και τα πιο όμορφα λουλούδια από τον κήπο στο ανθοδοχείο του.

Η κηδεία του έγινε την Κυριακή των Βαΐων, με πολλούς αγαπητούς συγγενείς και φίλους και με ιδιαίτερη συγκίνηση. Ένας ξεχωριστός φίλος και συμμαθητής του, ο κύριος Παναγιώτης Βλάχος, έβγαλε λόγο για τη ζωή τους ως συμμαθητές και ως φίλοι.

Αυτή ήταν η ζωή του πολυαγαπημένου μας παππού, στον οποίο ευχόμαστε Καλό Παράδεισο.

Τα εγγόνια σου,
Κωνσταντίνος, Θεωδωρής, Αλίκη

Σταυρούλα Κ. Φλώρου (1925-2011)

Πλήρης ημερών, πέθανε στις 5 Απριλίου 2011 η Σταυρούλα Φλώρου. Καταγόταν από τον Ψηλόβραχο (Σοβολάκο) Αιτωλοακαρνανίας, από την οικογένεια Τσουλού.

Παντρεύτηκε στα Φειδιάκια το 1945

αλλά χήρεψε νωρίς με δύο μικρά κοριτσάκια, αφού οι αντάρτες, το 1947, σκότωσαν τον άντρα της. Μόνη, πάλεψε για να μεγαλώσει τα παιδιά της και το 1967 αναζήτησε καλύτερη τύχη στην Αμερική. Εκεί, το 1982, γνώρισε και παντρεύτηκε τον Μικροχωρίτη Κώστα Φλώρο. Μαζί γύρισαν στην Ελλάδα (1983) και εγκαταστάθηκαν στο Νέο Μικρό Χωριό.

Όλοι μας τη θυμόμαστε σαν μια αξιγάπητη και πρόσχαρη συγχωριανή, που υπήρξε στοργική σύζυγος και μητέρα. Τον τελευταίο καιρό ένα εγκεφαλικό επεισόδιο την είχε υποχρεώσει σε μόνιμη κατάκλιση. Ευτύχησε όμως να δει τα παιδιά της αποκατεστημένα και να χαρεί τα εγγονάκια της.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τη σκεπάζει.

Κωνσταντίνος Ψυχογιός (1945-2011)

Πάντα πίστευε ότι είναι ευχή για κάποιον να φύγει από τη ζωή όταν ακούγεται το "Χριστός Ανέστη". Και η ευχή του πραγματοποιήθηκε. Πέθανε τη μέρα του Λαζάρου

και ως το Σαράντα-ήμερο μνημόσυνό του, που έγινε τη μέρα της γιορτής του, ψαλλόταν το "Χριστός Ανέστη"! Η οικογένειά του με πόνο ψυχής έγραψε για το περιοδικό μας τα παρακάτω λόγια αγάπης:

"Στην καρδιά της Άνοιξης, στις 16 του Απριλίου, το Σάββατο της ανάστασης του Λαζάρου, κοντά στο χάραμα, έφυγε ξαφνικά και αναπάντεχα από τον μάταιο κόσμο μας ο Κωνσταντίνος Ψυχογιός, γαμπρός Μικροχωρίτης, σύζυγος της Φωτεινής, κόρης

της Μικροχωρίτισσας Βασιλώς Μανίκα και του "Μαστρογιάννη" Παπαϊωάννου.

Έφυγε απρόσμενα, στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Λάρισσας, όπου νοσηλευόταν για λίγο, για γαστροσκοπικές απλές εξετάσεις, παρά τις τεράστιες προσπάθειες των γιατρών να αντιμετωπίσουν το έκτακτο περιστατικό που του συνέβηκε.

Γεννήθηκε, την Πρωτομαγιά του 1945, στο Κυριακωχώρι της Φθιώτιδας. Ζούσε στη Λαμία και έκαμε καλή οικογένεια και καλή προκοπή. Ο ξαφνικός του θάνατος σκόρπισε απέραντη θλίψη σε όλα τα αγαπημένα του πρόσωπα, στην γυναίκα του Φωτεινή, στις δυο του κόρες, στους γαμπρούς του, στον μικρό και πολυαγαπημένο του εγγονό, Δημήτρη-Ραφαήλ, στα εννιά αδέρφια του, στους συγγενείς και στους φίλους του. Όλοι τον συνόδεψαν, με πόνο ψυχής για τον αναπάντεχο χαμό του, στην τελευταία του κατοικία, την Κυριακή των Βαΐων.

Αγάπησε πολύ το Μικρό Χωριό, "το χωριό μας", όπως έλεγε πάντα, έκαμε αγορές σ' αυτό και έκανε σχέδια για την ζωή του σ' αυτό, στο μέλλον, που όμως δεν πρόφθασε να τα υλοποιήσει γιατί ήταν άλλη "η βουλή του Κυρίου μας" και μόνο "Αυτός" γνωρίζει το λόγο.

Όμως, οι αναμνήσεις που έχουν στο νου τους, όλοι όσοι τον γνώρισαν, θα είναι σίγουρα αγαθές αναμνήσεις, γιατί ήταν άνθρωπος εγκάρδιος, φιλικός, καλοσυνάτος, γελαστός, ευχάριστος, αισιόδοξος, αγαπητός, ειλικρινής, τίμιος και καλός οικογενειάρχης.

Ευχόμαστε να είναι πάντα στη θύμιση "του ΖΩΝΤΟΣ ΘΕΟΥ" μας, που έκρινε ότι, στα 66 χρόνια του, έπρεπε να τον καλέσει κοντά του και διέκοψε την πορεία του πάνω στη γη, ανώδυνα, ειρηνικά και ανεπαίσχυντα.

Εμείς, η αγαπημένη του οικογένεια, θα τον έχουμε πάντα στην ψυχή μας, γιατί η ξαφνική και αναπάντεχη απώλειά του μας σημάδεψε για πάντα.

Αγαπημένε μας Κωνσταντίνε, καλή αντάμωση στην αιώνια ζωή. Προσευχόμεθα για την ανάπαυση της ψυχούλας σου".

Πιπίτσα Αρ. Γιουρνά

Η Πιπίτσα Γιουρνά, η λυγερόκορμη κυρά του χωριού μας, αποχαιρέτησε τον μάταιο κόσμο μας. Ακούραστη στις πολλές υποχρεώσεις της ζωής, θαρραλέα, στοργική, μειλίχια,

κοινωνική, φιλόξενη. Η ευγενική μορφή της θα μείνει ζωντανή στη μνήμη μας. Τα παιδιά της έγραψαν για τα "Μικροχωρίτικα Γράμματα" τα παρακάτω λόγια αγάπης:
"Στις 12 Μαΐου πέθανε η Πιπίτσα (Πηνελόπη) Γιουρνά σε ηλικία 89 ετών, όχι από συγκεκριμένη αιτία, αλλά αποφάσισε ότι έζησε αρκετά. Ο χαμός του άνδρα της πριν από 15 χρόνια της στοίχισε βαρύτητα και έκτοτε η μελαγχολία της, έγινε μόνιμος σύντροφός της ζωής της. Ήταν μοναχοκόρη της Αλεξάνδρας το γένος Χαμπερή και του Νικολάου Πολύζου. Από το χαμπερέϊκο σόι, κληρονόμησε το χιούμορ της και από το πολυζέϊκο απαράμιλλη αξιοπρέπεια και αρchonτιά!

Δεν φλυάρησε ποτέ, είχε έμφυτη φιλοσοφική προσέγγιση στη ζωή και ήταν πάντα υπεράνω μικροτήτων, ας πούμε ένας σχεδόν τέλειος άνθρωπος, μια κυρία με όλη τη σημασία της λέξης.

Το 1943 παντρεύτηκε την αγάπη της ζωής της τον Αριστείδη Γιουρνά, τον ΔΑΣΚΑΛΟ, όπως όλοι τον αποκαλούσαν, και αυτός επίσης μοναχογιός. Έζησαν μια ζωή ευτυχισμένη και δημιούργησαν μια υπέροχη οικογένεια. Ήταν γέννημα θρέμμα του Μικρού Χωριού και έσβησε κυριολεκτικά στα χέρια των παιδιών της. Η κηδεία έγινε στο παλαιό Μικρό Χωριό και ενταφιάστηκε στον ίδιο τάφο του άνδρα της, όπου θα μείνει για πάντα συντροφιά με τον αγαπημένο της.

Μάνα μας, μόνο καλά πράγματα έχουμε να θυμηθούμε από σένα, θα μας λείπεις, ήσουν ένας υπέροχος άνθρωπος. Εσύ και ο πατέρας θα είστε για πάντα ζωντανόι στη σκέψη μας.

Τα παιδιά σου Κώστας και Έπη”.

Δέσποινα Δ. Κοκκάλα

Η μοναχή Θεοδώρα, κατά κόσμο Δέσποινα Κοκκάλα, ακολούθησε το φως της αιώνιας ζωής στις αρχές Μαΐου, στο Ησυχαστήριο “Το Γενέθλιο της Θεοτόκου” Πανοράματος Θεσσαλονίκης, όπου μόναζε εδώ και πολλά χρόνια.

Έτυχε επιμελημένης ανατροφής, όπως και οι δύο αδελφές της, Ελένη και Δήμητρα, από τους φιλόστοργους γονείς της, Βασιλική και Δημήτρη Κοκκάλα, που είχαν εγκατασταθεί στην Θεσσαλονίκη.

Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η μοναχή Θεοδώρα από νωρίς ακολούθησε το δρόμο της καρδιάς της, που δεν ήταν άλλος από την αγάπη της για το Θεό και το κήρυγμα ζωής του Ιησού Χριστού, στα οποία αφοσιώθηκε με θέρμη.

Τα τελευταία χρόνια, εγκεφαλικά επεισόδια την κράτησαν καθηλωμένη στο κρεβάτι του κελιού της. Εκεί έσβησε, μέσα στη συντροφιά, την αγάπη, τις άοκνες φροντίδες και τις προσευχές των αγαπημένων αδελφών της μοναχών.

Αιωνία της η μνήμη.

Αθηνά Παπαδοπούλου (1928-2011)

Ταλαιπωρημένη από την επάρατο, που την βασάνιζε τον τελευταίο χρόνο, η Αθηνά Παπαδοπούλου έφυγε από τη ζωή στις 5 Μαΐου 2011. Η κηδεία της έγινε στο νεκροταφείο Καλλιθέας Αθηνών.

Η Αθηνά ήταν κόρη της Ερμιόνης και του Κωνσταντίνου Ι. Ζορμπαλά, απόγονου του αγωνιστή του 1821 Δημητρίου

Γ. Ζορμπαλά. Οι γονείς της ήταν αποκατεστημένοι στη Θεσσαλονίκη, όπου γεννήθηκαν και τα τρία τους παιδιά, ο Φώτης, η Αθηνά και η Αγάπη. Αργότερα

μετακόμισαν στην Αθήνα, όπου η Αθηνά παντρεύτηκε με τον μηχανικό, Άλκη Παπαδόπουλο.

Αγαπούσε πολύ το χωριό και μαζί με τον άντρα της και την αδελφή της, το επισκέπτονταν συχνότατα. Συνεχής φροντίδα τους ήταν η αναβάθμιση και συντήρηση του παλιού πατρικού της Ευφροσύνης Τσαπέρα, που είχαν κληρονομήσει.

Μετά τον θάνατο του συζύγου της, το 2001, η Αθηνά ζούσε κοντά στην αγαπημένη της αδελφή και την οικογένειά της, στη θαλπωρή των οποίων άφησε και την τελευταία της πνοή.

Η γλυκιά και ευγενική μορφή της θα μείνει ζωντανή στη μνήμη μας.

Τασία Ι. Ζαχαροπούλου

Μια ακόμα κυρά του Χωριού μας, η Τασία Ζαχαροπούλου, πλήρης ημερών, έφυγε από τη ζωή στην Αθήνα όπου ζούσε με τα παιδιά της, Κώστα και Γιώργο, στις 22 Μαΐου 2011.

Η Τασία ήταν κόρη της Δέσποινας και του Κώστα Ζαχαρόπουλου, ο οποίος, ως μετανάστης, έζησε πολλά χρόνια στην Αμερική. Εκεί πέθαναν και τα δύο αδέρφια της, Πλούταρχος και Παναγιώτης.

Κοινωνική, καταδεκτική, με αμείωτο ενδιαφέρον για τα συμβάντα του χωριού και όλων των συγχωριανών, αποτελούσε τον ίσκιό του χωριού.

Τον τελευταίο χρόνο μια κατάκλιση την είχε καθηλώσει στο κρεβάτι. Στο πλευρό της στέκονταν τα δυο της παιδιά, που έκαναν το παν για να την ανακουφίσουν.

Η κηδεία της έγινε στο πολυαγαπημένο της χωριό, εκεί όπου πολλά χρόνια πριν είχε κηδευτεί ο άντρας της Γιάννης. Στην τελευταία της κατοικία την συνόδεψαν τα παιδιά της, η αδελφή της Σαββούλα με την κόρη της και πολλοί χωριανοί.

Αιωνία της η μνήμη.

Χρήστος Χονδρός

Ανάμεσα στα θύματα του πολέμου στη Λιβύη υπήρξε και ο ευρυτανικής καταγωγής ελληνοαμερικανός Chris Hondros, φωτογράφος – δημοσιογράφος του αμερικανικού περιοδικού "Time".

Ο συγχωριανός μας Σπύρος Σερ. Χονδρός, που ζει στην Αμερική, μας πληροφόρησε τηλεφωνικά ότι ο Χρήστος Χονδρός, 46 χρόνων, ήταν συγγενής του, αφού ο πατέρας του ήταν δεύτερος εξάδελφος του παππού του, Αλέκου Χονδρού, ο οποίος καταγόταν από τα Σελά. Ο πατέρας του Χρήστου και η Γερμανίδα μητέρα του ζούσαν στην Νέα Υόρκη, όμως ο παππούς του ζούσε στη Β. Καρολίνα και μάλιστα είχε στεφανώσει τον χωριανό μας Γιάννη Κ. Μπακογιάννη, ενώ ο πατέρας του βάλτισε το γιο του.

Κυνηγώντας τη δημοσιογραφική είδηση, πάνω στο απόγειο της καριέρας του, ο Χρήστος Χονδρός βρέθηκε στην μακρινή Λιβύη. Εκεί ήταν μοιραίο να αφήσει και την τελευταία του πνοή. Αιωνία του η μνήμη.

Γιάννης Πριόβολος (1921-2011)

Ο γνωστός Ευρυτάνας γιατρός Γιάννης Πριόβολος, πλήρης ημερών, "έφυγε για το υπερπέραν", όπως τόνοισε στον επικηδέιο ο αδελφός του Βασίλης (καπετάν Ερμής), στις 14 Ιουνίου 2011 στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.

Καταγόταν από μεγάλη οικογένεια της Χρύσας Ευρυτανίας. Ο πατέρας του, ως γνωστόν, είχε προπολεμικά το πολυώροφο ξενοδοχείο στην πλατεία Καρπενησίου, στο ισόγειο του οποίου λειτουργούσε το γνωστό εστιατόριο "Βόσμπορος" ο Μικροχωρίτης Γιάννης Κουτσούκης. Το κτίριο ανατινάχθηκε από τους Γερμανούς το 1944.

Ο Γιάννης Πριόβολος έλαβε μέρος ως Επονίτης στην Εθνική Αντίσταση, υπήρξε όμως θύμα των μετεμφυλιακών διωγμών και βρέθηκε έγκλειστος στο στρατόπεδο της Μακρονήσου μαζί με άλλους πατριώτες.

Παρά τις αντιξοότητες της εποχής, κατάφερε να ολοκληρώσει τις σπουδές του στην ιατρική και να εξελιχθεί επιστημονικά σε άριστο γιατρό, να γίνει υφηγητής και καθηγητής στο πανεπιστήμιο Αθηνών, με πλήθος επιστημονικών εργασιών στον τομέα της παθολογίας και της καρδιολογίας. Για πολλά χρόνια διετέλεσε πρόεδρος στα νοσοκομεία "Ευαγγελισμός" και "Ανδρέας Συγγρός".

Όσοι τον γνώρισαν έχουν να πουν πολλά για την αξιοπρέπεια και την ανθρωπιά του, για την επιτυχία των διαγνώσεών του, την αφοσίωσή του στην ιατρική επιστήμη και την κοινωνία. Δεν είναι τυχαίο ότι, μεταξύ των άλλων διακρίσεων, του απονεμήθηκε το ιατρικό βραβείο "Ασκληπιείο", το 2000. Ο γιατρός Γιάννης Πριόβολος διέπρεψε στο πεδίο του καθήκοντος!

Αιωνία του η μνήμη.

Κομμώσεις

Ανδρικές - Γυναικείες - Παιδικές

"ΚΙΚΗ"

Κική Φούκα-Σκοτίδα
Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25666

Ταβέρνα - Φησταιριά

"Ο Χρήστος"

Ε. Χρήστου Βαστάκη
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41454 • Κιν.: 6974989615

TAXI

Γιάννης Καραγκούνης

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41392, Κιν. 6972 707840

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλης Μπούρας

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41300/41281,
Κιν. 6972 288457

Καφετέρια

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 22370 41300

ΡΑΔΙΟ ΤΑΞΙ ΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

24 ώρες το 24ωρο
Τηλέφωνο: 22370 22011

Ξυλόγλυπτα

Χειροποίητες πρωτότυπες
δημιουργίες σπάνιας ομορφιάς

Έκθεση - Διάθεση:
Νέο Μικρό Χωριό "Το Τζάκι"
Τηλ. 22370 41318

ΞΥΛΙΝΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ

...με έμπνευση από τη φύση

Έκθεση - Διάθεση:
Παλιό Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41031

Απειρέ

Ζωγραφική - Εικόνες
Στέλλα Γιαννακοπούλου

Ερεχθείου 37, Ακρόπολη - Αθήνα
Τηλ. 6977179703 (Μόνο γραπτά μηνύματα)
210-9226348

Εστιατόριο - Ψησταριά

"Ο Παράδεισος"

Αφοί Καλύβα
Διασταύρωση Μικρού-Μεγάλου
Χωριού

Τηλ. 22370 41320, Κιν. 6973 431421
Web: www.hellastourism.gr/paradisos

ΤΑΗΟΕ

Computer Expert Co.

Θάνος Δημητρόπουλος

Κορθίου 19, 11254 Αθήνα

Τηλ./Fax: 210 2230673

Θεσ/νίκη: 2310 20 20 89

Κιν. 6936 96 88 50

« 6932 46 23 32

E-mail: thanos@psnafonet.gr

HP CAD/CAM products:

ME - Mechanical Eng.-2D

SD - Solid Designer - 3D

E3 - Electrical, Electronic
Engineering Design

CAD/CAM/EEE
COMPANY

Ξενοδοχείο

Country Club Hellas Hotel

Δ/νση: Πόπη Μπακατσιά
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41570-6, Fax: 22370 41577

Web: www.countryclub.gr

Ξενοδοχείο

Εστιατόριο – Καφετέρια

“Η Χελιδόνα”

Δ/νση: Σταυρούλα Τζαβέλη
Παλαιό Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41221, Κιν. 6976 912009

Ξενώνας

“Η Γωνιά”

Δ/νση: Γιώργος Γιαννακόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41393, Fax: 22370 41586

Web: www.giannakopoulos_g.gr

Ξενώνας

Ταβέρνα – Καφετέρια

“Το Ρίζωμα”

Δ/νση: Θεόδωρος Μπούρας
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41170, Fax: 22370 41486

Ψησταριά – Εστιατόριο

Χωριάτικη Κουζίνα

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Α΄ κατηγορίας

“Το Χωριάτικο”

Δ/νση: Βασιλική Νασιοπούλου
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41257/ 41103

Ξενώνας – Καφετέρια

Studio Merses

Υπευθ. Κρατήσεων: Αγορίτσα Τσιινιά
Παλαιό Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41444, Fax: 22370 41111

Κιν. 6974 114182

Web: www.merses.gr

E-Mail: merses@acn.gr

Ξενώνας

Ιβίσκος Studios

Δ/νση: Σωτήρης Ζήσιμος
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41515, Fax: 22370 41315

Κιν. 6972 555638

Web: www.iviskos.gr E-Mail: info@iviskos.gr

Ενοικιαζόμενα

Πανοραμικά Δωμάτια

“Το Τζάκι”

Δ/νση: Παρασκευή Ν. Αζακά
Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41318/41465,

Fax: 22370 41094 Κιν. 6977 808961

Ενοικιαζόμενα Πολυτελή

Δωμάτια

Ουρανία Τάσιου

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41349

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Φωτεινή Ζάρα

Νέο Μικρό Χωριό

Τηλ. 22370 41236/ 41433

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΙΑΠΗ

Αθήνα – Λαμία – Μακρακώμη
Άγιο Γεώργιο – Καρπενήσι
Δ/ση: Μαρία Π. Σκρεπετού

Κηφισού 91β 8, Αθήνα
Τηλ. 210 3454825 – 3452186
Fax: 210 3452186

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΗΡ. ΛΙΑΠΗ
ΔΙΠΛΩΜ. ΔΙΠ. & ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ
ΑΔ ΚΟΡΑΗ 54-56
ΒΥΡΩΝΑΣ

ΤΗΛ. 6972848406
210-7622751

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Παρασκευή Α. Γρομητσάρη - Μαραζιάννη
Μ.Α. Δίκαιο Ακινήτων, Montpellier I
Μ.Α. Δίκαιο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Paris I - Paris II

Θμιστοκόπτης 23 - 25 & Ακαδημίας
106 77 Αθήνα

ΤΗΛ.: 213.0066040
ΚΙΝ.: 6939.613882

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ - ΟΙΚΟΠΕΔΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Πωλήσεις
Εκτιμήσεις
Δάνεια
Ενοικιάσεις
Οικόπεδα
Ανταρροχές

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΩΝΗΣ

Καραολή & Δημητρίου 70, 18534 Πειραιάς Κινητό
Τηλ 210 41.11.849, Fax 210 41.34.776 6972.71.75.75
Ζηνοπούλου 7, 36100 Καρπενήσι
Τηλ 22370 25.932

café
ΑΣΤΕΡΙΑ
restaurant

Αμυλία Κουφαλιώτη

Παραλία Κοιμημένα Βούρλα
Τηλ.: 02350 23261,
80901, 80902

Πάνος Τσιμπογιάννης

- Διαφορετικά Δώρα Επιχειρήσεων
- Εκπτώσεις ΟΠΣΕ
- Μεταπομπές
- Μηχανογραμμά Έντυπα
- Ψηφιακά

Ερμούφου 75 • 105 53 Αθήνα
Τηλ.: 210.3226.222 - 210.3214.815
Fax: 210.3214.815
Κιν.: 6044.550940

Αθανάσιος Π. Λιαροκάκης
Διακοσμητής

Interior Designer

Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός
και Μελέτη Χώρων

Κόκκαλη 31, Αθήνα - τ.κ. 30100.
Τηλ. 0041 - 33233 (α & fax) - 24522.
Κιν. 6932871007. E-mail: athanasiou@otenet.gr

MODERN SUN-HEATING SYSTEMS
SOLAR tech

Ioannis Zorbalas

ZORBALAS S.A.
34 Glysti Str., 117 44
Athens - Greece

tel: +30 210 901 3344-5
fax: +30 210 901 3294
e-mail: zorbalas@solartech.gr
www.solartech.gr

Τεχνικές εργολαβίες – πέτρινες
κατασκευές
ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ
Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41056,
Κιν. 6977 624440

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΕΚΗΛΙΑΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ Ε.Μ.Π.

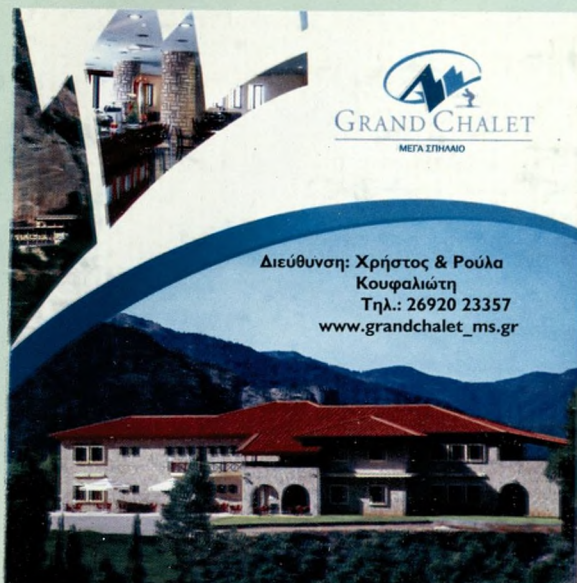
ΚΥΡΡΟΥ 76Α ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 16452 ΑΘΗΝΑ
τηλ (+30)2109628423 (+30)9936599467
e-mail: ventour@hol.gr

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΣΚΑΛΕΣ

ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & ΥΙΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ

6610846 • 6048695 • 0972 136979

GRAND CHALET
ΜΕΓΑ ΣΤΡΩΜΑΙΟ

Διεύθυνση: Χρήστος & Ρούλα
Κουφαλιώτη
Τηλ.: 26920 23357
www.grandchalet_ms.gr

ΕΠΛΟΥΡΤΙΚΕΣ ΕΡΤΑΣΙΕΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΛΑΒΕΡΗΣ
ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Τηλ. 22370 41058 Κιν: 6972 79 12 81

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ

ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ. 0641 / 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείου Μικρού Χωριού	1
• Ιστορικά Μνημεία του Χωριού	3
• Από το Δήμο Καρπενησίου	5
• Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	6
• Τον περασμένο αιώνα – Τα μαγαζιά του χωριού	8
• Μητρώο Αρρένων του Δήμου Καρπενησίου (1845 – 1878)	10
• Απελευθέρωση από τα φασιστικά δεσμά	11
• Το Μνημόνιο του 1843	13
• Ποια ήταν η Ψωροκώστανα;	14
• Πως χτίστηκαν τα χωριά μας	15
• Σχόλια – Σχοθιανά	16
• Οι Μικροχωρίτες της διασποράς μας γράφουν	17
• Στο Καρπενήσι την εποχή του Εμφυλίου πολέμου	19
• Ο αργαλειός	21
• Τα Χρόνια Εκείνα: "Το παραγκώμ"	23
• Μάθημα ζωής	26
• Η φυλή των "λέμε- λέμε"	28
• Πριν από 100 χρόνια – Αστυνομική Διαταγή	30
• Τα Ξυλογέφυρα και τα καρέθια	32
• Έρωτος και Ρέντη γωνία	36
• Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις	38
• Επιστολές στην Αδελφότητα	40
• Βιβλιοπαρουσιάσεις	41
• Δωρεές προς τους Ιερούς Ναούς του Χωριού	44
• Συνδρομές	45
• Δωρεές εις μνήμη	46
• Λίγα λόγια γι αυτούς που έφυγαν	47

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

34 ΧΡΟΝΙΑ

ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
- ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΧΝΩΝ
ΠΛΑΚΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ

ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

ΚΑΙ

ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ

e-mail: info@plakas.gr
www.plakas.gr